

Cena 13 din

Celje, sreda 16. januar 1991

št. 2 — leto XXV

Rigelnik se pretvarja

Sprenevedanje na očeh javnosti. Tako bi lahko imenovali zatiranje Gorenjevega mogula, da je bolan in utrujen.

Maščevanje v Ločah

V Ločah so Bistričani enega zabodli in streljali v zrak... V Celju našli deset dni mrtvo dekle... Zaradi malomarnosti matere umrl dojenček... Čuden Bolgar v Mozirju

Obrtnik obrtniku ne verjame

Alfred Božič, mozirski izvršnik, je razsodnik za milijonske odškodnine obrtnikom po poplavi, medtem pa ga del občinskega Demosa ruši.

DVA MESECA SMO MOLČALI: EKSKLUZIVNO

TRIGLAV POHODIL DINAR

PUČNIK UTRJUJE SVOJO OBLAST

V PRISTUŠKOVANJE V CETLJU ARIJA ZA MARIBORSKE LULEKE

PRODAJALNA

MIKO

Barvni TV, ekran 51 cm, na daljinsko upravljanje
Cena: samo 6.380,00 din

»SPRAVA«
V GRIZAH

TERITORIALCI S SINGAPURKAMI

Tujega nočemo — svojega nimamo

DOGODKI V SLIKI

Dražji mednarodni
PTT promet

Storitve v mednarodnem poštnem prometu so se podražile v povprečju za 20,8 odstotka. Razlog za podražitev naj bi bilo povišanje vrednosti zlatega franka, ki je osnova za oblikovanje cen v mednarodnem PTT prometu. Pisemska znamka za tujino bo odslej stala 7,50 dinarja, znamka za dopisnico pa 6 dinarjev.

Aero ima novo
podjetje

Podjetje Aero Celje je v Šempetru, v sodelovanju z nemškima partnerjema Karlom Ritterjem in Harryem Matternom, ustanovilo podjetje v mešani lastnini. Aero ARM bo začel delovati v prvih treh mesecih tega leta, izdelovali pa bodo kemične izdelke, visokokvalitetna lepila in UV lake. Aerova nemška partnerja zagotavljata pravilnost tehnologije in ekološko neoporečno proizvodnjo.

Šilingi za celjsko
bolnišnico.

V ponedeljek so na tiskovni konferenci v celjski bolnišnici – udeležil se je tudi dr. Heymo Skudnigg, šef urada za zaščito in reševanje koroške vlade – predstavili velikodušno pomoč avstrijske pokrajine, v kateri so za sanacijo težavnih razmer po poplavi nemudoma odmerili dober milijon šilingov. Kaj pa slovenska solidarnost? V celjski bolnišnici so dobili le 3 odstotke povračila nastale škode.

ZADNJA NOVICA

Nova konfederalna
pobuda

V Zagrebu sta se sestala predsednik Hrvaške dr. Tudman in vodja VMRO Demokratske stranke za narodno enotnost Makedonije dr. Georgijevski. Menila sta, naj bi se Slovenija, Hrvaška, Bosna in Hercegovina ter Makedonija povezale v konfederacijo, če dogovor o novem sožitju vseh jugoslovanskih republik ne bi bil mogoč. Odnosi med novimi državami konfederacije bi bili takšni kot so v evropski skupnosti. V novo konfederacijo bi se lahko vključile tudi Grčija, Bolgarija in Madžarska. Razumljivo je, da v pogovoru niso sodelovali ne Slovenci in ne Bosanci, da o Grkih in drugih niti ne govorimo. Pogodbe zagotovo ne bi podpisali v Celju.

EKSKLUZIVNO

PRVE PLAČE ŽE Z NOVIM SLOVENSKIM
DENARJEM

TRIGLAV
POHODIL
DINAR

Na zaprtem sestanku Demosovih prvakov v Poljčah na Gorenjskem je minister Mencinger prisotne veljake seznanil, da bo predsednik Peterle v prihodnjih dneh slovenski javnosti predložil postopno uvajanje Triglava, slovenskega plačilnega sredstva.

Že natisnjeni vrednostni papirji z nominalno vrednostjo 1, 2, 5, 10, 20, 50, 100, 500 in 1000 bi najprej služili domačim izvoznikom, da le ti ne bi bili več žrtve precejšenega dinarja.

Gospod minister prisotnim še niso znali (ali hoteli) povedati, kolikšna vrednost natisnjenega dinarja bi naj v resnici veljala na svetovnem trgu. »Jaz nisem finančnik, ena nemška marka naj bi verjetno stala trinajst ali štirinajst Triglavov. Nekoliko smo prekratki v zlati rezervi...«

Triglav naj bi bil redno plačilno sredstvo, a za dinarje ga ne bo mogoče kupiti, pač pa samo s tujimi valutami, ki bodo poslej enakovredno plačilno sredstvo v vsej Republiki

Sloveniji. »Nagibamo se k odločitvi, da bi v prvih plačah že vključili 10 odstotkov izplačil v domači, slovenski valuti. Odstotek bi povečevali tja do junija.«

Na skrivnostnem sestanku parlamenta nad parlamentom je bilo s tega področja povedano še, da bodo na Slovenskem v celoti ukinili devizne račune in pretok tujega denarja povsem liberalizirali, vključili v redni obtok in vsakdanjo uporabo.

Vlada v teh dneh nestrpno pričakuje reakcijo mednarodnega denarnega sklada in Narodne banke Jugoslavije. Slovenski denar, ki je že natisnjen in predan Narodni banki Slovenije, je varno uskladiščen.

Več na strani 15

AKCIJA

»Baraba leta 1990«

Uredništvo Nove dobe razpisuje glasovanje za dodelitev naziva »Baraba leta 1990«. Svoje predloge, ki naj vsebujejo ime, priimek, poklic ali funkcijo vašega kandidata za naziv ter kratko obrazložitev, pošiljajte na naslov »Nova doba«, Aškerčeva 15, 63000 Celje. Predlogu obvezno priložite kupon, ki ga objavljamo na tej strani, ter svoj poln naslov. Naslov in imen glasovalcev seveda ne bomo objavljali in tudi kakorkoli drugače ne izdajali.

KUPON 2 BARABA

NOVA DOBA

Nova doba – izdaja podjetja Prese d. o. o., tiska Družbeno podjetje Delo – Tisk časopisov in revij, p. o. • Naslov uredništva: Celje, Aškerčeva 15, tel. 24-545 • Glavni urednik Srečko Šrot, odgovorni urednik Brane Piano • Cena 13 din, mesečna naročnina 50 din • Žiro račun pri celjski SDK št. 50700-603-31455 • Oproščeno prometnega davka po pristojnem sklepu republiškega sekretariata za informiranje • Izhaja ob sredah • Rokopisov ne vračamo

IZPADI

Žalski župan s plavim očesom Stran 6

GOSPODARSTVO

Kadrovska zmota v EMO Stran 7

Rigelnik se pretvarja Stran 8

Ali Aero Kemija res tone? Stran 9

REPORTAŽE

Bo Celje vinsko mesto? Stran 12

VOJSKA

Brez JLA in lastne vojske Stran 20

Teritorialci s singapurkami Stran 19

Zakaj je Atelšek napadel admiral? Stran 19

OKOLJE

Kje so zdravila iz celjske bolnišnice Stran 9

Teharje še kar smetišče in odlagališče Stran 9

DOKUMENTI

Seznam zaplenjenih nepremičnin Stran 15

Podjetniki iz Celja Stran 15

Vetrinjska tragedija Stran 29

POPLAVA

Nevarnost še ni minila Stran 13

REPORTAŽA

Šola sredi belih hodnikov Stran 21

POLITIKA

Norci in podjetniki Stran 2

Vsi konjiški predsedniki Stran 14

Mozirska »Urška« Stran 11

Skupščina zaradi jamranja Stran 18

Srbski rop stoletja Stran 18

Pučnik utrjuje oblast Stran 3

AFERE

Kdo je prisluškoval v Celju? Stran 16

KULTURA

Arija za mariborske luleke Stran 23

Teater, koncerti, opera Stran 20

Muzika je biznis Stran 21

DOMOVINA

Hrvaška nas prehiteva Stran 20

Balkanski kralji Stran 24

ČRNA KRONIKA

Maščevanje v Ločah Stran 22

Deset dni mrtva Stran 22

FOTOREPORTAŽE

Vsak se vrne Stran 3

Dvojna agentka s Frankolovega Stran 11

Obrtnik obrtniku ne verjame Stran 10

Trije grizljaji Stran 17

Predah med odcepljanjem Stran 32

KRONIKA

Deset dni truplo Stran 22

Obračun pri veseli Zdenki Stran 22

Malomarna mati Stran 22

Aretacija v Mozirju Stran 22

Razpis

Dobre, pogumne
in drzne novinarje

redno ali pogodbeno zaposlimo.

Uredništvo Nove dobe,
Aškerčeva 15, Celje

Pooblaščen za vsa garancijska
in izvengarancijska dela

SERVIS ŽGAJNER

- AVTOMEHANIKA
- AVTOKLEPARSTVO
- AVTOLIČARSTVO
- PRODAJA REZERVNIH DELOV

Spodnje Sečovo 14
ROGAŠKA SLATINA
Tel. (063) 816-676

POSTAVILE SO JIH STRANKE

Norci in podjetniki

Po mnenju znanega republiškega poslanca, sicer predavatelja na mariborski univerzi, ima vsak narod kakšnih pet odstotkov bolj ali manj norih pripadnikov. Ob velikih družbenih spremembah pa se jih uveljavi več, kot je še sprejemljivo in zdravo za nacionalno telo. Po mnenju omenjenega gospoda, ki sicer tudi sam pripada eni Demosovih strank, se je do lanskega poletja v stranke vladajoče koalicije včlanilo toliko neuravnovešenih državljanov, da predstavljajo danes kar tretjino članstva.

Seveda na takšno trditev ne gre kar zlepa pristajati, saj če bi jo povsem sprejeli, nas lahko popade paničen strah. Lahko pa se pozabavam s posameznimi primeri, ki dajejo gospodu iz Maribora prav. Ker seveda velja, da je nor le tisti, ki mu zdravniki izdajo potrdilo (pa še oni se lahko zmotijo), v nasprotju z navado Nove dobe tokrat ne bomo operirali s konkretnimi imeni. Tudi zato, ker nas lahko vsak imenovan zašije za nekaj let, pa zategadelj, ker je določena stopnja norosti pravzaprav simpatična; vsaj do takrat, ko dobi norec možnost krojiti življenje množicam.

Gotovo boste soglašali, da lahko z ohlapno rabo pojma norec označimo nekoga, ki pretepa soprogo, v jezi brcne sodelavca v rit

in v istem trenutku na to pozabi. Takšen mož sedi v eni izmed vlad na celjskem območju. Drug primer. Po osebnostnih merilih za ljudi, ki nam vladajo, je gotovo norec tudi tisti, ki si dovoli, da mu zaradi osebne zamere zavre kri do tolikšne mere, da se nekoga kar fizično loti. Tretji primer. Gotovo je vsaj malo pritisnjen tudi vodilen občinski mož, ki javno razlaga, da morajo biti novinarji do njega pač po naravi stvari kritični; potem pa s kolegom iz druge občine razglablja, kako bi »zjebali kurbe od Nove dobe« ter za vsak primer pritisnili še »kurbe z Novega tednika in Radia Celje«. Nor je vsaj zato, ker svojih namenov ne zadrži lepo zase, temveč jih razlaga.

Ce ste po vsem tem zamahnili z roko in rekli, da se boste pač

zanesli na tisti dve tretjini oblastnikov, ki ne spadajo v gornjo kategorijo, ste zamahnili v prazno. Tisti, ki niso nori, so večinoma sposobni in pametni ljudje. Kot takšni pa imajo ob svojih vodilnih funkcijah še zasebno podjetje in se jim, če bi jim javnost in sodelavci preveč nagajali, dobesedno fučka za državljanje. Vsak trenutek lahko odstopijo in se končno posvetijo svojim zasebnim firmam. Predolg bi bil seznam članov občinskih vlad, ki imajo lastna podjetja, zato nam kar verjemite na besedo.

Zato, da nas Slovencev kdo s kakšno neuravnoveženo politično potezo ne ugonobi ali s kakšnim poslovnim aranžmajem za provizijo komu ne proda, so nujne čimprejšnje nove volitve. Ne zato, da bi se nujno spremenila politična struktura na oblasti, temveč zato, da izvolimo na oblast več normalnih ter manj ambicioznih ljudi. Če vam je razmišljanje na to temo preveč zoprno, pa se seveda lahko še naprej ukvarjate s povojnimi krivicami in nacionalno evforijo.

DEMOS USTANOVIL VZPOREDNO VLADO

Pučnik utrjuje oblast

Nikakršno presenečenje ni, da so v slovenskem Demosu oblikovali svet. Vanj so poleg strankarskih prvkov vključili še vodje poslanskih klubov strank, ki Demos sestavljajo. Tako smo dobili pravzaprav organ, ki bo imel v Sloveniji največ besede (v svetu so tudi sicer mnogi pomembni republiški funkcionarji), na čelu pa je dr. Jože Pučnik. Ta, kot je znano, nima nobene oblastne funkcije, očitno pa je na ta način postal najbolj vpliven Slovenec.

Ce pustimo ob strani, da gre za organ, ki nima ustavne podlage in predstavlja skoraj zagotovo paralelno oblast, za organ, ki je nad skupščino (zaradi pravil igre se bo mogoče marsikaj dogovoriti v svetu, skozi skupščino pa le izpeljati), je treba predvsem reči, da gre za organ, ki ni nikomur odgovoren, zlasti volilcem ne. Ustanovitev sveta pa je vendarle

tudi način, da bo Demos slejko prej razpadel, čeprav bo cena za državljane suverene Slovenije skoraj zagotovo previsoka.

Dogovori, priporočila, nasveti, usmeritve in ker je takega, kar bo sprejemali svet Demosa, bo seveda opravljeno v največji tajnosti. Javnost bo deležna le skopih sporočil ali pa še teh ne. To seveda ni nič čudnega, saj organ,

ki ga v našem sistemu ni, ni nikomur dolžan poročati, še najmanj pa javnosti.

Ker je že doslej večalo, da je možno tisto, kar si je zamislil Pučnik s sodelavci tudi izpeljati – spomnimo se, kdaj je Pučnik določil datum plebiscita – bo posledaj tega zagotovo še več. Lepo se bo to pokazalo pri sprejemanju nove ustave. Pučnikov štab bo na vso moč vnaprej očrnil tiste, ki bodo hoteli v ustavo spraviti kakšno zamisel: to bodo razbijalci, hlapci, izdajalci, nedemokrati, sanjači, ki upajo, da se bodo vrnili komunistični časi in podobno.

Že začetek delovanja sveta je jasno pokazal, kam Pučnik meri. Svet je ocenil delo slovenske vlade in je rekel: »Dobro dela!« Ocenil je pravzaprav svoje ljudi. Skupščina RS, ki je pristojna, ocene še ni dala!

Kar zadeva opozicijo, ta zagotovo ne bo tiho. Kaj bo uspela spremeniti, je seveda drugo vprašanje. Slabo pa bo, če bodo tiho v predsedstvu RS, če bo tiho skupščinski predsednik Bučar, če bodo tiho razni pooblaščenki organi, posebej nekatere komisije, pristojni sekretariat...

Ce potegnemo primerjavo s časi enoumja, je nov način oblađovanja oblasti skozi svet Demosa domala takšen, kot če bi na primer prejšnji predsednik komunistov poklical k sebi predsednika vlade, skupščine, predsednike zborov, predsednike tedanjih družbenopolitičnih organizacij, ministra policije in vojske, pa še koga in jim razložil, kaj je prav in kaj ni... Ce se prav spomnim je to stara partija znala napraviti le nekoliko manj očitno, čeprav vseeno dovolj učinkovito. Je pa seveda bistveno razlika – takrat smo imeli le eno partijo in nikakršne legalne opozicije...

FOTOREPORTAŽA

Vsak se vrne

Bolnišnica ni zapor. In njena prvobitna funkcija ni, da štiti okolje pred ljudmi, ki bi mu lahko škodovali in jih zato izolira. Predvsem naj bi štiti ljudi pred njimi samimi.

Spodnji oddelek (imenovan tudi sprejemni ali zaprti) psihiatrične bolnišnice v Vojniku, se vedno bolj odpira. Oddelek skrajnosti. Na eni strani še vedno kletke, prisilni jopiči ter samice, na drugi pa sprehodi, med katerimi se lahko prosto giblješ tudi izven sicer vedno zaprtih vrat na celem območju bolnišnice. In medtem ko uspeva enim uzreti dan le z enim očesom, se imajo drugi možnost sredi zime sprehajati – v pidžamah.

Kaj je z moškim v pidžami, ki malce po svoje (pet korakov naprej, dva nazaj) šiba iz vojniške smeri mimo gostilne Pri Medvedu proti Celju? Begunec? Pet naprej, dva nazaj. Težko! Še hrom bi ga ulovil pred prvim ovinkom. Naključni sprehajalec? V pidžami?! Pacient vojniške psihiatrije?

– »Ne, so nam že javili in smo preverili, vendar tega pacienta pri nas ni,« nam odgovori dežurna sestra, ki se sicer noče predstaviti, ko jo opozorimo, da smo ga srečali ob cesti. Kot navađnim občanom bi se nam zdelo, da je z opozorilom naša dolžnost opravljena, vendar človeka poznamo, nekdo od pacientov nam potrdi, da je možak hospitaliziran pri njih, zunaj pa je strašno mrzlo in stvar ženemo naprej.

Z dežurnim zdravnikom, doktorjem Šunjevaričem ugotovimo, da na pamet ne vemo nič, isto ugotovita še doktor Milojevič in sestra Silva. Dovolj nam je in doktor Milojevič se osebno odpravi dol po stopnicah na spodnji oddelek, kjer nazadnje dobimo pritrdilni odgovor.

In kaj nameravajo ukreniti, ko ga končno spoznajo za svojega?

»Nič,« pravi sestra, »prišel bo do doma in ga bo verjetno takoj žena pripeljala nazaj.« Če med potjo ne bo zmrznil. Pet korakov...

ENA LASTOVKA ŠE NE PRINESE POMLADI

PISMA

ZADNJI CELJSKI SOKOLAŠ, PREPORODOVEC
IN DOBROVOLJEC RUDOLF FAJGELJ:

Slovenci končno postali narod

Na vaš članek v številki 7 bi imel sledeče pripombe in pojasnila: Nikoli nisem rekel »da sem čakal 80 let in če bi bil mlajši, da bi tekel s trobojnic po mestu«. To je popolnoma neresno. Rekel sem pa, da sem bil tudi med tistimi, ki smo se za Jugoslavijo in s tem tudi za Slovenijo borili in to vsepovsod. Fanatično, požrtvovalno, brez vseh koristi, ter delovali v treh organizacijah. Nadaljevali smo delo naših prejšnjih vzornikov. Žal pa ga sedanje generacije malicijo, jaz pa sem ponosen na to.

Z enajstimi leti sem začel v Sokolu in avtor ni upošteval moje prošnje, da o meni ne piše, temveč samo o organizaciji v kateri smo delali.

Prav tako nisem zadovoljen, da ste objavili moje slike.

Med navedbami nisem omenjal samo Turka, Sivke, temveč tudi govor generala Maistra in druge zaslužne može. V nadaljevanju je zato potrebno dodati tudi celjske dijake (tedanje) Rovana, Rovljana, Praznika. Popraviti je tudi treba, da nam ni pomagal župnik Kostanješek, temveč župnik Zidanšek in da nismo sanjarili, temveč aktivno delovali.

Na koncu naj povem, da ne želim nobene publicitete o sebi, temveč pošteno resnico in objektivno prikazovanje ljudi in dogodkov iz naše preteklosti.

RUDOLF FAJGELJ, Celje

ŠOLE ZA VOLE

Spoštovani nepodpisani avtor članka o glasilu KUD Anton Aškerc Gimnazije Celje! S ponosom ugotavljamo, da ste nas končno le opazili (bil je že skrajni čas).

Najprej bi se vam zahvalili za izkazano pozornost. Nadalje vam sporočamo in vas obveščamo, da nas vaša objava obvestila sploh ni tako zelo razburila, kot ste napisali vi. Moti nas le vaš komentar k ceni in vsebini, kjer nam prikrito očitate, da si kupce lovimo prav s TOŽIBABA-MI. Manj strašna noč je namreč namenjena dijakom in profesorjem naše šole, ne pa širnemu celjskemu bralstvu – za razliko od Nove dobe. Torej naj jo ocenjujejo tisti, katerim je namenjena. Komentar je odvečen, ugotavljamo pa, da je genialna Nova doba ena sama TOŽIBABA v precej bolj umazani obliki...

Dovolite nam, da se poslovimo v stilu Nove dobe, ki se je vsekakor izkazala na svojem področju, ki pa je vse prej kot novinarstvo.

Nepodpisani XY
DARJA JONTES,
ANDREJA TERČEK,
VESNA PREVOLŠEK,
NATAŠA ŠIP

P. S. Še najmanj nas moti naslov rubrike v kateri ste nas tako lepo »namočili«, saj ste najbrž tudi vi primerek takšne šole – če to ne moti vas, zakaj bi naj motilo nas?!

Izjava za javnost

Liberalna stranka Mozirje se distancira od politike, ki jo izvaja Demosova vlada občine Mozirje. Poslužuje se namreč tudi metod, ki so bile značilne za preživelci real socializem.

Zaradi takšne politike in v kolikor se ta politika ne bo spremenila, bo Liberalna stranka Mozirje primorana zaradi obveznosti napram

svojim volivcem, iz Mozirske koalicije Demosa izstopiti.

Liberalna stranka Mozirje,
zanjo IVAN KREFL,
v Mozirju, 11. 1. 91

Kultura, politika in manipulacija

V Šentjurju smo 21. 12. 1990 imeli kulturno umetniški večer z naslovom »Ipavčev večer za samostojno državo Slovenijo«, en dan po obletnici smrti dr. Benjamina Ipavca in dva dni pred zgodovinskim plebiscitom. Izvajalci programa so bili člani prosvetnega društva skladateljev Ipavcev iz Šentjurja, to so moški in ženski pevski zbori in folklorna skupina, učenci glasbene šole skladateljev Ipavcev in gost večera priznani tenorist Jurij Reja. Izvajali so predvsem glasbo Ipavcev, ki je prijetna za uho in čustveno bogata za krepitev človeške in narodne zavesti. To je bilo za vzdušje, ki smo ga takrat doživljali kot nalašč, saj so bile v ta namen pesmi tudi napisane, čeprav že pred nekako stotimi leti. To pa je večeru dajalo še posebej svečano in pomembno obeležje. Bil je torej lep in prijeten kulturni dogodek, ki pa je bil na žalost v skoraj na pol prazni dvorani.

To dejstvo in nekaj nejasnih sporočil me spodbuja, da napišem ob tem nekaj razmišljanj, z dobro željo, da bi preseglili šentjursko nezainteresiranost za to bogato dediščino in da bi se razgibalo družbeno politično življenje v občini, saj je to pogoj (R. Niebuhr, nadškof A. Suštar), za ustvarjanje boljšega in lepšega življenja v mestu in okolici.

Za kaj gre? Če hočemo resnično nekaj boljšega, moramo težiti k iskanju resnice in k odprtosti in pripravljenosti za pogovore in sodelovanje. Tega kot odbornik občinske skupščine in prebivalec Šentjurja vidim dokaj malo, nekaj te zaprtosti in politične manipulacije pa sem občutil tudi ob tem sicer prijetnem večeru.

Da bi nakazal izhod iz te zaprtosti in neangažiranosti, bom izhajal iz objektivizacije celotne priprave kulturnega večera, ker to dobro poznam in iz delnega poznavanja problemov kulture v Šentjurju. Če bom ob tem kaj kritičen, ne bom zlonamerno, saj želim doseči boljšo kvaliteto in več sodelovanja. Za to si kot mlado mesto v samostojni državi Sloveniji moramo prizadevati, sicer bomo postali malomeščani, kar pa bi z ozirom na naše velike ljudi kot so bili Ipavci, Slomšek, Malgaj, Kocen in pomembna ar-

heološka najdišča na Rifniku ne bilo dobro. Postati mešanica pomeni upoštevati bonton lepega obnašanja in spoštovati svojo in tujo kulturo z običaji; torej biti samozavesten in ponosen na svoje poreklo in spoštljiv do vrednot drugih.

V tem smislu bi človek pričakoval, da bo obletnica smrti dr. Benjamina Ipavca in zgodovinski trenutek za katerega so Ipavci delali z vsem srcem in talentom, pritegnila množico za katero bo šentjurska dvorana premajhna. Toda k pomembnosti mora doprinese tudi organizacija in celotna priprava in temu primerna propaganda. Kakšna pa je bila ta? Bilo je nekaj plakatov in radijsko sporočilo o prireditvi s prostim vstopom. Vabilo pa mora biti tudi osebnostno (društveno, organizacijsko) obarvano, da je lahko uspešno. To pa v tem primeru ni bilo in ni moglo biti, saj to niso hoteli prvi organizatorji, niti se tega niso zavedali sami izvajalci.

Prvi tak spominski Ipavčev večer je bil organiziran leta 1988, tudi v tem času z zamudo, saj je 20. avgust istega leta obletnica dr. Gustavove smrti, pa smo na to pozabili. Pobuda zato je bila dana s strani krajana in šolarjev. Sedaj pa so se tega spomnili komaj ustanovljeni socialdemokrati, ko so se hoteli s tem afirmirati. To je sicer čisto v redu in lepo, celo pohvalno. Toda, ko so že stekle priprave, še ni bilo odločeno, da bo zgodovinski plebiscit 23. decembra. Z ozirom na pomen plebiscita in Ipavčev za slovenstvo sem dal pobudo, da ta večer organiziramo vse šentjurske stranke in si tudi razdelimo stroške za propagando (tudi medijsko s TV) in nagrade izvajalcem. Toda tu se je pokazala zaprtost, sebičnost in ozkost ter ne pripravljenost za pravo in iskreno sodelovanje. Prav tako se je pokazalo sramežljivo strankarsko obnašanje (da ne rečem protistrankarsko), ki daje možnosti nekaterim za avtokratsko samovoljo in uveljavljanje z manipuliranjem, ki duši ustvarjalnost in širino, ter delavnost in aktivnost.

Do soglasja je na koncu prišlo edino za skupno izjavo, ki jo bo prebrala napovedovalka Anita Koleča in skupno kritje stroškov, ni pa bilo jasno odločeno, da je to (nad)strankarska kulturno politična manifestacija v čast plebiscita. To pa ni bilo mogoče, zaradi zmote, da ne gre mešati politiko in kulturo. Takšno gledanje na stvari pa je napačno. Politika in kultura sta namenjeni za dobrobit ljudi in če to res hočeta morata iti skupaj in po potrebi sodelovati. Mislim, da je tako gledal na to stvar Franc Svetina, edini povojni politik, ki je začel svoje delo kot župan z oporo na največjo šentjursko dediščino, ki je tudi slovenska, to so skladatelji Ipavci. Na žalost je prerana smrt to delo prekinila. Zaradi napačnih stališč in nezmožnosti pravega sodelovanja (mogoče tudi nevolje) nekaterih avtokratov je sedaj nastala manipulacija, češ da je ta večer organiziralo prosvetno društvo. To pa ni bilo res, kajti prosvetno društvo je tu samo sodelovalo (izvajalo program) na pobudo SDSS (socialdemokratov), ki pa naj bi bila kasneje po dogovoru med strankami skupna akcija vseh političnih strank. To pa ni bilo v javnosti dovolj prisotno, zaradi zmotnih gledišč.

Osebnostno zelo želim, da bi bile manifestacije kot je memorialni Ipavčev večer stvar kulturne institucije, kot je in naj bi bilo prosvetno društvo skladateljev Ipavcev. Toda, da bo to lahko postalo, mora to društvo začeti tako funkcionirati. To bi sicer moralo že dosedaj v doseganju partijskem enoumju, toda zaradi nepriznavanja profesionalnosti (strokovnosti) to ni bilo mogoče. Sedaj v večstrankarski politični praksi, pa je to dejansko nujnost (v kolikor se ne bodo začele ustanovljati, kot nujnost strankarske institucije). Društvo mora postati institucija s strokovnim vodstvom in lastnim programom dejavnosti, ki se bo iz različnih virov financiral (članarina, vstopnina, prispevki posameznikov, podjetij, organizacij in proračuna občine).

V takšnih pogojih delovanja upam, da se ne bo zgodilo, da se

na pomembne obletnice pozabi, in da se pozabi na urejanje spominskih obeležij (kljub temu, da je A. Aškerc na nagrobnik Ipavcem napisal »dokler po svetu hodil bo Slovenec, na grobu tvojem ne usahne venec« in da v času prireditve in zgodovinskih dogodkov, kljub opozorilu ni zagorela žarnica pred spomenikom Ipavcem).

Pogoj za kvaliteto je strokovno znanje in organizacijske sposobnosti s prizadevnostjo, kar se sedaj zopet uveljavlja. Društvo potrebuje strokovno in organizacijsko sposobno vodstvo (profesionalno vodstvo), ki se ne bo pustilo manipulirati, kot se je to zgodilo sedaj. Zdi se mi tudi, da prav ta brezosebnostni (nejasen organizacijski) pristop k organizaciji kulturnega večera je verjetno kriv za slabo udeležbo. Na tak način ne more priti do prave motivacije širšega kroga ljudi.

Poleg tega se dela družbena škoda z dezinformacijami, kar pogojuje manipuliranje. Prava kultura in poštena politika sta proti manipulaciji in jo s takim delovanjem tudi ukinjata, ne pa omogočata. Vse to bo možno, ko bodo stvari institucionalizirane in profesionalno vodene in ko bodo politične organizacije jasno profilirane z jasnimi vsebinskimi programi dela, ki bodo upoštevali volilce in ko bo med njimi konkurenca, spoštovanje in po potrebi ali voji tudi sodelovanje, s strani volilcev in simpatizerjev pa jasna podpora ali kritika.

Tako se ne bo zgodilo, da na koncu kulturno politične prireditve simpatična napovedovalka, ki simpatizira z LDS (liberalno demokratsko stranko), izreče politični nauk, da bi naj v bodoče manj politizirali (strankarili) in se bolj posvečali dejavnosti in enotnosti. To pa je zopet velika zmota in znak manipulacije. Kaj pa je slabega s strankarstvom, če se trudi za kvaliteto življenja, spoštovanje človeka in svobodo (demokracijo)? Dejstvo je, da vse to ravno strankarstvo omogoča in za to smo se trudili ob volitvah in to tudi izpovedali. Zakaj sedaj to zanikati in dopuščati zopet manipulacije, ki omogočajo zlo, nespoštovanje človeka in ustvarjajo zaprtost in klanovstvo? To je dejansko grda politika, ki jo omogočajo tudi nekateri tisti, ki govorijo, da se ne gredo politiko, ali da se gredo samo kulturo itd.

Prava kultura in poštena politika sta proti manipuliranju in dezinformaciji odklanjata. Torej, če smo talenti in kulturni ustvarjalci gojimo kulturo tudi na splošno v medsebojnih odnosih, kajti ni vsak za vse, vse je pa zanimivo in lepo; če pa se gremo politično dejavnost, bomo demokrati in spoštujemo različnosti, kajti nismo vsi enaki in ne moremo biti vedno enotni, saj to vodi samo v zavajanje, revščino in apatijo. Vso to pestrost in različnost daje in zahteva življenja, zato mu dajmo prosto pot, da bo lepo in svobodno. To pa bo, če bo kultura navdihovala politiko in obratno politika podpirala kulturo, vse to pa bomo dosegli, če se bomo šli demokratizirati (strankarstvo) in ne manipulacijo z zavajanjem in prikrivanjem resnice, ločevanjem kulture od politike in politike od življenja in dela. Vse to mora biti in je povezano med seboj v soodvisnosti, izvajati pa se mora v duhu odgovornosti in strokovnosti (to omogoča pa samo strankarstvo – konkurenca). Spoštujemo torej strankarstvo in na tem spoštovanju gradimo naša sodelovanja in odnose. Kultura pa naj bo naša skupna legitimacija in prizadevanje, če res hočemo postati državljani države Slovenije in meščani Sentjurja.

FRANC ZABUKOŠEK, Sentjur

Nekaj resnice o Milici Gabrovec-Lenki in njeni družini iz Celja

Čudi me, da tudi uredništvo Novega tednika in Nove

dobe prejema in objavlja brez konkretnih dejstev, nego večkrat samo pavšalna »namigovanja« dejanj Celjanov – posebnost tistih, ki so aktivno sodelovali v NOB 41/45 – in še poprej v kakšnih zavednih prednih in narodno zavednih društvih. Mislim, da bi bila dolžnost uredništva, da zahtevajo po popisih in objavah vseh – posebno pa o vsebini predloženih člankov, ki jih pišejo razni »skorojeviči« in omalovažujoči pisuni.

Kot star Celjan sem spremljal življenje in delovanje Celjanov skozi 80 let. Poznam življenje Milice Gabrovec-Lenke in njene družine. Milica je bila najmlajša, sicer najboljše uslužbenka Ekspoziture ZSZ v Celju in tudi v času okupacije priljubljena aktivistka. Prav tako tudi njena cela družina, očeta so usmrtili, ostale pa razgnali. Po osvoboditvi sem bil po štirih letih prvič v Celju, ko so mi dovolili kot oficirju tretje armade za dva dni obisk s Koroske, kjer smo takrat bili ter potem še enkrat v maju 1945 ter sem obakrat obiskal tudi Ekspozituro ter trdim, da takrat noben od uslužbencev ZSZ ni vedel nič o Teharju, tako tudi Milica Gabrovec-Lenka ne.

Tudi pozneje, ko je bila Milica Gabrovec-Lenka premeščena, sem o njej slišal samo najlepše. Zato cenjeni in dragi Lenki svetujem, da vse takšne poskuse ignorira samozavestno in s ponosom, ker je storila največ, kar je mogla.

RUDOLF FAJGELJ, Celje

Da se ne pozabi

Malo pozno sem čital v Delu polemiko v zvezi Marije Bitenc – Samec, kjer ta napada Igorja Deklevo. To se je dogajalo v času od 8. 12. 1990 do 11. 12. 1990.

Čudi me samozavestni ton Marije Bitenc – Samecve. Ali ne ve, da jo pozna vsa soseska Ložnice v Celju, kako je vsem, kadar je nanese, grozila z republiškim javnim tožilcem in golim otkom. Tov. Car naj bi bil njen dober prijatelj, ki ji je pomagal, tako je vsaj govorila v vsaki situaciji. Mislim, da bi morali bivši sekretarji na CK ZKS povedati, kaj je stalno iskala pri njih. Ali morda res samo zastoj kosilo v kleti ali kaj več?

Ni mi jasno, ali ne ve, kaj je v prejšnjem sistemu govorila, ali se pa hoče skrivati sedaj, da ni bila v partiji itd. Gospe Mavc je s pomočjo »dobrih zvez« v Ljubljani praktično vzela stanovanje na najboljši lokaciji, da ni bilo treba plačevati stanovanje za študij otroka, odnosno če bo javnost zvedela za najemnik, bo tudi v tej smeri znan obraz Marije Samec – Bitenc. Sosedje bi imeli verjetno povedati še dosti več.

S svojimi zvezami, odnosno z njeno vsilitvijo in grožnjami, je dosegla pri bivših oblasteh, da so ji njen vrt »proglasili« za arboretum. Kako ji je to uspelo je meni in še mnogim prava uganka. Verjetno je rabila to zato, da bi ne nastala v zazidalnem okolišču kakšna gradbena parcela v njenem »arboretumu«, razen če bo seveda kdo od domačih zidal. Takrat pa bo enostavno zaščiten arboretum pač »padel«!

Slišal sem tudi od znancev da je na CK hodila pri enih vratih ven, pri drugih pa notri, tako, da so jo tudi že tam

imeli zadosti. Za uslugo je pa prinašala vedno kakšne »svečke« novice iz province. Sedaj bi se seveda najraje zapisala v nasprotni tabor, kateremu je takrat pripadala – vsaj po njenih grožnjah je to vsakdo lahko predvideval in seveda še bolj po njenih prijateljih – sekretarjih na CK. Mislim, da je tako tudi vladala po vseh društvih v Ljubljani.

Moje izkušnje z Bitencveo so tudi primerne temu, kar je opisano. Potem, ko me je do dobra izkoristila v Švici, je tudi meni grozila, da bom imel opravka z njenim prijateljem Carom in pa Golim otkom (njena najljubša grožnja). Upam, da mi ne bo potrebno opisovati kdaj detajle tega izkoriščanja in laži, ki si jih je privoščila. Zavajala je vse po vrsti. Staršem moje žene je dopovedovala, da jo bom jaz ubil in zakopal v kleti moje hiše ali pa vrgel v Thunsko jezero v Švici, tako da sem imel kar precej težav, da sem ovrnil vse sume.

Morda je značilen primer za »vlastodržstvo« ali bolezenske težnje po funkcijah to, da ima največje njeno spoštovanje v družini pes, ki je sicer res velik. Kako si je mogla tako ugledna »dama« privoščiti zastoj tok iz javnega tokovodnika (zapisano pri Elektro Celje), je pa tudi meni uganka.

Zato naj bi Marija Bitenc bila raje tiho in zadovoljna, da zaradi njenih groženj ne bo morala na sodišče.

Dipl. ing. JANKO RUČIGAJ Haimberg, Švica

Gradis zamuja

Vašemu časopisu, ki odkriva in razkriva dogajanja v Celju, predlagam, da razkrije »podvig« GP GRADIS Celje. To podjetje namreč gradi v Novi vasi garažno-poslovni objekt, ki bi moral biti dograjen 28. decembra 1990; vsaj tako se je investitor zavezal s pogodbo. Investitor pa se jasno ni zavezal plačati kupcem poslovnih prostorov nobenih penalov. Kupci smo tako na milost in nemilost prepuščeni monopolistu, ker smo verjeli, da bo objekt do roka gotov, saj je imel Gradis dovolj časa za dograditev, še posebej, ker je bilo vreme naklonjeno graditeljem. Kupcem se zaradi zakasnitve obeta velik izpad dohodka, ker poslovnih prostorov ne bomo mogli koristiti tedaj, ko smo planirali. Gradis pa še sedaj dela izjavo zelo počasi, sedaj pa je gradnja celo začasno ustavljena; posledica tega bo močna zakasnitev in najhujše, česar se kupci najbolj bojimo, je podražitev, ki bo sigurno sledila devalvaciji dinarja.

Vaš novinar naj malo povpraša na Gradisu, kdaj bo objekt gotov; če bomo kupci dobili kakšno »odškodnino« – v obliki močne podražitve.

ANTON KLINC, Celje

Drago popravilo

V delovni organizaciji KE-FO (kemoservis-fotomaterial) SERVIS na Gosposvetski 13 v Ljubljani imam od 21. novembra v popravilu fotoaparata YASHICA, kjer popravilo stane več kot nabava novega fotoaparata (istega telesa brez objektiva).

Predhodno sem se z vodjo delavnice posvetoval, da mi ne bi ob popravilu zaračunali dvakratno ceno, če je popravilo izvršeno v enem tednu.

Dobil sem odgovor, da tega ne prakticirajo več že nekaj časa. V dobri veri, da pač popravilo ne bo znašalo preko 500 din, sem se za popravilo odločil... tudi zato, ker se mi je aparat tudi po moji nepazljivosti namočil v vodo ob zadnjih poplavih na Ljubnem, kjer sem delal foto reportažo za svojo delovno organizacijo. In glej ga šmenta, popravilo znaša 1983,70 din, torej več kot stane novo telo istega fotoaparata v Avstriji...

Zaradi tako visoke vsote plačila popravila sem si priiskrbel naročilnico, kjer piše, da bodo izstavljen račun poravnali v 45 dneh.

In kje se je zataknilo? V servisu imajo še en njihov formular, kjer postavljajo svoje pogoje plačila v 15 dneh. Delovna organizacija je tudi ta njihov formular potrdila in plačilne pogoje popravila na plačilo 45 dni.

Tako sedaj na servisu KE-FO v Ljubljani leži popravljen fotoaparat, sami pa so si avtomatično podaljšali plačilni rok na novih 45 dni... ali pa si bodo prišli gor, da bo plačilne pogoje urejeval trg, naročniki, ki račune poravnajo preko naročilnic. Kakorkoli že, svoje storitve bodo morali prilagoditi trgu, kajti njihove storitve pač ne bodo mogle biti dražje, kot velja nabava novega enakega fotoaparata...

Smo pač preblizu meje z Avstrijo ali Italijo...

LOJZE OJSTERŠEK, VELENJE

Spektra krši zakon

Dne 27. 12. 1990 sem se sprehajal po ulicah in sem pri štantu na novoletnem sejmu pri celjski pivnici opazil pri prodajalki en lušten komplet s štirimi rapidografi, uvoženimi, za 650,00 dinarjev. Prosil sem prodajalko, naj mi jih prihrani do 12. ure. Rekel sem, da pridem takoj, ko končam z delom, a na žalost sem zamudil. Dekle je rapidograf prodalo. Povedala pa mi je, da jih še imajo na štantu nasproti KINA METROPOL. In res je bilo tako. Ker pa nisem imel s sabo dovolj denarja, sem vprašal prodajalko, če jih bo jutri (28. 12. 1990) še imel. Rekel je, da če bom prišel, mi ga bo dal na stran (do 13. ure). Potem pa bo prišel šef in bodo štant zaprli in zaključili z delom.

Ko sem naslednji dan prišel, so rapidograf res imeli, a ne po isti ceni. Zdaj je bila cena 850,00 din. Ko sem vprašal zakaj so dvignili ceno, so rekli, da zaradi inflacije.

Zakaj tako? Po zakonu bi morali dvigniti cene šele po novem letu, zato prosim inšpekcijo naj javno odgovori na to mnenje in kaznuje podjetnika firme »SPEKTRA«, Cankarjeva ul. 1, Celje.

Nisem ostal le brez kompleta, ampak tudi prevaran. Čakal sem gospoda šefa, a le – ta me je odpravil z besedami:

»Nimamo se o čem pogovarjati. Inflacija je in jaz moram to upoštevati!«

Jaz pa »potegniti kratek konec«.

MILAN ALAŠEVIČ, Celje

Ponovno sprašujem

Ker kljub javno zastavljenim vprašanjem nanje še nisem dobil odgovora, strokov-

njake in pristojne ponovno sprašujem:

1. Katere storitve bodo zajete v obvezno solidarnostno ali socialno zdravstveno zavarovanje iz področja stomatologije? Kdaj bodo storitve pravilno stroškovno ovrednotene in kdaj bo ukinjen grobi normativizem v občutljivi stomatološki praksi?

2. Kakšne bodo oblike in možnosti delovanja zobozdravstvenega varstva in delavcev? Kaj bo lahko privatno in kaj bo državno? Kakšni bodo medsebojni odnosi in kako se bo vse financiralo?

3. Kako bo delovala zobozdravniška zbornica, da bo lahko učinkovito izpolnjevala upravno in nadzorno funkcijo, kar bo njena najvažnejša naloga? Kakšni bodo odnosi med ministrstvom, zbornico, strokovnim društvom in sindikati?

To so verjetno najpomembnejši elementi nove zakonodaje, ki zadevajo tako ljudi kakor stroko, čeprav priznavam in spoštujem latinsko modrost, ki pravi hiti počasi, smatram, da se z zakonodajo le malo zamuja, zlasti pa se premalo animira za spremembe strokovna javnost. Vse preveč se deluje v starih klanih, drugi zainteresirani strokovnjaki pa se ne upoštevajo. Ker bo okrog 7. decembra republiški seminar zobozdravstvenih delavcev v Rogaški Slatini, bodo vaši dogovori na ta vprašanja dobra animacija za aktivnost zobozdravstvenih delavcev. Upam, da to želite, sicer ne vem kako se naj vse skupaj izboljša, če ljudje in strokovnjaki ne bodo imeli vsodbude za delo, izobraževanje in aktivnost. V naprej hvala za odgovore.

FRANC ZABUKOŠEK, dr. stom., Sentjur

SPOROČILO JAVNOSTI

20. dec. 1990 smo na Odseku za VO prejeli poziv, s katerim nam je bilo sporočeno, da se v TES nahajajo zdravila, ki so bila poplavljenja v celjski bolnišnici. Na odseku za varstvo okolja smo se odločili, da bomo anonimno informacijo preverili v celjski občini na Sekretariatu za urejanje prostora in varstvu okolja.

3. 1. 1991 so nam iz Celja sporočili, da je bila iz Celja resnično odpeljana večja količina zdravil, vendar tudi oni niso uspeli dobiti informacije kam. Zato smo takoj poklicali glavno republiško sanitarno inšpektorico prim. dr. Metko Macarol-Hiti. Ta nam je potrdila, da so poplavljenja zdravila resnično prepeljali v TES z namenom, da jih tam uničijo, to je sežgejo. Ob vprašanju, zakaj niso o tej nameri obveščali občinske upravne organe, nam je odgovorila, da se to nas ne tiče, kajti tako TES, kot vse zadeve z zdravili so po Zakonu o sanitarni inšpekciji v pristojnosti Republike sanitarne inšpekcije, ne občinskih upravnih organov. Na tej točki je bil razgovor s prim. dr. Hitijevo končan.

Isti dan direktor TES dipl. ing. Jaro Vrtačnik ni bil dosegljiv, vendar nas je na našo željo, naslednje jutro 4. 1. 1991 poklical. Potrdil je, da v TES resnično imajo deponirana zdravila ter zagotovil, da

jih še niso sežigali. Mi smo ga seznanili, da je v skladu z 12. členom Odloka o varstvu zraka na območju občine prepovedano sežigati posebne odpadke. Direktor TES je zagotovil, da poslej brez naše vednosti ne bodo ukrenili ničesar in nas napotil na dipl. ing. Marjana Jedovnicky, ki je imel v TES na skrbi to vprašanje. Ker isti dan ni bil dosegljiv smo se z njim 7. 1. 1991 dogovorili, da bosta vodja Odseka za varstvo okolja in član IS opravila 8. 1. 1991 sestanek in ogled poplavljenih zdravil.

8. 1. 1991 sta Vodja odseka za VO Peter Rezman in član IS SO Velenje za varstvo okolja dipl. geog. Emil Štrbenk opravila ogled zdravil ter prejela fotokopije dela spremljajoče dokumentacije. Ob tem smo se dogovorili, da bo TES uradno odgovorila na dva naša dopisa v tej zvezi. Ob vprašanju izdaje dovoljenja Odseka za varstvo okolja smo jih seznanili, da Odsek ne more dati dovoljenja za kršenje, Odloka o varstvu zraka, ki ga je sprejela SO Velenje in da bo njihov čimprejšnji uradni odgovor pospešil reševanje tega problema.

9. 1. 1991 smo prejeli poziv podpredsednika Skupščine Republike Slovenije Vaneta Gošnika, ki se je želel informirati o tej zadevi, saj ga je za pogovor prosila prim. dr. Hitijeva. Del fotokopij, ki smo jih prejeli od dipl. ing. Jedovnickega, smo mu poslali po telefaksu.

Po opravljenem sestanku z glavno republiško sanitarno inšpektorico je podpredsednik republiške skupščine povabil vodjo odseka za varstvo okolja na sestanek z glavno republiško sanitarno inšpektorico. Ta sestanek smo opravili 11. 1. 1991 pri podpredsedniku Skupščine Republike Slovenije.

Izčrpno smo se seznanili s celotno situacijo hkrati pa poudarili, da sta po našem za rešitev tega problema na voljo samo dve možnosti:

1. Da se zdravila odpeljejo nazaj v Celje, ali kam drugam.

2. Da glavna republiška sanitarna inšpektorica prim. dr. Metka Macarol-Hiti pripravi izčrpno informacijo in prikrbi razlagalca za prvo naslednje zasedanje SO Velenje, ki naj na tej osnovi sprejme sklep o usodi teh zdravil.

Prim. dr. Hitijeva se je strinjala s tem in obljubila, da bo ukrepala v skladu s ponujeno 2. točko.

Isti dan 11. 1. 1991 je tudi IS SO Velenje sprejel sklep, da v skladu z Odlokom o varstvu zraka na območju občine Velenje ne dovoli sežiga poplavljenih zdravil iz Bolnice Celje.

V zvezi s tem problemom smo poslali štiri dopise in sicer: 3. 1. 1991 v TES, 7. 1. 1991 na Republiški sanitarni inšpektorat, ter 8. 1. 1991 v Bolnišnico Celje in TES. Do danes še nismo prejeli pisanega odgovora od nikogar.

Primer še ni zaključen, vendar če do prvega sklica SO Velenje (predviden je v začetku februarja) ne bo nobenih sprememb in odgovorov, bomo zahtevali od TES, da pod našim nadzorom odstrani poplavljenja zdravila iz TES in iz občine Velenje.

Občina Velenje, 14. 1. 1991, Vodja odseka za varstvo okolja, PETER REZMAN

TITOVA MLADINA SE JE SPRAVILA NA MILANA DOBNIKA

Žalski župan s plavim očesom

Polnočni boksmeč pri »Veselem kelihu« v Grižah, se je prelil v pravo vojno. Po vdoru Milana Dobnika, žalskega župana, v gostilno, kjer je podrl na tla in zlasal gostilničarja ter pri tem najverjetneje tudi sam dobil buško nad očesom, je zaplul v brozgo lokalnih političnih strasti.

Žalski župan s plavim očesom

Skandalozni napad Milana Dobnika, skromnega gimnazijskega profesorja in nadvse potrpežljivega žalskega župana v noči od 1. na drugi januar na gostilničarja Slavka Podobnika, se je iz folklornega gostilniškega pretepa prelevil v politično obračunavanje, ki je razpolovilo ne samo Griže, temveč tudi Žalec.

Obsodbe vredna predstavitelj župana kot pretepača po gostilnah je pošteno povedano najbolj prizadela župana samega. Ne kot župana, temveč kot skromnega in spoštovanega deležnega občana, ki je bil znan kot miren in preudaren mož.

Ni si težko predstavljati razmer, ki človeka spravijo

v stanje, da sredi noči plane iz sna in postelje ter zdrvi v bližnje gostišče, kjer trije ducati gostov na dvorišču zaključujejo svojo glasno zabavo. Tudi če si župan.

Milan Dobnik je planil nad gostilničarja, ga podrl na tla in vlekoč za lase skušal spraviti izza točilne mize, »da ga ta smrkavec ne bi več zajeval«. Gostje so razjarjenega župana spravili z birta, policija je zapisala uradni zaznamek, župana pospremila domov in zadeva bi naj bila zaenkrat končana. Župan je namreč zaradi svoje funkcije obvarovan odgovornosti. Toda dosledljiv roki pravice z zasebno tožbo.

Pretep v lokalni politični brozgi

Čeprav ni bilo eksaktno razčiščeno pomembno vprašanje, ali je žalski župan v gostilno pridrvel z modrico na očesu ali je to neljubo znamenje staknil v gostilni, v tajnem policijskem poročilu o napadu na župana naj ne bi bilo zapisane niti besede. Še več, postavljena je bila celo zahteva, da v zapisnik policaji zapišejo, kako modrice na levem očesu župan ni dobil v gostišču, je res, da je župan po dogodku v gostilni

Sprava s figo v žepu

V ponedeljek zvečer ob petih so se sprte strani iz gostilniškega pretepa v Grižah in najbolj prizadeti sosedje sestali z mladima gostilničarjema v domu žalskih obrtnikov. Sestanek bi naj bil namenjen sosedski spravi.

Žal so se prizadeti in organizatorji odločili, da sprava ne bo potekala na očeh javnosti (kot tudi streljanje, obmetavanje s kamenjem in psovanjem ni bilo za belega dne) temveč so javnosti posredovali svoje zaključke.

1. Delovni čas gostilne je ob delavnikih do 22. in ob sobotah do 23. ure. Po dogovoru s sosedji (katerimi in kolikimi?) je ob posebnih priložnostih mogoče delovni čas podaljšati.

2. Okoli gostišča bo lastnik moral zasaditi protihrupno ogrado iz dreves.

3. Prizadeti si naj oprostijo in se odpovedo vsem zasebnim tožbam in tožarjenju. Prav tako naj prenehajo z razširjanjem nepreverjenih informacij in obtožb. Dogovor velja od ponedeljka naprej.

Zanimivo je, da je eden od prizadetih in udeleženev sprave, Miran Cekuta, med odhodom s sprave izjavil, »da je ta dogovor navadna farsa in mi drugo ne preostane, kot da prodam hišo in se odselim...«

navkljub oblogi, natopljeni s kisom, še ves teden svetil naokoli s plavim očesom.

Vaški gostilniški pretep v Grižah bi utonil v pozabo, kot vsi ostali, ki bogatijo folkloro na Štajerskem, če se ne bi ob njem razvnele politične strasti. Pretep župana je potisnil na površje vso prikrito sosedsko nestrpnost in mržnjo, ki bi jo naj sprožil prihod mladih zakoncev Štefke in Slavka Podobnika in odprtje njune gostilne. Kajti, komaj se je posušilo črnilo na policijskem zapisniku, že se je spril nad gostišče, spet ponoči; zdaj že županov sosed, obrtnik Miran Cekuta. S kamenjem bi naj napadel hišo in okna gostišča, v katerem sta k sreči bila samo gostilničarjeva starša.

Do nedavnega vroč Titov mladinec, sicer pisec reklamnih tekstov, se je za omenjeni pretep prelevil v nadvse prizadevnega no-

vinarja in iz pretepaškega pepela izbrskal politično floskulo, pretepu dodal široke (kolikor je v zaselku desetih hiš sploh mogoče) politično ozadje in zadevo pripeljal do županovega političnega samomora. Do odstopa. Kajti Milan Dobnik je bil izvoljen na predlog Demosa, v novinarja odeti reklamni tekstopisec pa je slučajno, kolikšna sreča – libealec.

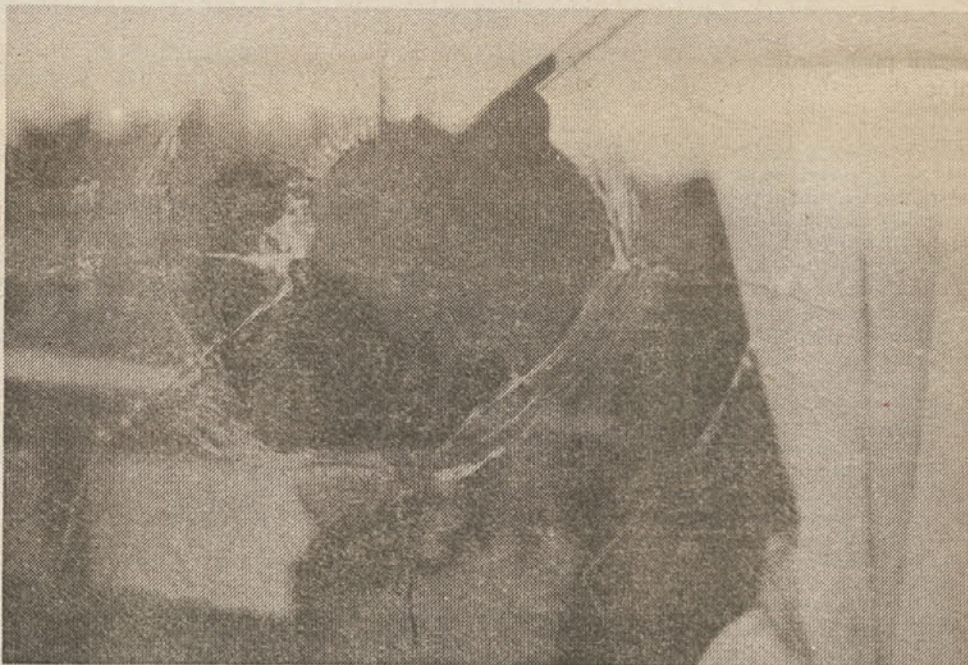
Medtem, ko v Grižah zdaj pokajo že šipe in, kot je moč prebrati, tudi že pištole, bi naj v Žalcu padale – glave. Najprej županova. Strasti so se v tamkajšnjem demokratičnem vzdušju tako razvnele, da je moč celo predvideti, kako ne bo ostalo samo pri pretepu v gostišču, pri razprodaji tamkaj zgrajenih hiš, gostišča ali obrtnih delavnic. Volk bo sit, za kozo pa Savinčani ne jamčijo...

Zakon vse vidi

Mirana Cekuta, »prizadega vaščana iz Griž«, so miličniki prijaviли zaradi poškodovanja tuje stvari. Poškodoval naj bi bil okna sosedove gostilne, ki mu gre na živce. S kam-njem. Šušlja pa se tudi, da ima »mirmi gostilničarjev sosed« v lasti tudi prepo-vedano plinsko pištolo.

Žal so se prizadeti in organizatorji odločili, da sprava ne bo potekala na očeh javnosti.

Epilog ali začetek?

Dan, ki si ga bodo zapomnili kot Griški pakt. Kje pa sta Dobnik in Cekuta?

C.I.S. d.o.o.
CENTER ZA
IZOBRAŽEVANJE, EKONOMSKE IN AGENCIJSKE
STORITVE
Gledališka 2, Celje 63000, tel.: (063) 21-805, 28-030

STARŠI, NE PREZRITE ENKRATNE PRILOŽNOSTI

Še ne veste, kako bi svojim nadebudnim mladostnikom zapolnili čas med zimskimi počitnicami? Svetujemo Vam, da jim omogočite spoznati brezmejne možnosti, ki jih nudi svet računalništva. Organizirali bomo prilagojen računalniški tečaj za učence 5., 6., 7. in 8. razredov osnovnih šol. Vaši otroci bodo skozi igro spoznali možnosti dela na računalniku ter čas zimskih počitnic izkoristili prijetno in koristno.

Pokličite nas ali pa se zglasite na sedežu našega Centra!

KADROVSKA ZMOTA V EMO

Direktor bo moral vstati s fotelja

Malone nasilna posaditev Jožeta Gubenška na direktorski fotelj je v tovarni EMO dodobra zrevoltirala delavce, ki zahtevajo vrnitev Marjana Dreva. Razlog ni ta, da so ga (se je) ustoličil(i) tako rekoč proti vsem pravilom normalne kadrovske politike, boljše od prejšnje, kolikor v splošnem prepričanju, da je nesposoben in bi zato utegnil tovarni narediti več škode kot koristi.

V dokaj problematični luči, pravijo, se je pokazal že kot sodelavec tedanjega direktorja Francija Gazvode, ki da si z njim ni mogel nič pomagati. V zadnji ekipi je baje delal največ na tem, da bi zamenjal glavnega direktorja Marjana Dreva, da bi si še prej zagotovil izredni študij, pri čemer mu je pomagala tudi vplivna sodelavka, ker ji je omogočil zasebno delovanje in dobro plačo. Pravijo, da je delil položaje in plače po kriteriju, koliko je kdo njegov pripadnik. Tako je nekomu določil sedemintrideseti plačilni razred, češ da ga bo nadomeščal, ko bo izredno študiral. Neki šefinji je določil isto plačo, ker da ga bo tudi nadomeščala. Ko od študija ni bilo nič, od nadomeščanja pa tudi ne, je na zvišani plači pozabil. Govoril je, da bo saniral Posodo, v resnici, pravijo, je saniral samega sebe in svojo družino, ki ji je zaupal prodajo posode na domu za provizijo, kar je seveda v nasprotju s poslovno etiko takega direktorja.

Da je glavni direktor dejansko nesposoben voditi tovarno, ki je v tako kritičnem položaju, dokazuje to, da je najprej zvišal plače vodilnim za 40 odstotkov, čeprav poslovni rezultati česa

takega sploh niso dopuščali, nato pa jih je pred dnevi znižal za 25 odstotkov, da ne bi bilo problemov pri izplačilu.

Na tem mestu zaradi taktičnega odnosa raje ne bi navajali, kaj mislijo o njem delavci (ki ga seveda najbolje poznajo), saj so med izjavami pretežno take, ki žalijo tudi dober okus. Naj pa dodamo, da so iz Orodjarne prišle govorice, češ da »si bodo prigrabili oziroma razdelili tovarno« in seveda ni mogoče izključiti niti takih namenov. Ljudje se čudijo, kako je mogoče, da so v občini sforsirali ali vsaj podprli takšno nezaslišano kadrovske potezo v EMO, saj je jasno, da brez podpore ali potuše od tod ne bi mogli izigrati kolektiva in mu vsiliti direktorja, ki je bil v celoti zoper njega! Vprašujejo se, ali nova občinska oblast tako razume demokracijo, da lahko z najslabšimi možnimi kadrovskimi rešitvami spodkoplje zdaj to zdaj ono podjetje? Ali pa se toliko ograjuje od odgovornosti tudi za gospodarske (in ob tem v enaki meri socialne) razmere v občini? Bomo videli. Delavci EMA skupaj s sindikatoma sedanemu direktorju ne zaupajo, ga ne sprejemajo in bodo naredili vse, da dobijo boljšega.

Bo Cibi plačal?

ZCP CESTNO PODJETJE CELJE			
Lova 42			
63000 CELJE			
D.O.O. 96			
T+I 10x51 51 521			
ZIRO RAČUN: 80700-601-13565			
SDA CELJE			
1200017701			
PEVEC SILVO			
PROŽINSKA VAS 6			
A1220 STORE			
Vale naročilo:			
Račun 4261-001111/90			
Pri plačilu obvezno navedite števil. računa!			
predmet dobave količina ME cena			
Zaračunavamo vse postavitev odbojne ograje v štorih			
ob magistralni cesti M10-E			
bi dobave in montaže ograje			
E-4/1350-C	44	M	537,79
E-4/1500-C	112	M	342,54
reflektivna ZAF s stebrom	2	KOM	366,19
reflektivni telesi	15	KOM	30,40
b) usmerjanje prometa			
delavci	12	UR	1,40,00
TAR DO	1	UR	122,00
POSEBNI ZVEZNI DAVEK OD USLUG	5	%	6,10
c) freziranje polne širine (soli usluž)			
delavci	4	UR	1,40,00
TAR DO	0,500	UR	12,00
POSEBNI ZVEZNI DAVEK OD USLUG	5	%	5,10
Skupaj:			59.462,84
ZNESEKI:			59.462,84

Zakonca iz Prožinske vasi, ki so jima pred tedni cestarji opasali občestno gostilno in diskoteko s pocinkano ograjo, sta te dni dobila zanj še račun. Iz zaupnih virov, blizu republiškega sekretariatu za promet smo izvedeli, da bi bila neumna, če bi račun poravnala. V kratkem naj bi se tudi dokončno odločilo, da bodo pri Cibi cestarji zgradili izvozni pas proti Šentjuru in del ograje odstranili.

IZ REGIJE

Celje: Po prvem trimestru na celjski gimnaziji še težko primerjajo ali je bilo doseženega več ali manj znanja, nesporno pa so dijaki manj napeti.

Store: Po zastojih in težavah je železarna znova pričela delati. Na prisilnem dopustu je še vedno od 500 do 600 delavcev, imajo pa tudi že sezname tisoč 200 presežnih delavcev.

Celje: Ker še ni bil sprejet občinski proračun za letos, so oblikovali začasni proračun, ki bo lahko v veljavi le do marca.

Zalec: Vršilec dolžnosti predsednika Hmezada je postal Franci Žužej, prej podpredsednik.

Zalec: Tudi v Agrini imajo novega direktorja. To je Franci Volk, ki je bil doslej direktor Veleprodaje.

Zalec: Šolniki so le dobili plače, za njihovo zamudo pa je tokrat kriva SDK.

Velenje: Po dolgih trinajstih letih obnove so končno končali z deli na velenjskem gradu.

Luče: Iz Lenarta so poslali velike količine gradbenega materiala, denarnih prispevkov, vodovodnega materiala in oziromice.

Celje: V zasebni jezikovni šoli Didacta pod vodstvom izkušnih profesorjev tujih jezikov bodo pripravili tečaje po najuspešnejših evropskih programih.

Laško: Zaradi nesrečnih okoliščin, reorganizacije, poplave in še Iraka povrh je laški Elektrokovinar zašel v izgubo.

Golte: Po nekaj letih zelenila imajo na Golteh zopet pravo smučarsko sezono. Že od decembra pa do aprila so njihove kapacitete zasedene, smučali pa bodo tudi tujci.

Velenje: Herman Rigelnik, dolgoletni predsednik poslovnega odbora Gorenja, je nepreklicno odstopil. V svoji izjavi je napisal, da se je izčrpal, omenil pa je tudi zdravstvene razloge.

Luče: V tej krajevni skupnosti mozirske občine bodo dobili nove telefone. Da bi pocenili napeljavo, bodo večino jarkov izkopali udarniško.

Celje: Upokojenci pripravljajo več skupnih treningov na snegu, pripravili pa bodo tudi regijsko in republiško tekmovanje.

Rogaška Slatina: V Kristalni dvorani zdravilišča Rogaska Slatina je nastopila domača folklorna skupina Minerali.

Zalec: Na hitropoteznem novoletnem turnirju je nastopilo 18 šahistov. Pri članih je zmagal F. Brinovec pred Vombkom, pri članicah Uriskova, pri mladincih pa Kampuš.

Celje: Na mladinskem šahovskem turnirju celjske regije je zmagal Volger pred Kampušem, ki je izgubil neposredni dvoboj z zmagovalcem.

Velenje: Minister za energetiko Miha Tomšič je obiskal velenjski rudnik in zagotovil, da zaprtje rudnika ne pride v poštev.

Sempeter: V nekdanjem tozdu Kemija v Šempetru je podjetje Aero z dvema nemškima partnerjema ustanovilo mešano podjetje Aero ARM, v katerem bo 5 delavcev proizvajalo lepila, premaze in lake in izvažalo četrtno proizvodnje.

Celje: Predstavniki sekretariata za šolstvo z dr. Vencijem so imeli posvet s celjskimi ravnatelji o osnutku zakona o financiranju in organiziranju vzgoje in izobraževanja.

Zalec: V Agrinim bivšem tozdu Transport bodo formirali družbo z omejeno odgovornostjo.

Laško: Rudnik rjavega premoga v Laškem bodo zaprli. Zalog premoga je še za dve leti, trenutno pa je na čakanju 52 delavcev.

Rogaška Slatina: V Pivnici Zdravilišča Rogaska Slatina je bila otvoritev razstave akvarelov Branka Čušina z Jesenic.

Prebold: Planinsko društvo Prebold je pripravilo že 14. tradicionalni pohod na Reško planino.

Velenje: Izkupiček novoletnega koncerta rudarske pihalne godbe in mladinskega pihalnega orkestra so namenili za obnovo Doma kulture v Nazarjah.

Celje: Stopetindeset let staro poslopje celjske železniške postaje bo do nadaljnjega ostalo takšno, kot je.

Celje: Hortikulturno društvo pričakuje, da bodo občani pripravljeni sodelovati v prostovoljnih akcijah za prenovo razdejanega mestnega parka.

Velenje: Zeleni predlagajo proučitev možnosti prehoda šoštanjske termoelektrarne na plin.

Mozirje: Vodstvo mozirskega obrtnega združenja je s številkami zavrnilo govorice, da obrtnikom ob poplavih denar ni bil razdeljen pravično.

Šmartno ob Paki: V Domu kulture je bil koncert Pihalnega orkestra Litostroj.

Celje: Celjsko cestno podjetje je zaradi neplačanih računov pred bankrotom.

Šoštanj: V Velenju so po anonimni prijavi, da nameravajo v šoštanjski termoelektrarni sežgati pet ton zdravil, ki jih je zalilo v celjski bolnišnici, odločno reagirali.

Nazarje: V Elcroju namestili novega direktorja. To delo bo sedaj opravljala Marija Vrtačnik.

Šentjur: Mlado šentjursko podjetje Spik projektira nov obrtni in podjetniški center. Polovico denarja bo prispevala republika.

Celje: Izvršni svet razpravljal o čistilni napravi pod Rifen gozdom.

Šoštanj: Šoštanjska Konfekcija, ki deluje v okviru Elcroja bo kmalu zaživela kot samostojno podjetje.

Laško: Pivovarna Laško bo spomladi investirala predčistilno napravo.

DOKUMENTI

Rigelnikovo pismo

Spoštovani podpredsednik dr. Jože Mencinger.

Ze pred Novim letom sem Vas želel obiskati, da bi Vam sporočil svojo odločitev, ki sem Vam jo povedal po telefonu 3. januarja. Žal pa v predprazničnih dneh ni bilo niti pravega časa, niti vzdušja za takšen razgovor.

S pričujočim pismom se obračam na Vas z namenom, da osvetlim nekatere okoliščine in posledice, ki jih ima moj odstop z mesta predsednika poslovnega odbora Koncerna Gorenje, kakor tudi, da opozorim na nekatere nujne korake, s tem v zvezi, za katere sodim, da bi jih moral podvzeti Izvršni svet Skupščine Republike Slovenije.

Gorenje je danes tako kot celotna družba v prelomnem trenutku. S procesom podjetniške preobrazbe smo pričeli že pred dvema letoma. V tem času se je Gorenje transformiralo v Koncern in postalo družba z omejenim jamstvom. Izoblikovalo je tudi strategijo dolgoročnega razvoja. Zaradi velike vpetosti Gorenja v mednarodno blagovno menjavo, pa tudi zaradi sorazmerne družbene pomembnosti našega koncerna, saj Vam je znano, da ustvarjamo preko deset odstotkov slovenskega bruto proizvoda, je zelo pomembno, da Gorenje čimprej dobi novega predsednika. Prepričan sem, da lahko pride do nepopravljivih posledic ne le za Gorenje, pač pa tudi za celotno Slovenijo, če ne bo upravni odbor koncerna zelo kmalu imenoval novega prvega človeka.

Tudi Gorenje je v letu 1990 načela inflacija, visoke obresti, tečaj dinarja, srbska blokada in velike družbene dajatve. Po najboljših močeh smo se trudili in poizkušali vsemu temu parirati. Pri tem smo v mnogočem uspeli, v kakšni stvari pa tudi ne. Zavedam se, da je možno, da bodo v delu naše javnosti to mojo odločitev povezovali z različnimi okoliščinami, med drugim tudi z večkrat prisotnim govorjenjem o odklonilnem odnosu nove slovenske vlade do direktorjev preteklega časa. Zase lahko zagotavljam, da česa takega nisem doživel ali občutil in da gre pri moji odločitvi dejansko za razloge, ki jih navajam. Pri tem naj poudarim, da razlog za moj odstop ne leži v morebitnem težkem ekonomskem položaju Gorenja ali v tem, da ne bi videl njegove realne perspektive. Pač pa je razlog predvsem v tem, da je osem let garaškega dela v Gorenju, pa tudi že pred tem saniranje Kovinotehne in Metalne, v precejšnji meri izčrpalo moje moči in načelo moje zdravje. V nemajhnih meri pa so vse težave pri poslovanju in okrog njega in spopadanje s klimo, ki vse to spremlja, v mnogočem izničile mojo motivacijo, ki pa bi jo moral imeti zelo veliko, saj bi že po svoji vlogi moral motivirati tudi svoje najzgeje sodelavce in celotni kolektiv.

Visoka motivacija predsednika pa je v tem prelomnem času neobhodno potrebna tudi iz razloga, ker je napočil trenutek, ko je treba implementirati strategijo koncerna. Pomembno in tudi neobhodno je, da bo novi predsednik in z njim vodilna ekipa, dobil od vlade potrditev za ustreznost vizije in strategije nadaljnjega razvoja Gorenja, kot tudi podpore za njeno realizacijo — vsaj z vidika naložbenika sredstev, ki jih ima vlada v Gorenju.

Želel bi, da ne bi dobili vtisa, kot da precenjujem ali povečujem pomen vloge prvega človeka Koncerna Gorenje. V konkretnem primeru ne gre le zanj kot osebo, kot managerja, pač pa gre za to, da koncern brez predsednika hitro izgubi zaupanje pri domačih in še zlasti tujih poslovnih partnerjih in pri domačih in tujih bankah. Vprašljivo bi torej postalo reagiranje poslovnega sveta in še posebej tujih strateških zaveznikov, s katerimi tečejo razgovori o bodočem sodelovanju, kot sta to General Electric in BSHG. Gre skratka za to, da bi lahko bili z daljšo odsotnostjo predsednika resno ogroženi konkretni posli, z njimi pa poslovni uspeh Gorenja.

Ta, kot sem že omenil, ni navkljub vsem naporom in odrekam, da sedaj tako dober, kot smo želeli in načrtovali. Ne nazadnje ima pri tem velik vpliv škoda, nastala zaradi poplav, ki je v vrednosti 40 mio DEM od 1. 11. do danes še vedno s strani širše družbe nepokrita oziroma jo je moralo pokriti Gorenje samo iz svojih likvidnih virov, kar predstavlja za ta poslovni sistem resnično veliko breme.

Z željo, da bi omogočili Gorenju čim hitrejšo konsolidacijo in razvoj, predlagam, da se z Vami in morda tudi drugimi predstavniki Izvršnega sveta v kratkem času sestane vodstvo Koncerna Gorenje. Po moji oceni bi se predvsem na Vašo pobudo morali odločiti, kdo bo zasedel to funkcijo. Osebo sodim, da bi bilo najprimernejše, če bi to bil nekdo od mojih najbližjih sodelavcev, seveda pa so možne tudi drugačne rešitve, če bi tako ocenjevali.

V upanju na čimprejšnji odgovor Vas lepo pozdravljam!

Predsednik poslovnega odbora Koncerna Gorenje,
HERMAN RIGELNIK,
V Velenju, 5. 1. 1991

V vednost:

- predsednik IS Skupščine Republike Slovenije g. Lojze Peterle
- Republiški sekretar za industrijo in gradbeništvo g. Izidor Rejc
- predsednik Upravnega odbora Koncerna Gorenje g. Tomaž Jančar

SPRENEVEDANJE NA OČEH JAVNOSTI

Rigelnik se pretvarja

Ker koncern Gorenje ustvarja kar deset odstotkov slovenskega družbenega proizvoda, je vest o odstopu Hermana Rigelnika prejšnji teden prestrašila slovensko vlado ter v javnosti sprožila vrsto ugibanj. Herman Rigelnik je že v pismu upravnemu odboru koncerna in slovenski vladi zatrjeval, da odstopa zgolj zaradi preobremenjenosti in zdravstvenih težav. Isto je razlagal tudi redkim posvečenim novinarjem, ki so vsaj po telefonu uspeli vzpostaviti stik z njim. Zakaj njegovim razlogom za odstop in poštnim namenom ne gre povsem verjeti?

V pismu ministru Mencingerju Rigelnik mimogrede omenja tudi nekakšno »klimo, ki spremlja« vse težave pri poslovanju in okrog njega. O pritisku na Rigelnika je spregovoril tudi direktor Gospodarske banke in predsednik Upravnega odbora koncerna Gorenje, Tomaž Jančar, vendar ni želel pojasniti, kakšni so bili ti pritiski. Ker Rigelnik v svojem pismu izrecno zatrjuje, da ni doživljal pritiskov, pa tudi gospodarsko da Gorenje ni pred kolapsom, se po Velenju šušlja, da je šlo morda za pritiske gospodarstvenikov, ki razmere v Gorenju dobro poznajo, niso pa soglašali z marsikatero Rigelnikovo potezo.

Pritrditi gre izjavi Lojzeta Peterleta, da je bil Rigelnik v Gorenju izjemno uspešen poslovnež. Če pa držijo govorice, da je doživljal neugodno klimo prav v Gorenju, potem si je verjetno Rigelnik tega sam kriv. Resda je prišel v Gorenje kot nekakšen sanator, res je tudi, da je v osmih letih s svojo ekipo uspel vsaj delno prestrukturirati zdajšnji koncern in pričeti s procesom internacionalizacije. Res pa je tudi, da je ob svojem prihodu v Gorenje vse preveč uporabljal metode medsebojnega nezaupanja, sumničen in premalo človeško taktičnih premestitev ljudi — vse od vodstva takratnega sozda do proizvodnih delavcev. Tudi zadnje Rigelnikove trditve, kako dobro — glede na slošno gospodarsko situacijo

Levo Izidor Rejc, v sredi Lojze Peterle, desno Herman Rigelnik. Ob 40 letnici Gorenja je bilo navidez še vse v redu.

— poslovno stoji Gorenje, so bolj iz trte zvite. Drži edino, da si Slovenija ne more privoščiti propada Gorenja in bo zato vanj kanalizirala še več republiškega denarja. Potrebno pa vsekakor bo. Drži tudi — in o tem se ni Rigelniku v odgovoru zapisala nit besedica — da je Gorenju pod njegovim vodstvom dostikrat skozi prste pogledla že prejšnja oblast, enako pa se obnaša tudi zdajšnja. Kar je morda še bolj pomembno od odstopa

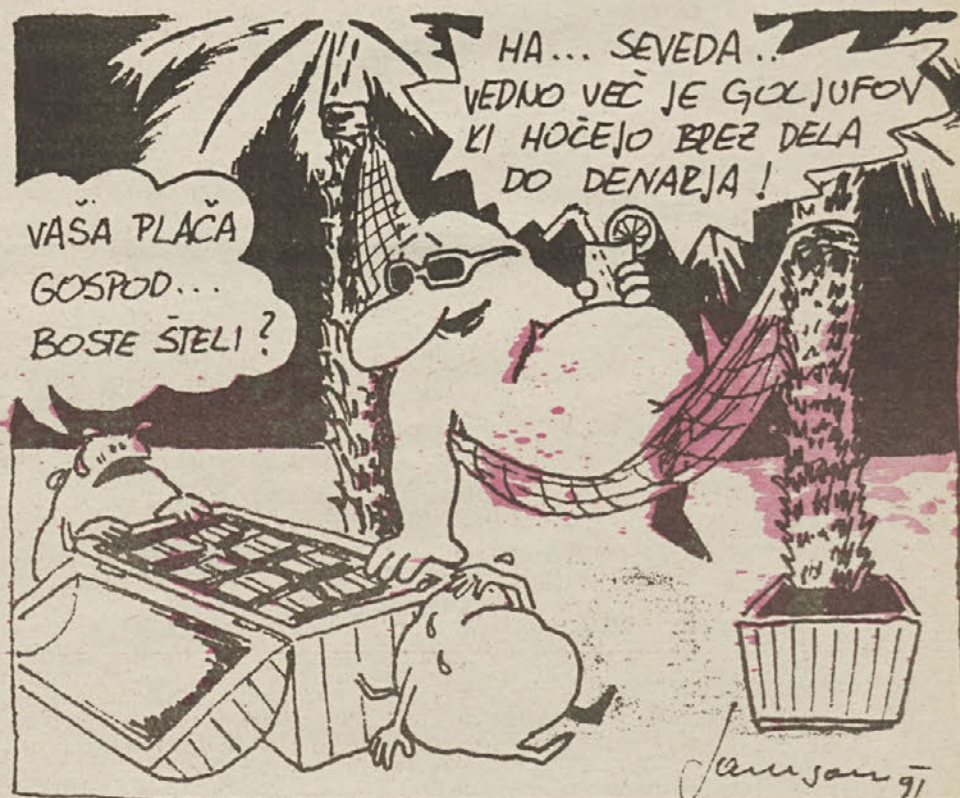
pa Hermana Rigelnika, pa je dejstvo, da o odstopu razmišlja tudi gospod Stanič, ki vodi največjo koncernovo firmo, Gorenjeve Gospodinjске aparate.

In zakaj gre dvomiti v Rigelnikovo iskrenost, ko kot razloge svojega odstopa navaja preobremenjenost in zdravstvene težave? Nekje v svojem odstopnem pismu navaja, da mu je že prejšnje saniranje Metalne vzelo precej moči. Poučeni pravijo, da

Rigelnik nikoli ni saniral Metalne. Povrhu je Rigelnik sredi decembra podpisal pogodbo o vodenju koncerna, kar mu zdaj zagotavlja precej lepo finančno odpravnino. Okoli 20. decembra je sprejel tudi funkcijo predsednika upravnega odbora združene Ljubljanske in Gospodarske banke, ki gotovo ni za »nemotivirane«, »zgarane«, »izčrpane« in »zdravstveno načete« ljudi. Ker v pismu ministru Mencingerju Rigelnik navaja, da je hotel Mencingerja obvestiti o svoji odločitvi že pred novim letom, lahko sklepamo naslednje: Herman Rigelnik je menda v tednu dni, med 20. in 27. decembrom ugotovil, da ne zmora več. Temu pa lahko verjamejo le pretirano lahkoverni. Kaj torej tiči za odstopom predsednika koncerna Gorenje?

Gorenje naj bi vodil Mitja Jenko

Mitja Jenko, diplomirani ekonomist, ki je zdaj izvršni podpredsednik poslovnega odbora, je kandidat za novega predsednika Gorenja. O imenovanju bo upravni odbor koncerna razpravljaj na seji, ki bo predvidoma 25. januarja.

KJE SO ZDRAVILA IZ CELJSKE BOLNIŠNICE

Velenjčani jih nočejo sežgati

Poplavljen zdravila so zanič. Treba jih je varno spraviti in ob prvi priliki sežgati v pečeh z visokimi temperaturami. Takšna navodila so v celjski bolnišnici dobili takoj po poplavi in po njih so se ravnali, trdi v. d. direktor celjske bolnišnice prim. dr. Jože Arzenšek. Ne more razumeti, od kod cirkus v pristojnih službah velenjske občinske uprave, kjer so prepovedali kurjenje zdravil v šoštanski termoelektrarni.

Tamkaj so namreč dobili anonimno prijavo, da nameravajo v šoštanskih pečeh kuriti neke čudne reči, neidentificirana zdravila, narkotike, citostatičke in bog ve kaj še vse. In to v velikanskih količinah, vsega skupaj kar pet ton. Menda so zaradi neznanega izvora sežig »zdravil« pred tem že odklonili v Pinusu v Račah, ker so se ustrašili škodljivega vpliva na okolje.

Očitno je, da postajajo ljudje zaradi preštevilnih izigravanj, prikritih onesnaževanj in neod-

ločnosti strokovnjakov in inšpektorjev, ko gre za varstvo okolja, že kar paranoični. Dvomijo v vse in v vsakega in dostikrat imajo prav. Bolje preveriti dvakrat kot nobenkrat, bolje vprašati trikrat kot dvakrat.

K sreči v primeru poplavljenih celjskih zdravil zgodba ni tako črna, kot bi kdo pričakoval. Nasprotno. S poplavljenimi zdravili se je vse, proti pričakovanju marsikoga, izteklo gladko. Ljudje so v bolnišnico vrnili domala vse, kar je voda raznesla po mestu. V bolnišni-

ni lekarni in v skladišču medicamentov so preverili poplavljenost z zalogami, dopolnili zdravila iz originalne embalaže, jih spravili v plastične kasete in v vrečke in jih z dvema pošilkama, 9. in 14. novembra poslali v skladišče posebnih odpadkov v Termoelektrarno Šoštanj. V igri je bil res tudi Pinus, vendar so jih tamkaj zavrnili, ker zažigajo izključno svoje insekticide.

Skupaj z zdravili so poslali natančen seznam, kopijo seveda hranijo tudi v celjski bolnišnici in jo imajo na republiškem sanitarnem inšpektoratu, dodali pa so tudi strokovno menje Centra za varstvo okolja Zavoda za zdravstveno varstvo Maribor, v katerem piše, da med odpadnim materialom ni snovi, ki bi lahko povzročile manjše eksplozije, tehnologija sežiga

v TEŠ pa omogoča popoln sežig brez omembe vrednega povečanja emisij, torej škodljivih vplivov na okolje. Pač pa dodajajo, treba je biti previden pri doziranju in ne pokuriti več kot dvajset do petdeset kilogramov na uro.

Glavna republiška sanitarna inšpektorica prim. dr. Metka Macarol-Hiti je odredila, da morajo v Termoelektrarno Šoštanj vskladiščena zdravila iz celjske bolnišnice lekarnarji v skladu z veljavno zakonodajo zažgati, pri dovoljeni količini na uro pa je določila samo zgornjo mejo, to je 50 kilogramov na uro.

Sežig zdravil za velenjsko okolje torej ne bo škodljiv, prav pa bi bilo, da bi zdravila v termoelektrarni kurili v manjših količinah dalj časa. Za vsak primer.

ALI AERO (KEMIJA) RES TONE

Jo bosta rešila mercedes in kadet?

To ti je poslovna politika: kupili so nov službeni mercedes 250 in kadet (ki ga baje sme uporabljati le prejšnji glavni, sedanji pomočnik glavnega direktorja), ob tem pa je kemični (pretežno šempetrski) del tovarne tako rekoč pred stačjem. O njem v resnici zelo resno razmišljajo, ker bi se najenostavneje znebili kakih 400, če ne več, delavcev.

Takšno misel je slišati o celjskem Aeru takole »za vogali«, ki pa so, kot kaže, kar dobro obveščeni, nemara bolj od tistih v občini, od katerih bi pričakovali, da ne bodo dopustili, da bi tu in še v kakšnem podjetju, kot EMO, ustoličevali prejšnje nesposobne vodilne ekipe – v malo zamenjani zasedbi, četudi so njih člani med tem spremenili barve. Da ne bo nesporazuma, povejmo, da nikakor ne navijamo za kadrovske rešitve na kakršnikoli ideološki podlagi, ker bi s tem v bistvu podpirali proslulo kadrovske politike nekdanje partije, le da pod drugimi barva-

mi. Rezultat bi bil isti, je pa marsikje, kjer so se na taki podlagi odločili za spremembe, na žalost celo slabši. Edino merilo je lahko le strokovnost, to pa samo po sebi pomeni, da izkaznica političnega funkcionarja niti zdaleč ni zadostno spričevalo za položaj direktorja.

Pravijo, da je sramota, kako daleč so spravili nekoč tako uspešen Aero, čeprav je treba resnici na ljubo povedati, da se je njegova pot navzdol začela v resnici pred mnogimi leti, ko so se preveč zadovoljevali z doseženim (zlasti v jasni papirju) in je zmanjkalo razvojnih ambi-

cij. Te je pravzaprav nadomestila politika partije, ki je nadvladovala ekonomiko z drobljenjem ozdov v tozde in potem z obratnim procesom, tako rekoč s socializacijo proizvodnje, v kateri so morali biti čvrsto in enotno skupaj vsi člani, da bi bili pravzaprav vsi enako revni, saj so nesposobni in neuspešni živeli na račun sposobnih in uspešnih. Tako je bilo tudi v Aeru, ki ga je pred letom in pol zapustila papirnica Medvođe, zdaj pa še Grafika (Cetis). Razlog je ta, da nista mogla, niti hotela več ostati v španoviji s Kemijo, ker bi še sama bankrotirala.

Seveda bodo najbrž držali očitki sedanjemu vodstvu, da se je preveč brezbrizno vdalo v usodo in potapljanje opazuje bolj od strani, kot da bi iskalo rešitev s povečanimi poslovnimi dejanji. Če je to res, gre

očitno za zablodo, da bi lahko kdo od najbolj odgovornih, ki ima kot tak nedvomno največ zasluga za polom, karkoli popravil. Kadrovske zamenjave bi bili morali narediti že takrat, ko so nastale težave s sanacijo bivšega tozda v Šempetru. Z drugimi besedami bi lahko rekli, da še ena tovarna oziroma precejšen del njenih delavcev plačuje davek monistični kadrovske politiki – o tem so vsaj prepričani poznavalci razmer. Morda se prav zato sprašujejo, ali si ne mislijo v Aeru pomagati z novima avtomobila, kakršna nedvomno povečujeta ugled, tako potreben v dandanašnjem poslovnem svetu! Ali pa so ju kupili zato, da bi vsaj navzven prikriili slabe poslovne rezultate? Ni namreč logično, da bi si v podjetju, ki je v tako kritičnem položaju, privoščili tak luksuz. Pa – srečno vožnjo!

ALI GLAVNA REPUBLIŠKA
SANITARNA INŠPEKTORICA
DOVOLJUJE SKRUNJENJE
GROBIŠČ?

Teharje še kar smetišče in odlagališče

Kot vse kaže, bomo še dolgo čakali, da se bo na Teharjah pod Sveto Ano kaj spremenilo. 14. oktobra lani je bila sicer uradna cerkveno državna slovesnost, že pred tem je SO Celje določila usmeritev. Predvsem se je zavzela za sodobno ureditev spominskega parka in za prenehanje onesnaževanja grobišč z odpadki. Celjski izvršni svet na zadnji seji ni sprejel pobude, da bi ureditev takšnega parka določili s spremenjenim dose-
daj veljavnim in za nedoločen čas podaljšanim srednje-
ročnim načrtom občine Celje 1986–1990. Rečeno je bilo, da ni strokovnih osnov, oziroma, da so jih pripravili vsi razen Cinkarne, ki, kot je dejal predstavnik ZPI, zadevo ignorira.

Znano je, da Cinkarna na območju grobišč še vedno odlaga odpadno sadro in baritno blato, piritnih ogorkov pa trenutno ne. O vsem tem je zelo dobro seznanjena glavna republiška sanitarna inšpektorica prim. dr. Metka Macarol-Hiti. Dovoljenje za odlagališče trdnih odpadkov je dobila Cinkarna leta 1989, čeprav jih je tja odlagala več let. Da je dobila dovoljenje, je morala dobiti tudi sanitarno soglasje. Kako so ga izdali leta 1989, ko je bilo že znano, da gre za območje povojnih pobojev, ni jasno. Zakaj inšpekcija tudi po 14. oktobru, po pogrebni slovesnosti, še vedno dopušča odlaganje odpadkov, pa je še manj jasno. To tudi ni jasno celjskemu tožilcu, ki je bil že prej opozorjen na skrunjenje grobišč. Če je spodoben človek pa se je verjetno tudi sam, kot predstavnik institucije, udeležil slovesnosti na Teharjah. Za glavno sanitarno inšpektorico kaj takega ne bi sklepali.

Ta sicer napoveduje, da bo Cinkarna na grobišča vozila spet piritne ogorka. To se bo zgodilo, če jih ne bo uspešno prodajala v Avstrijo. Inšpektorica napoveduje torej skrunjenje še za naprej. Cinkarna v zadnjih dveh letih, ko so teharske žrtve postale uradna zadeva, znana vsej javnosti, ni naredila nič, da bi problem trdnih odpadkov skušala rešiti drugače. Najmanj, kar bi morala narediti je to, da bi od občine, še bolj od republike, zahtevala, da ji določijo novo lokacijo za takšno odlagališče. Kar zadeva odpadno sadro, bo mogoče problem rešiti, ko bo usposobljeno novo odlagališče Za travnikom. Tam pa se zapleta tudi s cevovodom, ki je postavljen na črno. Pod pregrado sedanjega odlagališča so po izjavah preživelih sicer grobovi domobranskih oficirjev, pobitih na Teharjah.

Naj ponovimo že znano: Za Slovenijo, ki resnično hoče v Evropo, je Teharje velik madež. Oblast ga iskreno želi oprati. Še vedno pa so deli oblasti, ki tega ne jemljejo kot svojo obveznost in dopuščajo, da odpadki še naprej skrunijo grobišča. Izjema sta Komunalna in Železarna. Prva že pripravlja prestavitev komunalnega odlagališča proti vzhodu, druga pa bo poskrbela, da z njenega črnega odlagališča na Vrheh ne bo odtekala rdeča brozga v jezero sadre in da bo zahodni del odlagališča tudi ozelenila in tako grdo rano vsaj skrla očem.

Pravijo, da naj bi bila glavna ovira za primerno rešitev denar. Zagotovo ureditev ne bo poceni. Zagotovo pa je tudi res, da je cena pobitih na Teharjah takšna, da je sploh ni moč določiti, in tudi ne plačati. Zagotovo pa tudi velja, da je prvi dolжник teharskim žrtvam država Slovenija, zdaj na poti samostojnosti in neodvisnosti, ki je pravni naslednik prejšnje republike, socialistične, ljudske, jugoslovanske...

Če že avto, zakaj razmeram primerno ne terenski?

NAROČILNICA

Ime ..... priimek .....

naslov .....

naročam časopis-tednik Novo dobo na naslov .....

Na gornji naslov mi pošljite ..... izvodov.
(število)

Obvezujem se, da bom redno plačeval naročnino.

.....
podpis naročnika

Mesečna naročnina za Novo dobo znaša 50,00 din

FOTOREPORTAŽA

Obrtnik obrtniku ne verjame

Kranjski obrtniki pri Mozirjanih. Je bil denar razdeljen poplavljenim obrtnikom?

RAZLAGAJO

POSLUŠAJO

Alfred Božič, IS Mozirje

Marjan Ciperle, Obrtna zadruga Kranj

Gospod Remic, Obrtna zadruga Mozirje

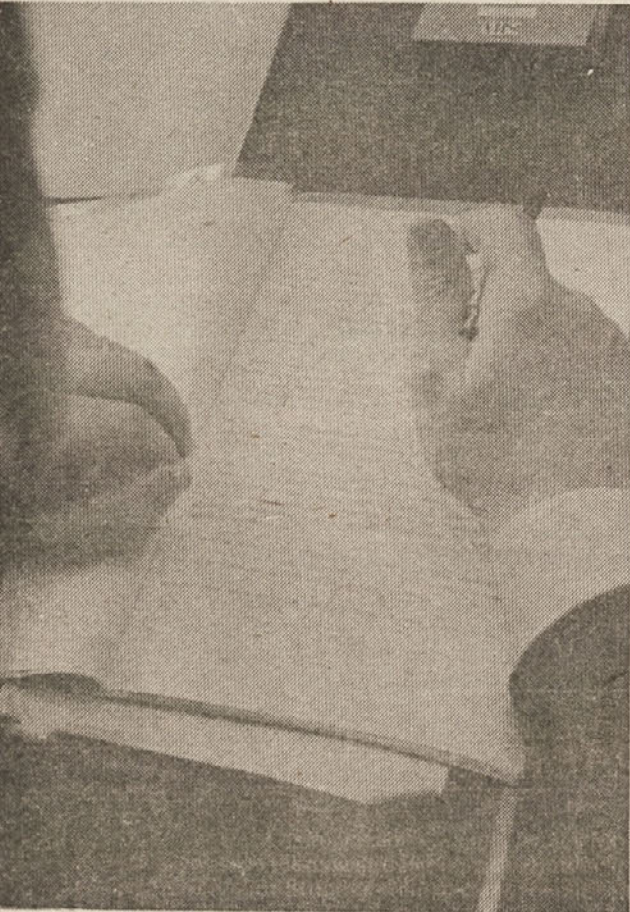
Obrtnik iz kranjske OZ

Franc Benda, Obrtna zadruga Mozirje

Obrtnik iz kranjske OZ

Kdo je koliko dobil?

KAM JE ŠEL DENAR ZA POPLAVLJENCE

Bogatašema niso dali odškodnine

Na čelu s predsednikom kranjske obrtne zadruge, Marjanom Ciperletom, se je v sredo v Mozirje pripeljala skupina kranjskih obrtnikov. Združene z Gorenjske jih je na novembra poplavljen območje poslalo z eno samo nalogo: preveriti, če so si mozirski obrtniki denar, ki so ga Kranjčani zbrali, res razdelili, ali pa se je z njim počelo nečedne posle.

Kranjčani so sicer precej nevednosti imeli že doma. Mnogi obrtniki, ki so novembra dali denar za poplavljen kolege iz mozirske občine, so svojemu obrtnemu združenju očitali, da je denar kar ležal na žiro računu kranjske davkarije, ta pa ga je uporabljala za gradnjo nove stavbe občinske davkarije. Res je malo čudno, da je bilo že 22. novembra v Kranju zbranega nekaj denarja, prvo nakazilo Mozirjanom pa je bilo opravljeno šele 20. decembra. Ampak kar je, pač je, vsaj poneveril ga na oni strani Kamniških Alp ni nihče. Potem pa so pred desetimi dnevi kranjski obrtniki sklicali tiskovno konferenco, na kateri so novinarjem izrazili dvome, kako naj bi skušali nekateri mozirski obrtniki njihovih 534 tisoč dinarjev pomoči za poplavljenice izkoristiti za »druge namene«. Zato so se odločili o tem obvestiti javnost, sami pa so napovedali sredin obisk v Mozirju.

V Mozirju so jih v Domu obrtnikov, kjer ima sedež občinska obrtna zadruga, pričakali predsednik mozirskih obrtnikov Herman Remic, predsednik komisije obrtnikov za razdelitev pomoči Franci Benda in sam občinski premier Alfred Božič. Kranjčanom so povedali, da je škoda po poplavi prijavilo kar 92 zasebnikov iz občine, zato so ustanovili posebno komisijo, ki si je oškodovance in njihovo škodo ogledala, nato pa večino zbranega denarja razdelila. Tega ni bilo malo.

Posamezni obrtniki in različna združenja iz vse Slovenije so namreč mozirskemu obrtnemu združenju na pose-

ben račun za pomoč poplavljenim obrtnikom poslali vsega skupaj kar natančno 11 milijonov in 584 tisoč dinarjev. Od tega so do prejšnjega tedna mozirskim zasebnikom razdelili natančno 11 milijonov in 293 tisoč dinarjev.

Franci Benda je povedal, da so obrtniki z do 150 tisoč dinarji prijavljene škode izplačali 70 odstotkov prijavljenega, tistim z do 500 tisoč dinarjev škode 60 odstotkov prijavljenega, potem pa je ostalo še 18 obrtnikov, ki so prijavili višjo škodo. Šli so na ogled in ugotovili, da vsi niso imeli takšne škode. Tako so v razred do 500 tisoč dinarjev škode razporedili še 10 obrtnikov in jim škodo tudi takoj pokrili v višini 70 odstotkov. Preostalih osem primerov so reševali skupaj z mozirskim izvršnim svetom. Šestim izmed njih so že do prejšnjega torka izplačali odškodnine, ostala pa sta še dva zasebnika, ki se nista strinjala z mnenjem komisije, da nimata tako velike škode, kot sta jo prijavila. Gre za Ivana Krefla in Rajka Časla. Prvi je prijavil po podatkih izvršnega sveta škode za 8 milijonov in 100 tisoč dinarjev, drugi pa za 6 milijonov in 700 tisoč dinarjev.

Alfred Božič, predsednik IS Mozirje: »Če nekdo prijavi za 800 tisoč dinarjev škode, celotnega premoženja ima pa za 1 milijon dinarjev, potem je tu nekaj hudo narobe. Tudi tisti obrtniki, ki so delavcem 10 mesecev leta 1990 izplačevali minimalne osebne dohodke, zdaj pa prijavili velik izpad dohodka, se očitno hočejo ali okoristiti, ali pa goljufajo davkarijo...«

Franci Benda, predsednik obrtniške komisije za oceno škode in razdelitev pomoči: »Upravičeni so dvomi v realnost Kreflovih podatkov in ocen cenilca, ki ga je najel...«

Ob omembi imena Ivana Krefla, sicer tudi republiškega poslanca in člana vodstva bivše obrtniške, sedaj Liberalne stranke, so pričeli nekateri Kranjčani zagotavljati, da je Krefl odigral bolj čudno vlogo ob tem, ko je v zvezi s pomočjo posredoval na relaciji Mozirje — Kranj. Od tod verjetno tudi očitki, da je želel vsaj del kranjske pomoči prekanalizirati v investiranje podružnice gorenjske hranilnice in posojilnice, ki bi jo imel v svoji hiši. Ampak to je že druga zgodba. Zaenkrat je bil denar kranjskih obrtnikov razdeljen pravim ljudem. Če tudi povsem pravično, je seveda drugo vprašanje. Kranjčani so si v Mozirju izgovorili, da bodo dobili vso dokumentacijo, da so mozirski obrtniki njihov denar res dobili.

Kaj pravi davkarija?

Se med pogovori kranjskih z mozirskimi obrtniki smo se odpravili h gospodu Strojanski in gospe Ribežlovi, vodji mozirske davčne uprave in tamkajšnji inšpektori. Ribežlova: »Krefl je že v prvih pogovorih po poplavi obrtnikom svetoval, naj prijavijo raje enkrat več škode, kot so je v resnici utrpeli. V svoji prijavi škode, ki jo je dopolnil tudi z oceno sodno zaprisežena cenilca Klešina iz Sentjurja, pa nikjer ne navaja starosti uničenih in poškodovanih strojev. Tudi zaloge zimске konfekcije, ki naj bi mu jo uničila poplava, ni uničil komisijsko, druge dokumentacije pa menda nima. Tudi po njegovi do meseca novembra prijavljeni finančni realizaciji je skoraj nemogoče, da bi imel zdaj za tri mesece takšen

izpad dohodka, kot ga je prijavil. Tu je nekaj močno narobe...«

Kaj pravi Krefl?

Ker Ivana Krefla začuda ni bilo na pogovore med kranjskimi in mozirskimi obrtniki, smo ga takoj obiskali na domu v Nazarjah, kjer ima tik ob Savinji veliko obratovalnico tekstilne in kovinske stroke, po vsej Jugoslaviji pa je znan pod blagovno znamko Bunny.

Gospod Krefl, zakaj niste soglašali s kriteriji za odmero višine odškodnine poplavljenih obrtnikom, ki jih je določila komisija obrtnega združenja s pomočjo izvršnega sveta?

Krefl: »Komisija, ki jo je postavilo obrtno združenje v Mozirju, ni bila strokovno usposobljena, da bi ocenila škodo. V njej je bil le en gradbenik, za področje strojegradnje in tekstila pa ni bilo nikogar. Med njimi tudi ni bilo sodnih cenilcev.«

Kolikšno škodo vam je ta komisija priznala?

Krefl: »Priznali so mi le okoli 20 odstotkov prijavljene, jaz pa imam sezonsko proizvodnjo in tik pred poplavo sem imel izdelke prijavljene, da jih pošljem na trg. Toliko bi povedal zaenkrat in ničesar več.«

Pa vendar, očitajo vam, da vaša prijava ni realna...

Krefl: »Ljudje so krvavi pod kožo, zato seveda prihaja do sumničenj. Vendar jaz te komisije ne priznavam. Do danes sem sicer dobil 300 tisoč odškodnine, vendar je to zdaleč pod mojo škodo.«

Prijavili ste tudi izpad dohodka.

Krefl: »Tekstil je sezonska in občasna proizvodnja, mi pa smo morali ves november stati, delavci so na neplačenem dopustu. Za 29. november smo usposobili le šivalnico, škoda pa nas bo tepla še vse letošnje leto.«

Mozirski Dom obrtnikov: zunaj posledice poplave, notri dokazovanje.

IVAN KREFL SE JE RAZJEZIL

»Bendo bom tožil!«

V petek se je v redakciji oglašil inženir Ivan Krefl. Zatrnil je, da je v članku v prejšnji številki Nove dobe kup laži in natolcevanj o njem, potem pa nam je razložil svoj pogled na mozirski zaplet ob deljenju poplavne pomoči obrtnikom v občini.

Ivan Krefl

Krefl meni, da gospod Franci Benda ne bi smel biti v komisiji za določitev odškodnin, saj je tudi sam v poplavi imel škodo. Po Kreflovih besedah je imel v svoji obratovalnici za 8,1 milijona dinarjev škode, novembra, decembra in januarja pa še za okoli 1,3 milijona izpada dohodka.

In nadaljuje: »Ne drži tudi, da sem imel več sodnih izvedencev. Poklical sem pač svojega izvedenca za stroke, s katerimi se ukvarjam, ker v komisiji ni bilo takšnih. Do-

sedaj sem dobil le okoli 10 odstotkov dejanske škode in bom ustrezno ukrepal. V članku prejšnji teden je tudi poizkus moje diskreditacije. Jaz nisem nič prepričeval kranjskih obrtnikov, naj denar nakažejo meni. Proti Bendi bom vložil civilno tožbo, ker je tudi zavrnil mojo zahtevo, da se mi v Novi dobi opraviči.«

Koliko denarja ste torej dobili?

Krefl: »Najprej 300 tisoč, zdaj pa še 610 tisoč od izvršnega sveta. Za to sem moral podpisati gospodu Božiču, da dve leti ne bom zmanjševal števila zaposlenih.«

Ste imeli pred poplavo kaj zavarovano?

Krefl: »Da, ampak tega nisem posebej uveljavljal, ker mi je nekaj dala zavarovalnica.«

Zakaj trdite, da je bila komisija do vas krivična?

Krefl: »Ker nisem v občinskem obrtniškem klanu. Svoji komisiji povrnili škodo, nam, ki zagovarjamo kranjsko združenje, pa so hoteli dati le 20 procentov.«

In zakaj naj bi vas klevetali?

Krefl: »Zato, ker sem član odbora kranjske pošilnice in hranilnice, so me s trdivami v Novi dobi oblatili.«

Kdo je padel na glavo?

Najbolj neverjetno pri vsem zapletu s pomočjo poplavljenim obrtnikom v mozirski občini se zdi dejstvo, da se nekaterim obrtnikom zdi samo po sebi umevno, da jim bodo stanovski kolegi in družba povrnili večji del škode. Morda kakšen dinar resda ni bil povsem pravično razdeljen, sicer pa je tudi Benda sam priznal, da se v takšnih zadevah ne da biti 100 odstotno pravičen. Ampak nesreča, kateri je sledila vseslovenska obrtniška solidarnost, bo očitno in žal kmalu dobila še sodne epilog v civilnih tožbah.

FOTOREPORTAŽA

Dvojna agentka

Kot trdita odstavljani župan in podžupan v krajevni skupnosti Frankolovo, je bila gospa Čretnik, njuna tajnica, dvojna agentka. Po eni strani je delala zanju, po drugi za druge. Odtod tudi večina zamer in nesporazumov ob zadnjem deljenju telefonov na Frankolovem. Sicer so pa na zadnjem zboru krajanov v prisotnosti ministra za krajevne skupnosti, Silvestra Drevenška, govorili predvsem o tem, ali ima krajevni župan pravico odstopiti ali ne.

Kreflov dom in tovarna, kjer naj bi bilo za okoli 8 milijonov dinarjev škode in skoraj toliko izpada dohodka v treh mesecih.

BOŽIČ BO HITRO MINIL

Mozirska »Urška«

Po vzoru svojih republiških kolegov so se v sredo zvečer nekje v občini Mozirje sestali tudi predstavniki mozirskih strank, ki so združene v občinski Demos. Na pogovorih

je prišlo do zapletov v trenutku, ko so predstavniki ene izmed strank predlagali, da zaradi prečudnih kadrovskih intervencij v Elkorju izrečejo mozirskemu premierju Alfre-

du Božiču na naslednjem zasedanju skupščine nezaupnico. Ker večina strank ni bila zato, predlagatelj pa od svojega mnenja niso odstopili, bo v občini v kratkem vroče,

pričakovati pa je najmanj okrnitev, če ne že razpad občinskega Demosa. Vso zadevo naj bi zakuhali člani obrtniške scene Liberalne stranke v občini Mozirje.

Nudim vse vrste
avtomehaničnih opravil
na terenu.

Andrej Janc

avtomehanik

Adamičeva 5, Celje
Dečkovo naselje
(zraven samopostrežbe)
Odperto od 8. do 16. ure
Se priporočamo!

PROSANA

Lilekova 3
63000 CELJE
tel. (063) 29-140

– sanitetni materiali
– ortopedski pripomočki
– program za dojenčke
– pripomočki za nego na domu
– svetovanje

SLOVENIJATURIST
Hej, pojdite z nami!

VESELO PUSTOVANJE
v Lovranu

- Z ZELENIH VLAKOM iz Celja, 2 dni odhod 9. februarja ob 7. uri zjutraj.
- CENA: 1.180,00 din s kuponom 5% ceneje!
- UGODNI PLAČILNI POGOJI!
- Tradicionalno, pa vendar vedno znova nepozabno doživetje!

KUPON

Ime in priimek .....

Naslov .....

POPUST 5%

Kupon velja za eno osebo. S kuponom se lahko prijavite za pustovanje v Lovranu najkasneje do 18. 1. 1991.

SLOVENIJATURIST Celje, Titov trg 1, tel. (063) 24-719, 26-010

IN VINO VERITAS

Bo Celje vinsko mesto?

Gozdni hram – pred letom še skladišče Ere-Vino Šmartno, pred pol leta že obnovljena stavba z diskontom in okrepčevalnico, sedaj pa še z vinoteko, v kateri bodo imela prostor le tista vina, ki so bila na mednarodnih sejmihi nagrajena z najmanj srebrno značko.

Ob Savinji, tik ob mestnem parku, leži ta zanimiva hiša. Vinoteka, ki so si jo v Eri že dolgo zamišljali, je v obliki kozolca prav v njeni notranjosti. Osnovni idejni projekt je izdelal inženir Janko Hart-

man iz Celja, k njeni domačnosti in starinskosti pa so nato prispevali še mnogi. Ideja se je v Eri-Vino Šmartno kalila že dolgo, s petkovo sicer interno otvoritvijo pa so začeli z dolgotrajnim, do prihod-

nje trgatve trajajočim ciklusom degustacij, ki se bodo vrstile vsaj enkrat na mesec.

Direktor oziroma manager profitnega centra Ere-Vino Šmartno Tone Šeliga je z delom in z načrti zelo zadovoljen, z vinoteko pa upa, da je Celje pridobilo v gostinski in turistični ponudbi. Celjanom so to vinoteko skušali predstaviti v drugačni obliki, ne

kot pivnico cenenih vin, temveč kot prostor, kjer bodo na voljo najkvalitetnejša slovenska vina. Želijo si, da bi imeli degustacijo tudi zasebni vinarji in sploh imajo še mnogo načrtov za bodoče.

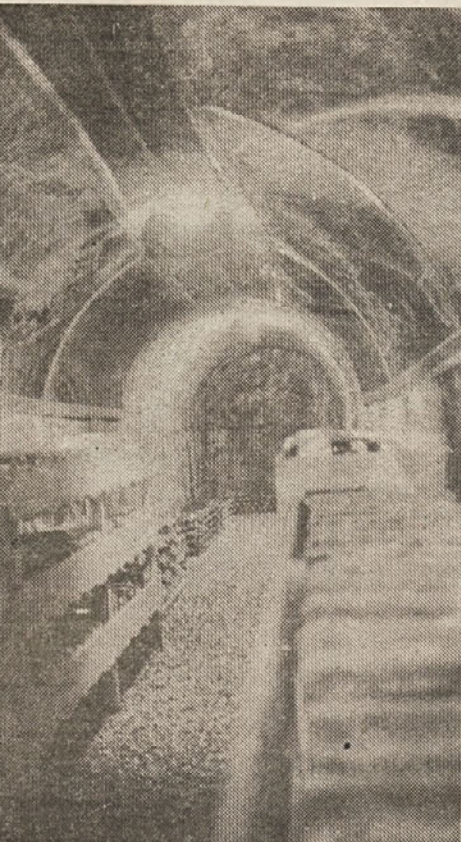
Urediti nameravajo vinotoč z vsaj tremi domačimi vini šmarsko-virštanskega območja, v poletnem času nameravajo odpreti točilnico tudi zunaj, uredili pa bodo tudi prostor za arhiviranje.

S poslovno skupnostjo za gostinstvo in turizem so že podpisali sporazum, da jih bodo vodili skozi koledar prireditve, saj je njihov prostor, kjer lahko sedi približno 35 ljudi, idealen za poslovne

skupine in za druge goste. V najkrajšem času bi radi k sodelovanju pritegnili tudi goriške in italijanske vinarje, v ponudbo pa bodo vključili najkvalitetnejša jugoslovanska vina. V vinoteki bodo pripravljali hladne in tople domače prigrizke, ob degustacijah pa bo celotna ponudba določenega kombinata. Svojo dejavnost bodo predstavili najprej preko poizkušenj, izdali pa bodo tudi zloženko, da bi zunaj našli svoje poslovne interese. Načrtov in idej imajo veliko, prihajo tudi že zainteresirani posamezniki, da pa vse to le ne bo tako internega značaja, bodo poskrbeli za sprotno obveščanje javnosti. Že pred otvoritvijo

so se jim javljale nekatere skupine, ki bi v njihovih prostorih rade imele kulturne prireditve in kot je povedal direktor bodo manjšim skupinam radi ustregli, saj je njihov prostor za manjše prireditve kar primeren.

Od ciljev in načrtov si seveda mnogo obetajo predvsem po finančni plati, kljub vsemu pa so si kot glavni cilj zadali tudi dvigniti kulturo pitja vina. Tako bi se radi povezali z gostinsko šolo, jih povabili na degustacije in tako prispevali, da bi naši bodoči gostinci še kaj več zvedeli o značilnostih in posebnostih vin od najbolj znanih slovenskih enologov. Ne nazadnje: in vino veritas.

NEVARNOSTI ŠE NI KONEC

Lisce v »kopalnem bazenu«

Ko je sredi noči prvega na drugi november z Otoka v Celju poplavna voda že odtekla, so ostale Lisce še globoko v vodi. Okrog šestdeset hiš s približno sto stanovanji je še zjutraj dajalo videz, kakor da so v velikem kopalnem bazenu. Lahko bi rekli, da so bile to celjske Benetke, saj so bili redki čolni edino možno prevozno sredstvo. Z njimi so na večer reševali tudi nekaj ljudi.

Povodenj je Lisce zalila približno dva metra visoko, daleč največ od vseh celjskih naselij. Da bi jih na hitro rešili neprijetne »kopeli«, so zjutraj 2. novembra pri prvi hiši nad Čopovim mostom prekopali obrežni nasip in vodo spustili v že upadlo Savinjo. Zatem so v luknjo obrežnega nasipa postavili betonske cevi velikih dimenzij. Menda za primer, če bi prišlo še do nove povodnji in novega zalivanja naselja.

Ker pa ima vsaka cev odprtino na obeh straneh, se pretok vode lahko obrne tudi v nasprotno smer. Ob dosežanju pravokotnem položaju lahko teče tudi iz Savinje na nižje ležeči teren Lisc. In to tudi v primeru, če Savinja sicer nasipa ne bi preplavila. Res je sicer, da so ta kanal s strani Lisc nekako zasuli z gramozom, vendar pa ni težko predvideti, da bi vodna sila tisti gramoz kaj hitro odplavila.

Nekaj drugega bi bilo, če bi imel kanal loputo, vgrajeno tako, da bi zapirala vodi pot iz Savinje. Mimogrede naj omenimo, da bi bila takšna loputa najbrž dobrodošla tudi v rajonskem kanalu ob Čopovi ulici. Menimo namreč, da je bila zlasti povratna voda, torej voda iz višjega toka Savinje, tista, ki je na križišču Čopove in Trubarjeve ulice že dopoldne, to je več ur pred prelitanjem nasipa na levem bregu, bruhala iz kanalov (dvignila pokrove), zatem pa po Trubarjevi ulici pohitela naravnost proti sefom z bankovci v kletnih prostorih novega poslopja SDK.

No, pa se z našim razmišljanjem povrnimo v Lisce. Skušajmo najti odgovor, kako je Celje po zgraditvi novega betonskega mostu z zvišanim dostopom (most bi lahko gradili v loku, kot na primer čez Ložnico pri kopališču) v resnici bistveno zmanjšalo možnost pretoka morebitne poplavne vode.

»Ne vem niti tega, kam je speljana naša kanalizacija,« pravi Franc Budin, upokojenec in eden najstarejših prebivalcev Lisc.

»Saj res, kje pa je odtok kanalizacije? To bi bilo res dobro vedeti,« se sprašuje tudi Jože Kranjec, eden tistih, ki so se s čolnom reševali iz hiše. Kot ribič z dolgoletnim stažem se tudi sam spominja, da iz tistega kanala kakšnih 50 metrov niže od Čopovega mostu ni nič teklo. Po njegovem mnenju je tisti kanal speljan samo do ribnika. Tudi pisec tega sestavka je dolga leta menil, da gre za slepi kanal, kar pač iz njega ni nikoli nič teklo.

»Menda je bil kanal zamašen,« meni Tone Hladin, ki ima hišo v bregu nad ribnikom. Kot ribič tudi Hladin ve, da je bil tisti kanal s premerom nekaj čez pol metra suh. Osebnost ne ve, kdaj so ga očistili, doda pa, da so približno dve uri pred našim pri-

de). Ker pa je zadnja povodenj dokazala, da to ni res, bo treba še kaj storiti, da se sicer lepo naselje pod An-

skim vrhom ne bo še kdaj znašlo v visoki vodi. Kanal, ki sedaj deluje niže od mostu, gotovo ne zadošča.

Tone Hladin: Menda je bil kanal zamašen.

Edini kanal iz Lisc, 50 metrov niže od Čopovega mostu, sedaj že deluje. Ali zajema vso kanalizacijsko mrežo naselja?

Ko so s prekopom obrežnega nasipa iz Lisc spustili vodo nazaj v Savinjo, so položili v nasip debele betonske cevi.

KONEC ŠIROKOSRČNEGA INVALIDSKEGA UPOKOJEVANJA

Vsak tretji Celjan invalid

Vsak tretji Celjan odhaja v penzijo kot invalid. Oni iz okolice niso nič boljši. To ni mogoče, boste rekli, saj vendar nismo narod invalidov. Toda nemogoče je mogoče.

Invalidov na ulicah ali na tržnici sicer skoraj nikoli ni videti, ni »kriplov«, ki bi se premikali s palico ali celo berglami. Toda vendar je mogoče, da marsikdo izmed tistih ne preveč starih sprehajalcev pokončne drže in svežih lic lahko potegne iz žepa ali ženske torbic uradno odločbo o stoodstotni invalidnosti.

Kdor ne verjame, naj stopi do Ljudmile Terček. Evidenca socialnega zavarovanja namreč črno na belem kaže, da imamo na dva starostna že po enega invalidskega upokojenca. V začetku minulega leta je imela celjska pokojninska regija, ki sega od Dobrovelj do Sotle, točno 21.096 starostnih in zraven 11.200 invalidskih upokojencev. Družinskih upokojencev je bilo 10.022 (mnogi od teh niso bili zaposleni).

No, lani so se stvari vendarle začel spreminjati. Kar čez noč je delež vlog za invalidsko upokojevalstvo veliko manjši. Medtem ko se je število vlog za starostno upokojevalstvo (vključno s predčasno) povečalo za okrog 70 odstotkov, se je število tistih za invalidsko upokojevalstvo sočasno povečalo le za 1,2 odstotka v primerjavi s prejšnjim letom. Število starostnih se je začelo bistveno hitreje povečevati kot invalidskih. Konec novembra smo imeli starostnih upokojencev 23.410 (2.314 več kot na začetku leta), invalidskih pa 11.331 (samo za 131 več).

Kaj se torej dogaja in kaj se je dogajalo prej? Javna tajna je, da prejšnja oblast glede invalidskega zavarovanja ni bila ravno stroga. Starejši se še spominjajo, kako so npr. obravnavali zaposlene po ukinitvi topilnice cinka pred 20 leti. Javna tajna je, da so se med resnične invalide zaradi delovnih ali prometnih nesreč, zanemarjenega varstva okolja, poklicnih bolezni in podobnega tako ali drugače uspeli vrniti takšni, ki ob strogi obravnavi sicer ne bi bili upravičeni. Letošnji podatki to že potrjujejo.

Poslej se bo do ugodnejše invalidske pokojnine (glede na delovno dobo) le stežka prebiti. Dvomim, da bi na primer zdaj še kdo lahko pretental komisijo z izgubo spomina, (kot zavarovanec se taktično na prvo vabilo komisije recimo sploh ni odzval, da bi lažje argumentiral izgubo spomina. Toda ko je uspel, je že po nekaj tednih opravil voziški izpit. Zdaj ta invalid že kakih 15 let vozi avto, vmes pa je gradil tudi novo hišo).

Ali takle primer: v neki občini sta se sprla dva funkcionarja. Tisti, ki v tem boju za prevlado ni uspel, je zbolel in se upokojil. Sicer pa bi starejši občani marsikje lahko imenovali kupček tovarišic, ki so po invalidski upokojitvi še naprej veselo šarile naokrog.

To je – lahko bi rekli – tudi naša uteha, naš up, da vendarle ta naš slovenski narod ni toliko bolan in polomljen, kot bi bilo mogoče soditi po evidenci o stoodstotni invalidnosti. Upamo in pričakujemo, da bodo tudi moralne vrednote, upoštevajoč odnos do dela, postopoma znova bolj cenjene.

Upokojitev vabi

Starostno, še posebno pa predčasno upokojevanje, je postalo skoraj tako vabljivo kot kupovanje nemških mark. Lahko da imamo pri nas največ mladih upokojencev v Evropi, takšnih pod 60 let. Število predčasnih upokojitev se je na Celjskem lani početverilo in doseglo že 40 odstotkov vseh upokojitev.

DANES SMO, JUTRI NISMO

Vsi konjiški predsedniki

STANISLAV FRIM, Slovenski krščanski demokrati, rojen 4. 3. 1960, doma iz Slovenskih Konjic, dipl. ekonomist, je podpredsednik izvršnega sveta in direktor Uprave družbenih prihodkov, neporočen, brez otrok, živi v hiši pri starših, rad hodi v gore in poje pri pevskem zboru, vozi Yugo 55.

Stranka šteje okoli 400 članov, imajo tri poslance v občinskem družbenopolitičnem zboru.

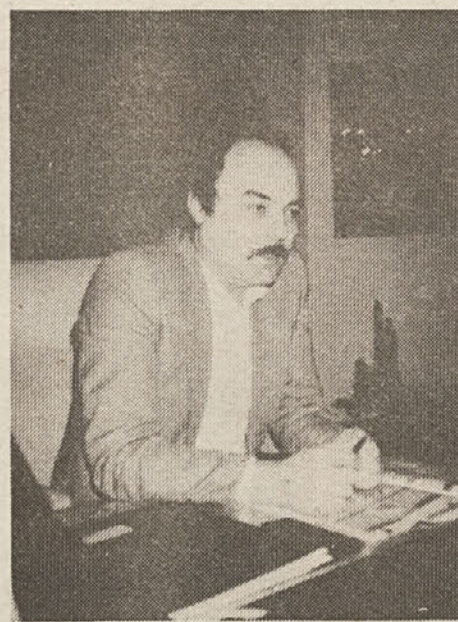
Priljubljena jed: sadje
Horoskop: RIBI

BOŽIDAR PUNČUH, Socialistična stranka, rojen 7. 9. 1954, pravnik, zaposlen kot vodja ekspoziture SDK v Slovenskih Konjicah, je poročen in ima tri otroke, vozi nissana, v prostem času zida hišo.

V stranki je zelo malo članov, ker so z vpisovanjem ponovno začeli. Imajo dva delegata v občinskem družbenopolitičnem zboru in dva v zboru krajevnih skupnosti.

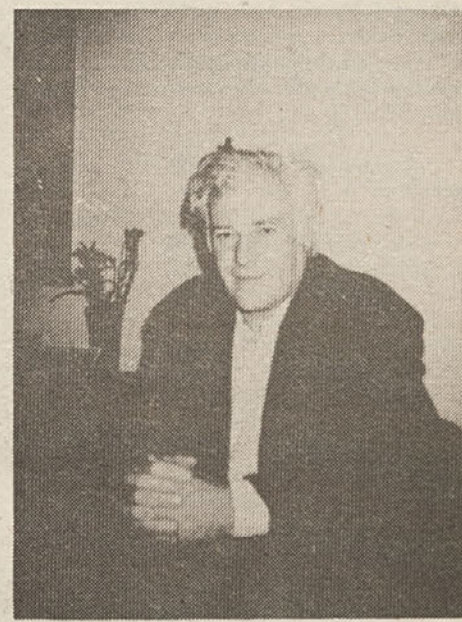
Priljubljena jed: krvavice z zeljem
Horoskop: DEVICA

RUDOLF PETAN, Socialdemokratska zveza Slovenije, rojen 23. 6. 1949, dipl. ing. strojništva, je predsednik izvršnega sveta Skupščine občine Slovenske Konjice, živi v hiši, je poročen in ima dva otroke, vozi renault 19 in rad poje pri pevskem zboru.

Stranka šteje okoli 220 članov, imajo štiri poslance v občinskem družbenopolitičnem zboru, tri v zboru krajevnih skupnosti in dva v zboru združenega dela.

Priljubljena jed: ni izbirčen
Horoskop: RAK

JOŽE BARAGA, Slovenska demokratska zveza, rojen 15. 9. 1938, gradbeni tehnik, zaposlen kot direktor Komunalnega podjetja v Slovenskih Konjicah, poročen, ima pet hčera, vozi lado.

V stranki je okoli 70 članov, imajo štiri poslance v občinskem družbenopolitičnem zboru, dva v zboru združenega dela in še štiri v zboru krajevnih skupnosti.

Priljubljena jed: ni izbirčen
Horoskop: DEVICA

MAJDA GROLEGER, Stranka demokratske prenoje, rojena 19. 5. 1942, pravica, zaposlena kot vodja splošnega sektorja v Konusu, živi v hiši v Slovenskih Konjicah, poročena, ima dva otroke, vozi mazdo 323, v prostem času rada bere.

Stranka šteje okoli 180 članov, imajo poslance v družbenopolitičnem zboru in zboru združenega dela, enega poslanca imajo tudi v republiškem zboru združenega dela.

Priljubljena jed: zelenjava
Horoskop: BIK

ANTON JUHART, Slovenska kmečka zveza - ljudska stranka, rojen 17. 11. 1951, živi v Novem Tepanju, ima kmetijo veliko 12 hektarjev, poročen, ima dva otroke, vozi oplo, pred kratkim je odprl kmečki izletniški turizem.

Stranka šteje okoli 300 članov, imajo pet poslancev v občinskem družbenopolitičnem zboru in enega v republiškem zboru občin.

Priljubljena jed: domači žganci
Horoskop: SKORPIJON

HERBI LEŠNIK, Liberalnodemokratska stranka, rojen 4. 8. 1959, živi v bloku v Slovenskih Konjicah, socialni delavec, brez zaposlitve, poročen, ima enega otroka, vozi 16 let starega oplo, rad igra nogomet.

Stranka šteje okoli 260 članov, imajo štiri poslance v družbenopolitičnem zboru, dva v zboru krajevnih skupnosti in tri v zboru združenega dela.

Priljubljena jed: jabolčni zavitek
Horoskop: LEV

VETRINJSKA TRAGEDIJA

Doslej najbolj resnična in pretresljiva izpoved dogodkov na Vetrinjskem polju maja 1945. Kdo je zakrivil vrnitev 10.000 slovenskih domobrancev v roke komunističnih zverj.

Za bralce Naše dobe je prednaročniška cena le 160 dinarjev.

NAROČILNICA

Naročam _____
izvodov knjige

Vetrinjska tragedija

Moj naslov: _____

Knjigo po ceni 160 din bom plačal po povzetju

Naročilnice pošljite na naslov:

Magnolija, d.o.o. Celovška
108, Ljubljana

Avto BRANCE Laško trenutno hit CHEVROLET Ugodna ponudba CHREVROLET (JEEP TRACKER 4 WD)

Ko se pelješ v njem uživaš v udobni, hitri in elegantni vožnji.
Nudimo še prodajo naslednjih vozil:

TAS - AUDI - VW - OPEL

Za vsa ta vozila nudimo še servis in rezervne dele.

SE PRIPOROČAMO!

Avto BRANCE Laško: tel. -
fax.: (063) 731-282

D. VRAČUN, DIREKTOR CETISA: »FANTJE VSA ČAST, DRŽALI STE BESEDO!«

Med novinarsko etiko in kazenskim zakonikom

Z mukotrpnim in nadvse previdnim zbiranjem podatkov o tem, kaj se v nekem delu Aerove Grafike v Celju pravzaprav dogaja, zakaj posebni gradbeni posegi, zakaj vgrajene tv kamere, zakaj zaprisežena molčečnost v tistem oddelku zaposlenih delavcev, smo se dokopali do presenetljive ugotovitve, da v Aeru tiskajo denar.

Samo to, da tiskajo denar ne bi bila presenetljiva vest, ker je znano, da so v Aeru Grafiki že dolgo časa tiskali najrazličnejše vrednostne papirje, toda šlo je za nov, slovenski denar. Odkritje je bilo resnična senzacija, kajti plebiscit je bil daleč, odcepitev še dlje, niti eden izmed slovenskih politikov ni niti polglasno omenjal tovrstne samostojnosti, ker so v Beogradu ropotali z orožjem, Milošević in Jović sta pretila na vse pretege...

Vest o tiskanju slovenskega denarja bi slovenske politike postavila na laž. Govorili so eno in delali drugo. Toda denar je bil tu, mi smo vedeli zanj, zanj je vedelo tudi na desetine delavcev Grafike, zdajšnjega Cetisa. V tistem posebnem oddelku so stroji bruhali na tone novega slovenskega denarja. Kolikšna je bila konspiracija, lepo ilustrira droben podatek, ki je uspešno zameglil pozornost

zveznih inšpektorjev. V javnost je bila posredovana vest o požaru v papirnici Radeče. Požar bi naj bil v tistem delu papirnice, kjer je bil papir za tiskanje denarja. In požar bi naj uničil ta papir. Tako so v Radečah prikrili manjkajoče količine papirja, na katerega so v Celju že tiskali denar.

»Uničili boste Cetis, padla bo vlada!«

V uredništvu Nove dobe smo se odločili, da reportažo o tiskanju denarja objavimo. Po posvetu z Jožetom Tur-

kom, našim pravnim zastopnikom, smo zadevo obdelali s pravnega vidika in gradivo pripravili za tisk. Da odkritje ne bi izhlapelo, smo se odločili, da gre v tiskarno tik pred tiskom. Le naslovnica bi naj imela odtisnjen en sam stavek. V enakih pogojih smo odtisnili reklamne plakate in na magnetofonski trakove posneli reklamna sporočila za radijsko predvajanje.

»Fantje, uničili boste Cetis,

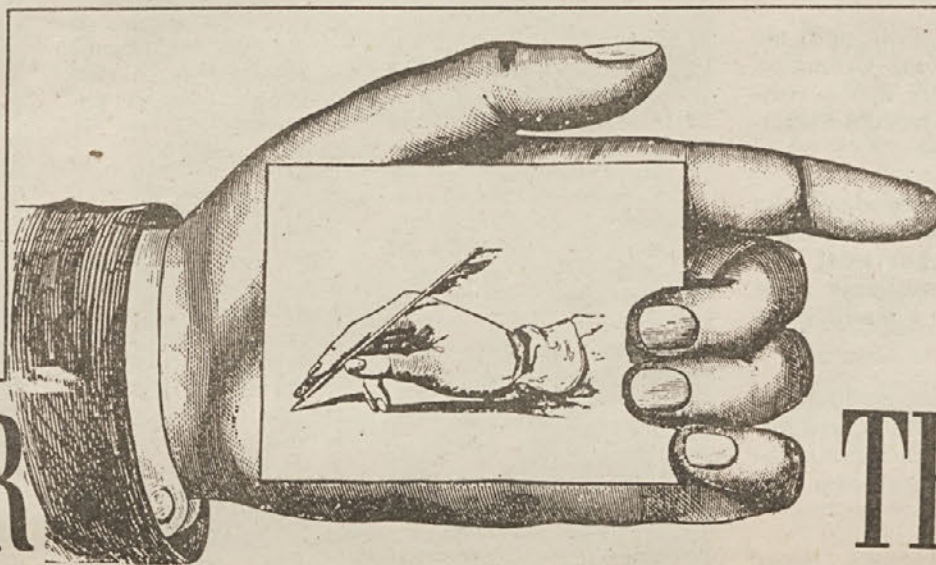
padla bo vlada.« je ves iz sebe razburjeno vpil Drago Vračun, direktor Cetisa, ko je od svojega delavca, oblikovalca, izvedel, da je ob slučajnostnem obisku v uredništvu Nove dobe videl, kako oblikujejo naslovnico s sporočilom, da v Cetisu tiskajo nov slovenski denar. Šlo je za oblikovalca, sicer delavca Cetisa in našega sodelavca, ki bi naj skrbel za zunanjo in likovno podobo časopisa.

Drago Vračun je nemudoma prihitel v uredništvo. Razložil je vso reč o tisku in opozoril, da gre za »državno skrivnost«, ki ima takšne in takšne obveznosti. Prvemu sestanku je sledil drugi, pozno zvečer smo se v uredništvu odločili, da vest o tiskanju slovenskega denarja umaknemo. Toda kaj, ko je bil naslov že odtisnjen v Ljubljani! Kaj, če je kdorkoli na naslov postal pozoren? Časopis tiska-

mo v Delu, ki ima celo vrsto edicij, katerim bi ta vest pomenila prvovrstno senzacijo.

Z direktorjem Dragom Vračunom smo sklenili pogodbo in sprejeli obvezo molčečnosti. Dva meseca smo vsako jutro vstajali s strahom, da zadeva ne bo odkrita in bi za »odkritje« osumili nas. Pred novim letom bi vsa reč skorajda prišla na dan zaradi neprevidnosti finančnega ministra, ki je ob obisku v Celju omenil, da mora še v Aero. Kolega Rado Pantelič, ki je ministrovo izjavo slišal, je bil k sreči preveč raztresen in z drugim delom obremenjen, da bi vest pograbil, tako pa je v Novem tedniku objavil samo poročilce, da se »širijo govorice«... eno izmed vesti iz vrst, ki so vsake toliko bile posredovane javnosti od Kranja do Ljubljane, ko so ugibali in logično sklepali, da ne more biti samostojne države brez lastnega denarja...

DINAR

TRIGLAV

ALI SO TUDI VAS OŠKODOVALI

Seznam zaplenjenih nepremičnin

V Novi dobi nadaljujemo z objavljanim seznamom nesrečnikov, ki so po končani vojni zaradi ravnanja takratne oblasti ostali brez vsega imetja in najpogostejše žal tudi brez življenja.

Krutost zmagovalcev in grabežljivost preživelih sta bili brezmejni. Z globokim spoštovanjem za hrabrost in z iskreno hvalečnostjo, da nam je del tega gradiva ponujen z objavo, se zahvaljujemo zgodovinarju Milku Mikoli in vodstvu Zgodovinskega arhiva Celje.

CELJE — OKOLICA

LAŠKO 12, enonadstropna hiša — lastnik Maks Košir — vrednost (dve stanovanji, kovaška delavnica) 220.000,00 din;

LAŠKO 28, enonadstropni hotel — lastnik Vladimir Trop — vrednost (dvajset sob in trije lokali) 750.000,00 din;

LAŠKO 39, enonadstropna hiša — lastnica Rozalija Švab — vrednost (visokoprtilična, podkletena, s šestimi stanovanji) 260.000,00 din;

LAŠKO 36, nadstropna stanovanjska hiša — lastnik Ivan Perger — vrednost (dve stanovanji, dva lokala) 90.000,00 din;

LAŠKO 40, enonadstropna stanovanjska hiša — lastnica Ana Frece — vrednost (tri stanovanja, pet sob, trije lokali in en gostinski prostor) 400.000,00 din;

LAŠKO 41, enonadstropna stanovanjska hiša — lastnica Elza Vaupotič — vrednost (tri stanovanja, dve sobi, prostor za pekarno) 250.000,00 din;

LAŠKO 139, pritlična stanovanjska hiša — lastnik Adolf Povše — vrednost (dve stanovanji) 128.000,00 din;

LAŠKO 138, stanovanjska hiša — lastnik Rudolf Štrekel — vrednost (štiri stanovanja) 230.000,00 din;

LAŠKO 134, enonadstropna stanovanjska hiša — lastnik Adolf Majcen — vrednost (gostilniški prostori) 60.000,00 din;

LAŠKO 128, stanovanjska hiša — lastnica Terezija Smodi — vrednost (eno stanovanje, en lokal) 90.000,00 din;

LAŠKO 127, stanovanjska hiša — lastnik Terezija Smodi — vrednost (stanovanje) 70.000 din;

LAŠKO 117, pritlična stanovanjska hiša — lastnica Alojzija Kvartič — vrednost (eno stanovanje) 56.000,00 din;

(dalje prihodnjič)

VSE VEČ ZASEBNIKOV

Podjetniki iz Celja

DORA, Prevozi — trgovina škofja vas, Škofja vas 30, ŠKOFJA VAS

EUROTOURS, Podjetje za organizacijo prevozov in turizem Celje, Ljubljanska 41, CELJE

ABAKS, Podjetje za proizvodnjo tekstilnih in usnjenih izdelkov ter trgovino Celje, Ozka ulica 4, CELJE

JAGER, Svetovanje, marketing in trgovina Celje, Badovinčeva 4, CELJE

PAPILLON, Trgovina in proizvodnja, uvoz, izvoza Ljubečna, Ljubečna 35, LJUBEČNA

MAXIMA, Trgovina, proizvodnja in consulting Celje, Mariborska 1, CELJE

AGIT, Izdelava, montaža in prodaja izdelkov iz gume Celje, Drapšinova 20, CELJE

MAC, Trgovina na debelo in drobno glasbil, akustike in računalniške opreme, Mariborska 183 A, CELJE

PLUS, Podjetje za prodajo blaga in storitev Celje, Podjavorškova 13, CELJE

BRULF, Trgovina na debelo in drobno Štore, Prožniška vas, ŠTORE

PROMAX, Marketing in trgovina Celje, Zatišje 29, CELJE

ŠTED, Export-import in trgovina Celje, Dečkova 56, CELJE

ZVONČEK, Trgovina na debelo in drobno z mešanim blagom Celje, Razgledna 25, CELJE

ANGELIKA, Trgovsko podjetje Celje, Kraigharjeva 7, CELJE

ZOYA, Trgovina na debelo in drobno Škofja vas, Škofja vas 62, ŠKOFJA VAS

INTERA, Trgovina, inženiring, proizvodnja in marketing Celje, Ul. XIV. divizije 14, CELJE

NA-DI, Trgovina na debelo in drobno Celje, Šmarjeta 5, ŠMARJETA

FERME EXIM, Trgovina in zastopanje Celje, Ul. Frankolovskih žrtev 34, CELJE

EURA, Podjetje za trgovino na drobno Celje, Ul. Tončke Čečeve 7, CELJE

PONUDBA, Trgovsko podjetje Celje, Dobojska 1, CELJE

AVTOVID, Trgovinsko podjetje z motornimi vozili in rezervnimi deli Vojnik, Globoče 148 VOJNIK

CAR-SHOP, Podjetje za uvoz in prodajo avtomobilov Celje, Kidričeva 36, CELJE

AVTO GREGORC, Trgovinsko podjetje Zadobrova, Zadobrova 27, ZADOBROVA

ESO COMMERCE, Podjetje za veletrgovino in maloprodajo Celje, Tovarniška 15, CELJE

CIBIX Trgovsko in prevozno podjetje Štore, Prožniška vas 6, ŠTORE

BARBARA, Podjetje za trgovino Celje, Kersnikova 31, CELJE

MAKO, Trgovinsko in proizvodno podjetje Celje, Prijateljeva 13, CELJE

TOP ART, Trgovsko podjetje Celje, Dečkova c. 35, CELJE

CTI, Podjetje za trgovino na debelo in drobno Celje, Celestinova 26, CELJE

SIAL, Trgovina na debelo in drobno živilske in neživilske proizvodnje Arclin, Zadobrova 8/B, ZADOBROVA.

(dalje prihodnjič)

RES JE ...

– da Borut Alujevič, pravnik, igralec, upravnik in politik ne more zapustiti direktorskega stolčka v Slovenskem ljudskem gledališču. V gledališču je v zadnjem mandatu tolikokrat manjkal, da bo to težko nadomestil z dvema mandatoma za direktorja. V gledališču ga niso pogrešali.

– da so v Novem tedniku odkrili vse sodelavce Nove dobe. Senzacionalno odkritje je le v toliko pomanjkljivo, ker ne navaja kolegov Novega tednika, ki pomagajo Novi dobi. Zato jih mi naštajmo: Brane Stamejčič, Rado Pantelič, Tatjana Cvirn, Ines Drame ..., da občasnih ne omenjamo.

– da je Verica Pečnik že nekaj let pri delu uspešno pomagala Alfredu Božiču, magistru ekonomije in zdajšnjemu predsedniku Izvršnega sveta v Mozirju. Za nagrado bo zdaj morala reševati Elkoj. Do zadnjega orgazma.

– da v pričujoči številki ne boste našli nič o Vanetu Gošniku. Gospod Vane Gošnik so deževni vikend preživel v Poljčah, kjer so vozili častni krog okoli vsega, kar trenutno v slovenski demokraciji nič ne pomeni.

– da je predvideni predlog gospoda Marka Štadlerja iz Bistrice pod Svetimi gorami o ponovnem pretresu kmečkih davkov ostal brez odmeva. Gospod Štadler je razmišljanja o tem zakopal sedem metrov globoko v zemljo in na vrhu zasadil oreh ter lipo.

– da se je Pavel Ružič, zasebni gradbenec iz Velenja z obnovo tamkajšnjega gradu tako dobro odrezal, da ga Vlado Vrbčič ne more prehaliti. Vrbčič je ravnatelj kulturnega centra Ivan Napotnik in nama lastne hiše.

– da je Astrid Pešec, žena prejšnjega predsednika celjskega izvršnega sveta, po kadrovske čistkah v občinski upravi zdaj sebe postavlja na krmilo kulture v Celju. Gospa Astrid to reč pozna: vpisali so se med abonente v gledališču. Sedli bodo v prvo vrsto, poldrugi sedež od odra.

– da nezamenljiva ravnateljica vrtca v Velenju Majda Gaberšek vkljub med delavci pobrani in določeni »odpravnini« 100 dinarjev po glavi ne more v že zdavnaj zasluženi penziji. Do nadaljnjega ostaja kot svetnica za priučetve nove ravnateljice.

– da se je Milan Dobnik, žalski župan, zaradi neljubih peripetij v griški gostilni odpovedal poslanski imuniteti. Predlagal je, da ga naj miličniki in sodnik za prekrške obravnavajo enako kot vse druge navadne občane.

– da je Janez Črnej, poslanec v republiški skupščini, predlagal, kako na skupščinska zasedanja poslanci ne bi hodili v nikakršnih uniformah in bil uslišan, na zasedanjih celjske skupščine pa tiho sedi za poslanca v – uniformi.

– da je v Žitni poplavilo novembra 30 ton krogljčnih ležajev. Dali so jih na »popravilo« v Kovinotehno, tam pa so jih namočili v bencin. Ta je seveda raztopil vse mazivo. Moral je priti gospod iz Nemčije, da jim je v paniki naročil, naj jih hitro uničijo. Polili so jih s kislino, ampak pred tem so si jih delavci že veliko naložili v žepe. Komu bodo zaribali?

odslej v prodaji tudi v Ljubljani in Mariboru

Prodajna mesta v Ljubljani:

v kioskih Dela pri Kliničnem centru, v Emoni (nasproti hotela Slon), pred NAMO, na Tromostovju in na železniški postaji.

Prodajna mesta v Mariboru:

na Partizanski cesti (nasproti Emone), pri trgovski hiši Merkur, na Glavnem trgu (pri gostilni Koper), na železniški postaji.

KDO JE PRISLUŠKOVAL V NARODNEM DOMU

Župan s čebelico

V teh težkih časih ni več čudno, da se preprostih ljudi loteva paranoja. Rožljanje z orožjem, odkrivanje prisluškovanih naprav tudi na mestih in v institucijah, kjer človek ne bi pričakoval, je v Celju znova napravilo na površje vprašanje, kdo je vgradil in kdo prisluškoval določenim delavcem v Narodnem domu.

Kot je znano, je v Narodnem domu občina. Prav tako je znano, da je bila njega dni v Narodnem domu tudi komanda in k njej sodeča tehnika teritorialne obrambe. Manj znano pa je javnosti bilo, da smo bili vsi več ali manj pod skrbnim očesom te ali one varnostne službe. Skorajda neverjetno pa je bilo šepetanje o tem, da prisluškujejo celo županu. Tonetu Žimsku.

Odkritje bi naj bilo v zvezi z magisterjem Vikija Krajnc in nekdanjim uslužbencem Rovero, ki je pozneje županu sledil na Razvojni center. Prvi

bi se naj specializiral za tovrstno dejavnost in svoje poznavanje tehnike prenesel celo v zasebno podjetje.

Bog ve, kako daleč bi segla ta prepovedanja in natočevanja, če ne bi bilo zadnje poplave. Poplava je odkrila za tovrstne potrebe rezerviran prostor v bolnišnici, med zidovjem Narodnega doma pa ne. S tem se je klevetanje nekoliko utišalo – z dodatkom, da so koristniki prisluškovalne naprave že predtem umaknili.

S tehnične plati bi vsa zadeva lahko imela materialno osnovo, ker danes ni niti najmanjši problem prisluškovati in izločiti željen pogovor celo iz dvajsetih istočasno slišnih glasov na razdaljo skoraj petstotih metrov. Prav tako je bilo neumno pričakovati, da bi županu prilepili čebelico pod rit, ko ima mogočna zgradba Narodnega doma na stotine ustreznih mest, kjer je sodobno prisluškovalno tehniko moč neopazno vgradi.

Na teh ometih so čebelarje kar z mrtom mešali ... ampak to so zdaj odpisali. Poslušajo kar preko telefonov, tudi ko govoriš ...

diti, oskrbovati in vzdrževati. Zato je sedanje občinsko vodstvo ravnalo naibito.

stroumneje tako, kot je, torej ne da bi reagiralo na sumničenja in govorice. Čeprav je verjetno zani-

mivo slišati, o čem in kako tam teče beseda, še bolj pa to, koga to najbolj zanima.

Kradejo tujci

Na Rogli so v nedeljo ukradli smučke Mateje Svet. Mateja, ki se v tem znanem smučarskem središču mudi skupaj z Rokom Petrovičem in skupi-

no slovenskih demonstratorjev smučanja, je razjarjena zagnala vik in krik. Ko je že mislila, da so Štarski smučarji navadni znikavci, je prišla razve-

seljiva vest z brniškega letališča. Tam so carinski organi milice odkrili neimenovanega Angleža, ki je želel v Anglijo poleteti z Matejinim parom dila.

Vinska gora je pijana

Če bodo Vinskogoričani še dolgo trpeli Titov podpis v pečinah nad krajevno skupnostjo, jih kmalu nihče ne bo maral. Začnani jim bodo sicer velikodušno dovolili odcepitve iz občine, vprašanje pa je, če jim bodo Velenjčani dovolili priključek. Preveč ogovarjanj revež, ki so ga brez privoljenja podpisali na hrib, nima s tem seveda nič.

Alfredove težave z računico

Alfred Božič, mozirski predsednik izvršnega sveta, je malo razmislil, se malo počohiljal in ugotovil, v katerem grmu tiči nezaupnica. Takoj je na žepni računalnik izračunal, kaj se mu je bolj splačalo: se prikupiti svojim dragim z rihanjem službic ali delati zamero kot glavnim občinski delilec poplavne pomoči.

HUMORESKA

Gospoda Zweistein in Dreistein

Gospoda Dreisteina je zadnje čase nekako razburkala ble-dica. Prejšnja leta je bil lepo rdeč in je dajal vtis, ko da poka tudi od zdravja. Za spremembo je poskrbel gospod Zweistein, kot so mu rekli, ker po svoji pameti ni popolnoma dosegel Einsteina, saj mu je že ves čas stregel po položaju. Odkrito je govoril, da bo kmalu direktor, ne samo zato, ker mu napredovanje v službi prerokuje tudi horoskop, ampak kar božja previdnost hoče, da reši tovarno. To lahko naredi samo on.

»Ti sploh ne veš, kam bi rad,« je rekel Dreisteinu. »Izgubil si ideološka tla pod nogami, zato ne moreš voditi podjetja. Poglej mene. Do tega trenutka rdeč in popolnoma nesposoben, od zdaj naprej socialdemokrat in sposoben, da boste strmeli. Kaj si lahko delavci želijo boljšega?«

Povedal je Dreisteinu, ki so mu tako rekli, kar v teh rečeh niti zdaleč ni dosegel Zweisteina, da bo zdaj bog in batina. Dodal je, da so se tako dogovorili z gospodom Fridolinom, ki je bil še do lani tudi popolnoma rdeč. Takrat ga je njegov sosed enostavno vpisal v kmečko zvezo, ker je ugotovil, da ima doma sodoben motokultivator, ki ga je svoje socialistične čase prek Avstrije po delih uvozil iz zvezne republike. A se je Fridolin, znan tudi kot Mal Verzacij, odločil, da se vpiše v krščansko demokratično stranko, ker za članstvo ni potreboval nobenega orodja. Rekel je, da se bo edino v tej stranki lahko spokoril za vsa grda dejanja in varno počutil in nihče ne bo mogel dvomiti v njegovo moralno vstajanje. Vstal bo kot kakšen tič feniks s socialističnega pogorišča in zaprhljal s krili taki silno, da bo marsikoga odneslo. Tudi Dreisteina.

»Vidiš, Dreistein,« je dodal Zweistein, »zate bo najbolje, pravi gospod Fridolin, da začneš razmišljati, kam se boš vključil. Ni važno, če si, hočem reči, nisi sposoben, važno je, da se razglasiš za pravega. Bolje ko se boš odločil, boljše možnosti boš imel.«

Gospod Dreistein ni niti za trenutek več okleval. Bliskovito se je odločil, da bo postal demokratični krščansko-socialno-liberalni komunist. Edini na Slovenskem. Tako mu nihče ne bo mogel očitati, da ni član skoraj vseh strank in vsaka stranka ga bo z veseljem sprejela v svoje vrste.

Kol-avta

Je velenjskemu gospodu Edvardu CENTRIHU, pravobranilcu samoupravljanja, pomagala publiciteta v rumenem tisku, da je ohranil svoj službeni, 10 let star »stojadin«, ki mu ga je nameravala odvzeti prejšnja občinska vlada, ali pa so spoznali gospodje politiki, da bodo izkušnega sodnika (ki lahko čez noč postane uspešen odvetnik) še kravato potrebovali? Ali pa so to spoznali mlajši politiki, ki vedo, da s tem avtom ne morejo na seminarje in inspekcijske preglede, saj avto skoraj ne bi smel več na cesto.

FOTOREPORTAŽA

Trije grizljaji

NI RES ...

– da bi samo na Frankolovem imeli težave s poštarji in njihovimi telefoni. Uredništvo Nove dobe je že tri tedne preseljeno v Askerčevo 15 in ga obveščevalna služba še ni odkrila.

– da ima velenjski župan Pankrac Semenčnik že nekaj časa mir. Sprejedal je, da je njegov predhodnik, gospod Drago Šulek z ženo Vere-no na skrivaj začel vaditi četvorko. na zunaj naj bi šlo samo za plesno šolo.

– da bi šlo v drugo rado. Mesas commerce iz Lokovice bi naj varnostni organi prestregli že v vzponu. Po Grubeličevem vzoru so začeli ponujati automobile. Prvih petnajst bi naj bilo že na poti.

– da bi bil Marjan Ašič že za odpis, čeprav odhaja v pokoj. Naj mu bo lahka penzija, kot je lahka Celjanom industrija, ki je zrasla z njim. Gospod Ašič, ki je po službeni dolžnosti moral v partijo, je bil po službeni dolžnosti tudi največji borec za čisto okolje. Zato je nad Cinkarno prodal svojo hišo.

– da se ministrica za zdravstvo, gospa Katja Boh ne spozna na »moške« zadeve. Veleumno je zvalila, da bo Slovenija lahko brez vojske takrat, ko vojske ne bodo imele tudi sosednje države. Kaj bi šele znala povedati o ceni zdravil in zdravniških receptov.

– da na centru za Socialno delo ne vedo, koliko siromakov tava naokoli po Celju. Prizadete socialne delavke so s pomočjo za poplavlence, ki so jo prinesli iz Nemčije poslane gospoda ministra Silvestra Drevenška naj stopi kar sam na ulico. Prizadeti vedo povedati, da je bila težava z razdelitvijo v pol ure rešena.

– da je vodstvo občinske uprave v Šmarju pod Svetim Rokom naročilo Novo dobo. Časopis mora na skrivaj kupiti uslužbenka in ga prav tako na skrivaj v teku predati predsedniku izvršnega sveta, ki takoj skliče sejo za zaprtimi vrati in zatem v duhu varčevanja na glas prebere svojim ministrom. Razen osmrtnic, ker jih ni.

– da bi novo vodstvo laške občine poravnalo lanskoletni račun za skupno geodetsko upravo, ki je v Celju. Plačilo in vzdrževanje prepuščajo Celjanom. Nagibajo pa se k temu, da bi plačali en del zaostalih plačil za javnega pravobranilca.

– da žalska Agrina razpada. Res pa je, da je propadel poizkus prodaje njihove težke mehanizacije in tovornih vozil. Tudi vozniki teh vozil nočejo.

– da bi bilo za Celje boljše, če bi bil za župana izvoljen Franček Knafelc, direktor slovenske SDK /Službe družbenega knjigovodstva). Frančka bo Milošević dal zapreti.

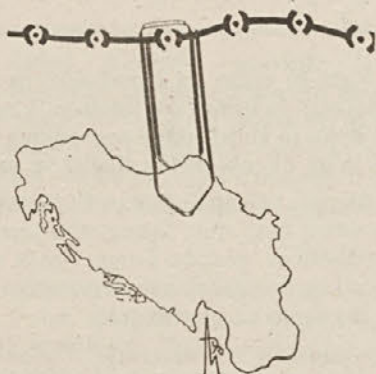

– da bi imeli Ingradovci z deli na viaduktu Babi kakšen profit. Ze prej je slabo каза zdaj pa se je z delom ponesrečenega mosti zgrmel v globino še zadnji up, da se da z delo kaj zaslužiti ...

– da bi imel gospod Blaj, veleobrtnik iz Griž, kaj masla na glavi. Mož je le sposoben poslovnež in se zato z novinarji pogovarja le v prisotnosti svojega advokata.

Po (kmh...) domovini

Titograd: Na Žabljaku je bil manjši potres 4. stopnje po Richterjevi oziroma 5,5. stopnje po Mercallijevi lestvici.

Skopje: Voditelji najpomembnejših makedonskih strank so se poskušali za zaprtimi vrati dogovoriti o razdelitvi oblasti v republiki.

Sarajevo: V Stojčevcu pri Sarajevu so odprli center za tradicionalno kitajsko medicino.

Titograd: Dobrih 60 tisoč upokojencev v Črni gori še vedno čaka na decembrske pokojnine.

Ljubljana: Prijavljeno je 13 bolnikov z aidsom in od teh jih je 10 že umrlo. Okuženih je več.

Slovenska Bistrica: Polletni poračun osebnih dohodkov, ki je razburil celo Slovensko Bistrico, bodo občinski funkcionarji vrnili, o zadevi pa je razpravljala tudi občinska skupščina.

Ljubljana: Vodstvo Demosa je na zaprtem sestanku pozitivno ocenilo dosedanje delo vlade, izrečenih pa je bilo tudi precej kritičnih besed na račun nekaterih ministrov.

Pristina: Kosovsko gospodarstvo zaključilo poslovno leto z ogromnim negativnim saldonom.

Sarajevo: Sašo Grajf je na državnem prvenstvu potrdil vodilno vlogo v jugoslovanskem biatlonu.

Ljubljana: Republiška ustavna komisija se je za zdaj dogovorila le, kako bo operativno izpeljala pripravo delovnega predloga nove ustave.

Beograd: ZIS sprejel odločne ukrepe zoper srbsko samovoljnost.

Izola: Edina slovenska ladjedelnica ima že več kot 60 dni blokiran račun.

Beograd: Protest novinarjev proti glavnemu uredniku beograjskega dnevnika, ker ni objavil vesti o smrti novinarja Jurga Grizelja.

Ptuj: Predsednik ptujskega Demosa Branko Resnik je odstopil. Meni, da so nekateri poslanci v skupščini manipulirali.

Skopje: Bo metropolit Mihail na čelu Makedonije? Za predsednika ga predlaga VMRO-DPMNE, stranke pa trdijo, da še ni nič dogovorjeno.

Pančevo: Rafinerija je z Jugopetrolom dosegla sporazum o normalizaciji pri pošiljkah goriva.

Ljubljana: Slovenska vlada je sklenila, da bo v svoje roke vzela davčni sistem, hkrati pa tudi carinsko zakonodajo.

Ljubljana: Zakon o plačah v Sloveniji delno že velja.

Pristina: V Vaganici blizu Titove Mitrovice so pokopali Reshada Vallcija, bivšega miličnika, ki je z lisicami na rokah padel pod streli srbske policije.

Ljubljana: Na Hrvaškem so tuji avtomobili odslej za nekaj odstotkov cenejši.

Ljubljana: Socialisti menijo, da bi morali vlado spremeniti.

Beograd: Narodni banki Jugoslavije preostaja le kontrola in upanje, da dobi denar nazaj.

Ljubljana: Ljubljanski inšpektorji so ovadili tako pivovarno Laško kot tudi oglaševalca, TV Slovenijo in Radio Ljubljana, ker je hmeljni napitek Gren le pivo z manjšo vsebnostjo alkohola.

Beograd: Predsedstvo SFRJ je izdalo ukaz, da se morajo v desetih dneh razorožiti vsi oboroženi odredi, ki niso v sestavi JLA.

Ljubljana: Plače naj bi ostale na lanskim polletnim ravni. Slovenski zakon o plačah ni strožji od zveznega, je pa selektivnejši.

Ljubljana: Študentska organizacija ljubljanske univerze je sprejela protestno izjavo, ker so jo izključili iz pogovorov med vodstvom univerze in predstavniki vlade.

Maribor: Republiška vlada je razgrnila načrt avtoceste od Miklavža do Hajdine, ki naj bi bila zgrajena do 1995.

Ljubljana: Po sklepu izvršnega sveta bo Slovenija do nadaljnjega zadržala sredstva od carin in raznih uvoznih dajatev.

Zagreb: Pobuda hrvaške oblasti za dialog s Srbi v Kninski krajini je propadla, ker so na pogovore prišli le trije predstavniki.

Pristina: Srbi so s policijo pometali Albance z medicinske fakultete.

Beograd: Unesco bo za zaščito samostana Studenica namenil 51 tisoč dolarjev.

Ljubljana: »Če bi bila Slovenija neodvisna država, bi izpolnila vse pogoje za pridobitev statusa polnopravne članice Sveta Evrope«, je dejal predsednik politične komisije SE dr. Ludwig Steiner.

Beograd: Ustavno sodišče Jugoslavije prepovedalo uresničevanje dokumentov, sprejetih na podlagi zakona o plebiscitu.

Ljubljana: Slovenska skupščina sprejela štiri sklepe na poti v samostojno Slovenijo. Memorandum, ocena razmer po plebiscitu, republika prevzema sistem prometnih davkov in carin in se odreči dinarju.

Beograd: Srbija in Vojvodina porabili pol »izposojenega« denarja.

SRBSKI ROP STOLETJA

Začudeni nejeverneži

Srbskega ropa stoleja, kot so mnogi imenovali srbsko prisvojitve dobrih 18 milijard dinarjev primarne emisije, so bili prejšnji teden polni vsi časopisi, na radiu in televiziji so se dobesedno vrstili takšni in drugačni guvernerji in vice-guvernerji, državniki in politiki, ki so zmajevali z glavami in niso mogli dojeti, kako je kaj takega mogoče, kako so si Srbi drznili. Eni so jih hoteli strpati v zapor, drugi nanje nagnati vojsko.

Začudeni in nejeverni so bili tudi tisti, ki jih dogodek spričo dogajanja več mesecev prej sploh ne bi smel presenetiti oziroma bi morali biti nanj pripravljeni in ga pravočasno preprečiti. Ali srbskega vdora v jugoslovanski monetarni sistem res ni bilo mogoče pričakovati? Ali ni bila to zadnja logična, neizbežna v vrsti potez, s katerimi Srbija že nekaj časa rešuje svojo potapljačo gospodarsko ladjo, slepi ljudi in jih prepričuje, da se na nedavnih volitvah niso napačno odločili?

Gašenje nelikvidnosti ni od danes in primarne emisije seveda ne izrablja samo Srbija. Vendar se je tamkaj že pred drastičnim finančnim posegom marsikaj dogajalo. Že mnogo prej je srbska služba družbenega knjigovodstva začela napačno knjižiti carinske prihodke in nakazila prometnega davka, z nekakšno finančno čarovnijo so jih prenašali na račune nekaterih zgubašev v Srbiji in v Vojvodini, za tem so prenehali vplačevati v zvezno blagajno z izgovorom, da bodo denar namenili za neplačane dotacije v kmetijstvu, kmetje pa od teh zneskov niso dobili niti fیکا.

Zaradi strahovitih težav, ki jih niso oblažile srbske transakcije, se je, kot trdijo nekateri dobro obveščeni krogi, sam Slobodan Milošević nekaj dni pred zasedanje srbske skupščine obrnil na predsednika Anteja Markovića in od federacije zahteval posojilo iz primarne emisije v višini 8 milijard dinarjev za šest me-

secev s 50-odstotno obrestno mero. Premier je odklonil, češ, da bi to potegnilo za seboj tudi zahtevke od drugod in sprožilo plaz inflacije.

Nadaljevanje poznamo. Dogodki so se odvijali bliskovito in ko je predsednik vlade 4. januarja dobil z anonimno pošiljko v roke tajni srbski uradni list, je bil denar v Srbiji že lepo razdeljen. Gotovo mu je v hipu zbledel njegov pregovorni nasme.

Milošević mu je meni nič tebi nič sesul jugoslovanski finančni trg in kritično ogrozil državne devizne rezerve. Z natiskanim lažnim denarjem je Srbija zamajala tuje kredite, postavila pod vprašaj dogovore z mednarodnimi finančnimi institucijami in morebiti povzročila celo prekinitve vseh finančnih in gospodarskih transakcij s tujino. Devizne rezerve, glavni stebel Markovićeve reforme, so na spodnji meji, s katero je še mogoče ohranjati zunanjo likvidnost Jugoslavije.

In kaj sedaj? Samovoljna

srbska finančna poteza je sprožila pravo gospodarsko vojno med Slovenijo, Hrvaško in Srbijo, federacija pa s svojo Narodno banko nemočno prosi, naj bodo Srbi vendar tako dobri in vrnejo denar. In drugi naj bodo bolj poslušni in naj ne jemljejo več, kot jim obubožana država lahko da. Finančniki še vedno zmajujejo z glavami računajo gor, računajo dol in presrečni ugotavljajo, da bodo morebiti le rešili dve, ali tri, ali pet milijard lažno natiskanega denarja.

Tačas je devizno tržišče povsem blokirano, gospodarstvo se vse globlje pogreza, Narodna banka Jugoslavije je preprosto prenehala funkcionirati in je do tedaj, dokler ne bodo ugotovili, kje vse je prišlo do presejanja primarne emisije, v njeni osnovni funkciji preprosto ne bo. Pravijo, stvari je treba čimprej postaviti na svoje pravo mesto. Toda, ali bo to v Jugoslaviji sploh še kdaj možno?

UTRUJENI IN NEODLOČNI

Skupščina zaradi jamranja

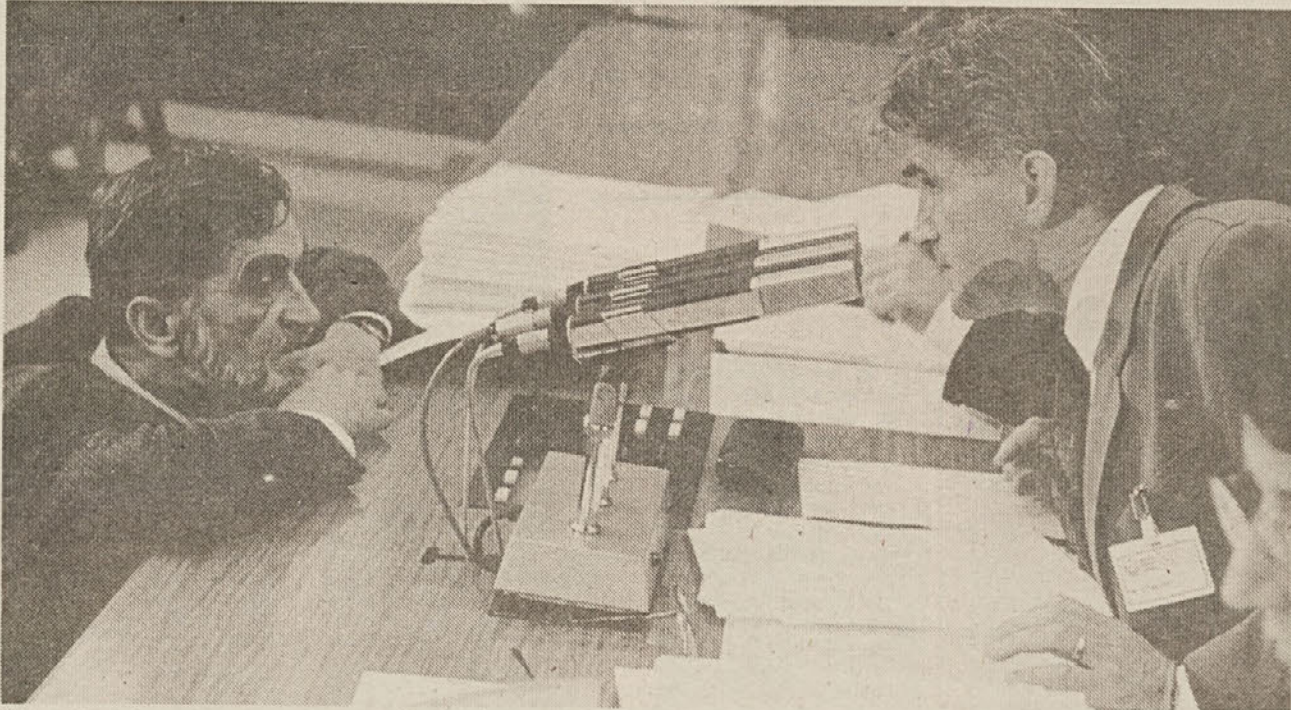
Po srbski barabiji z jugoslovanskimi financami je dr. France Bučar nemudoma sklical izredno sejo slovenskega parlamenta. Bravo! Ta se je sestal, poslušal informacijo, ocene, usmeritve, kritike, predvsem pa tarnanja in zagotavljanja, da je treba nemudoma ukrepati. To, da se mudi, je bil pravzaprav tudi edini pameten sklep.

Kako bodo zadovoljni tisti, ki smo na plebiscitu zahtevali osamosvojitve in neodvisnost, bomo še videli. In takih nas je več kot poldrugi milijon! Mar vlada res ne premore toliko modrosti, da bi lahko ugotovila, kako je vsak nadaljnji dan v jugoslovanski godlji velika škoda, ki jo bodo morali plačati sami. Mar ne premore toliko pameti, da

bi ji bilo jasno, da kaj drugega ni moč pričakovati. Ali bo res presenečenje, če se bo v tem času, ko ima zglede v Sovjetski zvezi, ko v Zalivu smrdi po vojni in goreči nafti, famozna JLA pojavila v svoji pravi podobi? Bomo presenečeni, če bodo vsi naši koraki razglašeni za neustavne? Bomo presenečeni, če bo dr. Jović izsilil izredne razmere za

vso državo?

Navsezadnje pa: Veliko predrago je zbobnati skupaj slovenski parlament, da ta ničesar ne določi, če odštejemo, da je sklenil, da bo res kaj bistvenega odločil čez kakšnih štirinajst dni. Zlasti pa je predragocen čas, ki je podivjal in je vsak zamujen dan lahko dejansko odločilen, zgodovinski.

Šeligo Toplaku: »Gospod predsedujoči ali bomo kaj sklenili ali pa bomo le poslušali in razpravljali?«

ZAKAJ JE ATELŠEK NAPADEL ADMIRALA?

Pozabljeno prijateljstvo

Nikoli ni vizija in strategija nadaljnega razvoja posameznega podjetja tako skrbno varovana, da ne bi čez leta prišla na plano. To se je zgodilo tudi v Koncernu Gorenje, kjer so dobro hranili dokumentacijo o proizvodnji orožja in sestavnih delov za vojno industrijo, do katere pa so lahko prišli le izbrani posamezniki.

Zadnje tedne v Velenju glodajo kost, ki je med ljudi vržena po krivdi prejšnjega prvega moža Gorenja Ivana Atelška. Ta je v zboru občin republiške skupščine vprašal, kdo je imenoval namestnika zveznega sekretarja za ljudsko obrambo admiral Stane Brovet, da ga odpokličejo s tega položaja. Natvezil mu je še lekcijo o njegovem nepoštenem odnosu do spreminjajočih razmer na Slovenskem, čeprav je edini Slovenec v vrhu JLA. S tem pa se je obrnil tisti list analov, na katerem so podrobno napisana dogajanja okrog tako imenovanega posebnega programa, ki so ga v Gorenju dolga leta razvijali.

Slovenska oblast je že takrat, ko je bil v Sloveniji glavni oblastnik Sergej Kraigher, hotela izdelovati lastno orožje za potrebe Teritorialne obrambe. Boljšega od Gorenja za to delo ni bilo. Tako naj bi slovenski gigant, ki se je v predprejšnjem desetletju začel razvijati v pomembnega proizvajalca izdelkov bele tehnike, elektronike, zelenege programa, malih gospodinjstvih aparatov in specialne medicinske opreme, izdeloval še sestavine za vojno industrijo. Stvari so se nekoliko zapletle že pri določitvi lokacije. Odgovorni iz Gorenja so poglede usmerjali na Kamnik, slovenski oblasti pa se je kraj najbrž zdel preblizu Ljubljane in so hoteli, da bi to posebno industrijo (tako so jo takrat poimenovali) razvijali v Črnomlju, ki je mnogo bližji takratnemu še zaprtemu področju na Kočevskem. V Črnomlju so zgradili Gorenjevo tovarno, vendar v njej nikoli niso izdelovali orožja, pač pa še sedaj proizvajajo kompresorje.

Do tega je najbrž prišlo zaradi tega, ker je Gorenje hotelo iztržiti večji zalogaj. Podjetniški apetiti so postajali drznejši in so na jugoslovanskih tleh h Gorenju pridruževali tovarno za tovarno. Zaradi tega so tudi odklonili, da bi oboroževali zgolj domače teritorialce, kajti velikanu pritiče boljši posel. Ta pa naj bi bil v tem, da del Gorenja razvijejo v sestavu vojne industrije za potrebe jugoslovanske ljudske armade. Prodreli na to področje pa je bilo težavno še za tako sposobno vodstvo kot je bilo takrat v Gorenju. V ogenj pogovorov in navezav je korajžno in samozavestno krenil sam generalni direktor Ivan Atelšek, ki je kmalu našel vzvode in prišel do vojaških veljakov

v generalštabu. Atelšek je dobro poznal poslovnost in do svojih partnerjev ni bil nikoli skopuški, če so želeli, je zanje pripravil tudi lov. Streljanja generali nikoli ne odklonijo, je razmišljal navihani generalni Gorenja, in naložil svojemu dvornemu jagru Tonetu Hrenu, da je tudi za generale organiziral lov v slovenskih gozdovih. Na obrnjenem listu iz varovanih analov tistega časa pa je zabeležen

Ivan Atelšek, nekdanji prijatelj generala Broveta.

tudi Stane Brovet, sedanji namestnik zveznega sekretarja za ljudsko obrambo, ki je prihajal v Gorenje, hodil z Atelškom na lov in pogosta veseljačenja; torej povsod tja, kjer se uspešno rešujejo posli. Vendar iz vsega ni nastalo nič koristnega, kajti vojaški krogi so se povsem ohladili, da bi v velenjskem Gorenju izdelovali orožje in imeli del vojne industrije. Čeprav so z leti v podjetju razvili javnosti do-

bro poznan avtomat MG 176, se je Gorenje dokončno odpovedalo izdelovanju orožja, posle pa je prevzela nova firma Orbis, kateri se je priključila tudi puškarna iz Kranja.

Velenjčan, ki dobro pozna admiral Broveta, ga je ostro okaral izza govornice republiškega parlamenta in predlagal njegov odpoklic. Mnogi vzradoščeno pritrujejo Atelšku, poznavalci razmer iz predpoldruga desetletja pa namigujejo, da zaradi njegovega prevelikega poženja glede gigantskega razvoja Gorenja in vztrajnega povezovanja z JLA, Slovenci nismo zgradili svoje večje tovarne orožja, ki ga moramo zdaj uvažati za potrebe slovenske TO. Za zamujenim nima pomena moledovati; kar naj bi zagrešil Atelšek, zdaj popravljajo drugi in Velenje vendarle ima orožje. Le premalo ga je. Pozabljenega prijateljstva dveh velikih sodelavcev pa nekdanji prvi mož Gorenja ne bo mogel več popraviti.

KOVINOTEHNA

Posebna ponudba v Prodajnem centru Hudinja:

— tapete iz programa VETA
Vevče — 50% nižje cene

— velika izbira avtolakov
domačih in tujih proizvajalcev
v 122 različnih odtenkih

— jedilni servisi, uvoz iz
Kitajske — 44 delni po ceni
1.672,80 din

— novo v Prodajnem centru

— talne obloge (itisoni, tapisomi,
topli podi, tekači, pluta itd.)

NEMOGOČE JE MOGOČE

SLOVENIJA IN NAKUP TUJEGA OROŽJA

Teritorialci s singapurkami

Slovenci smo lahko 17. decembra na TV Slovenija, januarja pa še iz studia Koper, jasno videli slovenske teritorialce, oborožene s puškami SAR 80, narejenimi v Singapuru. Gre za licenco ameriške puške Colt M 16 A-1, kalibra 5,56 milimetrov. Puška je bistveno cenejša od ameriške. Jurišna puška je večkrat preizkušena na bojiščih od Vietnama do Irana, skratka zelo uporabno orožje. Ne glede na to, da ima Colt že novo verzijo M 16 A-2, je ta puška še vedno boljša kot na primer ruska M 70, ki jo ima SZ še vedno v redni oborožitvi.

Nikakor ne mislimo te puške povezovati s tisto, za katero zaradi žaljivega obrekovanja slovensko obrambno ministrstvo toži novinarja Dela. Zagotovo pa je res, da je puška uvožena. Zanimivo bi bilo vedeti, bilo pa bi to tudi v okviru demokratičnih sprememb v slovenski državi: Kako je prišlo do uvoza teh pušk? Kdaj so bile uvožene? Kdo jih je uvozil? Kdo jih je plačal in s katerim denarjem? Kdo je odobril uvoz? Sklepiti smemo, da je bilo to po tistem, ko so se ohladili odnosi z JLA, saj bi sicer kupili jugoslovansko orožje. (To, da imamo v Sloveniji tudi domače orožje, je povsem slovenska zadeva.)

Spomniti se je treba, da je bil sedanji slovenski minister za vojsko Janez Janša velik nasprotnik trgovcev z orožjem. To je bilo v času, ko so mladi upravičeno napadali admiral Mamulo. Saj se spomnite: Mamula, go home! Minister Janša je zagotovo pravi naslov za odgovore. Zagotovo pa tudi ne bo odveč, če se bo s singapurskimi puškami »pozabavala« slovenska skupščina. V demokratičnem svetu bi že imeli posebno komisijo, ki bi raziskala, kaj se je zgodilo, kako je prišlo do uvoza. Prepričani smo, da ni imelo prav jugoslovansko predsedstvo, oziroma njegov del (Jovičevi momci), ko je ob ukazu za razorožitev nezakonitih enot, ki so nastale v Jugoslaviji (kar slovenski teritorialci zagotovo niso), omenilo tudi nakupe orožja in je imelo v mislih puško SAR 80 slovenskih teritorialcev.

Nič ne bo narobe, če bo javnost izvedela, če imajo puške slovenske teritorialne obrambe kakšno zvezo z enakimi puškami, ki so menda izginile v Italiji in zadevo raziskujejo tamkajšnji organi.

Kakorkoli že, slovenska nova demokracija je na resni preizkušnji. Pričakujemo, da zadeva ne bo običala v predalih. Slovenski državljani, ki smo odločno in zavestno glasovali za samostojno in neodvisno Slovenijo, zagotovo zaslužimo, da nam natočijo čistega vina.

TECHNICAL MANUAL

Operation, Maintenance, Repair

and

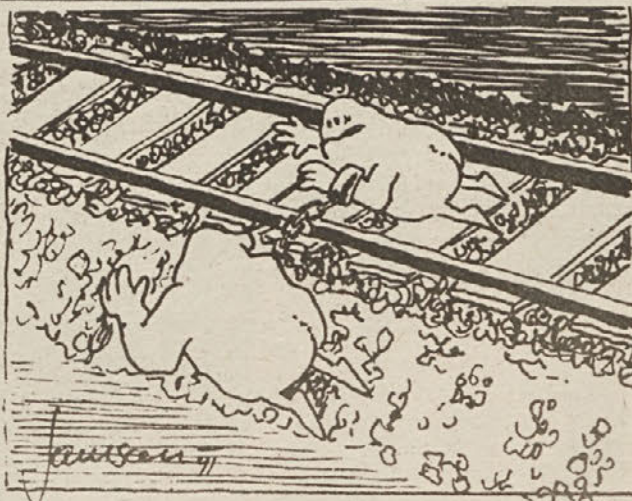
Replacement Parts

RIFLE, 5.56 MM SAR 80

CHARTERED INDUSTRIES OF SINGAPORE PTE. LTD.
P.O. BOX 1304 SINGAPORE 110130
240 JALAN BOKA LAY SINGAPORE 2201

Takole je videti naslovna stran navodil za puško SAR 80, podjetja Chartered Industries of Singapore PTE. LTD. Opremljena je z dvema saržerjema, stojalom za avtomatsko streljanje, bojnim nožem, priborom za čiščenje, na izbiro pa so kot dopolnilo še laserski označevalnik ciljev, daljnogled, naprava za nočno merjenje, bombomet.

Si prepričan, da je to edina pot do odcepitve?

ŠE EN PLEBISCIT

Brez JLA in lastne vojske

Slovenski plebiscit je osnova, ki nam je dala možnost, da se samostojno in suvereno odločimo o obrambi lastne države. Razmišljanja gredo v dve nasprotni smeri: lastna vojska kot dokaz lastne državnosti in Slovenija brez vojske kot nov dosežek evropske civilizacije, v vsakem primeru pa ostane sedanja stvarnost – JLA. Ta zna biti zelo moteč dejavnik.

Žal je res, da slovenski obrambni minister, ki je bil včasih velik mirovnik, ima pa mož precej besede, zagovarja rešitev, ki je logična le na prvi pogled. Meni, da bi morali v prehodnem obdobju (kaj pomenijo prehodna obdobja v tem delu sveta, nam je jasno vsaj 40 let) imeti profesionalno vojsko, ki bi jo postopoma ukinjali. To je seveda utopija, kajti, ko vojaški stroj, če bi ga ustvarili, začne svojo pot le še raste, raste...

Slovenija brez vojske je možna. Ne glede na to, kaj in kdo nas straši z zunanjimi sovražniki, smo se ukoreninili v delu Evrope, ki je toliko pomemben za vse vojaške strategije, da bi bila Evropa vesela, če bi to področje pomenilo trajno jamstvo miru. Samostojnost in suverenost lahko ubranimo s teritorialci in policijo, po potrebi z ljudskim odporom. Da je to možno, smo v minulih letih že nekajkrat dokazali. Če bi ne bilo tako, bi general Kadjevič že zdavnaj poiskoval kaj več kot groziti in rožljati z orožjem.

Odločitev, da bomo država brez vojske, bo zagotovo ugodno odmevala v Evropi. Ta pot pa je pravzaprav tudi edina, da se poslovimo od JLA. Ko bomo z ustavo in zakoni določili, kaj je Slovenija brez lastne vojske, bomo zagotovo v Evropi dobili podporo, ko se bomo z JLA pogajali, kdaj in kako naj zapusti naše ozemlje. Mednarodni pritisk bo zagotovo pripomogel, da se bodo tanki JLA odvalili veliko prej kot če takega pritiska ne bi bilo.

Slovenijo velja JLA letno okoli 700 milijonov dolarjev, le 5 odstotkov te vsote pa porabimo za teritorialce, civilno zaščito, obrambne priprave. Da bo JLA lahko normalno odšla, bi zadostovalo, če prispevamo le za njeno časovno omejeno življenje na našem ozemlju, brez novih nakupov in razvijanja novega orožja. Za takšno JLA bi zadostovalo le okoli 30 odstotkov dosežanega denarja. S tistim, kar bi ostalo doma, bo moč posodobiti teritorialno obrambo, nakupiti nekaj orožja (če bi se odločili, da bi ga možki v najlepših letih imeli doma), ostalo pa bi še za popolno obnovo raznih služb za ukrepe v naravnih nesrečah, požarih ipd.

Veliko denarja pa bi zlasti mogli nameniti za nove tovarne in tovarnice. Na ta način bi seveda začeli dejansko preobrazbo našega gospodarstva, poskrbeli pa bi tudi za tiste, ki so ostali brez dela in jih je vsak dan več. (Programa za nova delovna mesta slovenska vlada sicer še ni objavila?) In še bi imeli denar, na primer, za sanacijo ekoloških grehov. (Tudi to, da nimaš lastne vojske, vojne industrije, JLA, je pomemben ukrep za razbremenitev okolja, zlasti, če upoštevamo, da so tovrstni onesnaževalci pri nas še danes tabu, o katerem se niti govori ne).

Seveda pa je treba potolažiti Janšo, da bi tudi v Sloveniji brez vojske lahko usposabljali del prebivalstva za obrambne veščine (v teritorialni obrambi, policiji, pa tudi v raznih ustanovah – za tiste, ki bi izrekli ugovor tudi proti takšnemu načinu). V primeru, da bi se morda le izcimila konfederacija, je usmeritev brez lastne vojske prav tako možna. V takem primeru prav tako ne bi imeli lastne vojske z drugimi republikami pa bi, prav tako kot z drugimi evropskimi državami, sklenili dogovor, ki bi jamčil, da nas ne bodo napadli. To pa tudi pomeni, da ne bi bilo nobene potrebe, da bi sofinancirali kakšne skupne enote konfederalne vojske.

V vsakem primeru pa – časa ni veliko. Slovenska oblast bo zagotovo najlaže presekala vse dileme z razpisom ljudskega glasovanja. Slovenske državljane je treba torej vprašati: Ste za Slovenijo brez lastne ali kakršne koli druge vojske ali ne?

Janez Janša: pripoveduje šale ali novači oficirje?

HRVAŠKA NAS PREHITEVA

Bum zasebnih ordinacij

V zadnjih treh mesecih so v Zagrebu odprli kakih 30 zasebnih zdravniških ordinacij, na odobritev dovoljenja pa čaka še najmanj toliko zdravnikov, stomatologov in medicinskih sester. Zasebno prakso je sprostila sprememba Zakona o zdravstvu in zdravstvenem zavarovanju.

Privatniki bodo ponujali psihoterapijo, popravljali bodo zobe, zategovali kožo okrog oči – za denar bodo pacienti dobili vse, tudi pomoč in nego bolnikov na domu, internistični pregled, fizikalno terapijo ali zobnega tehnika, ki vam bo podaril hollywoodski nasmeh. Hrvati in naključni bolniki se bodo lahko utopili v plimi privatne prakse v zdravstvu. Na ministrstvo za zdravstvo Hrvatske nenehno prihajajo nove prošnje, v zadnjih treh mesecih so jih sprejeli kakih 200, odobrili so jim najmanj polovico. Največ prosilcev je bilo iz Zagreba. Glede na to, da zakon ne omejuje odpiranja zasebnih praks, lahko odprejo ordinacijo in laboratorije kadri z visoko in višjo strokovno, pa tudi tisti, ki imajo le srednjo izobrazbo.

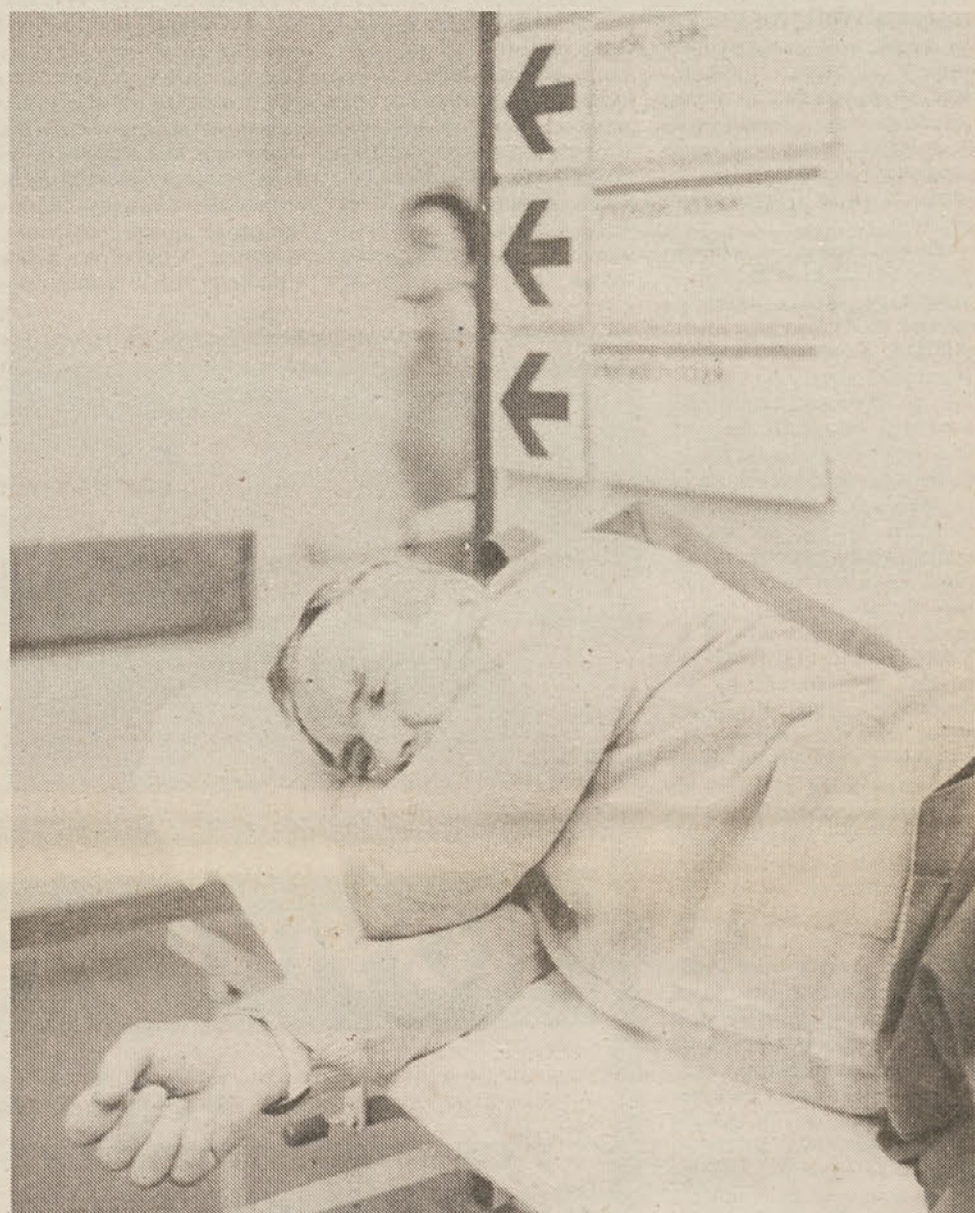
Vse, ki si želijo udobno popravljati zobe, bo razveselila vest, da so odprli kar 19 stomatoloških ordinacij, še najmanj toliko je prosilcev. Ker bo ordinacij iz dneva v dan več, bo na tržišču tudi konkurenca cen. Pokvarjen bo za služek stomatologov, ki so na črno delali doma, bili pa so zaposleni v državnih službah.

V Zagrebu so odprli tudi privatno ginekološko ordinacijo, za zasebnštvo pa sta se odločila tudi dva psihiatra in dva zdravnika splošne medicine.

Zasebna praksa je torej te-

kla s polno paro, tudi zato, ker je postopek za pridobitev dovoljenja precej poenostavljen, vse zahtevke so rešili v tridesetih dneh. Odpiranje

zasebne prakse bi moralo prinesiti dvojno korist: pacienti bi dobili večjo kvaliteto zdravstvenih storitev, zdravstveni delavci pa zaposlitev.

Vdove protestirajo

Vdove 180 tuzlanskih rudarjev, ki so pred štirimi meseci umrli v nesreči v rudniku Dobrinja, zahtevajo, da bi sredstva iz sklada razdelili takoj in sicer na enake dele, ne glede na to, koliko otrok je v družini. Začelo se je s protestnimi shodi v Tuzli in Sarajevu, petdnevno blokado dela rudniške direkcije, prečutimi nočmi v rudniških pisarnah in nazadnje so v prostore vodstva rudnika pripeljale še otroke in zagrozile z gladovno stavko. Za kaj pravzaprav gre v sporu s Kreko oziroma s skladom »26. avgust«? V skladu so do zdaj zbrali 132 milijonov dinarjev. Otrokom, ki hodijo v srednje šole, so dali štipendije, dokončujejo hiše. Del denarja – so naložili tako, da bi zagotovili štipendije tudi za prihodnjih 25 let. Vdove pa s tem niso zadovoljne in hočejo ves denar sedaj in za vse enako, nekatere pa celo pravijo, da naj bi skrb za družine tako in tako pripadala Kreki, kjer so možje umrli. Če bo večina denar zahtevala, ga bodo pač dali.

Prodana »Drava«

Trgovsko podjetje Drava se je že več mesecev odločalo za pripojitve k ljubljanski Tobačni, ki bi s tem dobila celotno imetje podjetja, 86 prodajnih mest, skladišč in pisarn, žiro račun podjetja bi prestavili v Ljubljano. Drava naj bi s 1. januarjem formalno prešla v lastništvo Tobačne, ki je obljubljala investicije v višini dvanajst milijonov dinarjev, kar naj bi pospešilo razvoj prodajne mreže v Osijeku. Večernji list pa trdi, da pripojitve še ni uradna, saj na sekretariatu za gospodarstvo z združitvijo niso seznanjeni.

DR. ANA MEŠTROVIČ: ŠOLO SMO NA PEDIATRIČNEM
ODDELKU PREDOLGO ČAKALI

Šola sredi belih hodnikov

Minili so trije meseci odkar je v celjski bolnišnici na pediatričnem oddelku in oddelku za otroško kirurgijo stekel pouk – prva majhna šola, ki je bila zasnovana kot eksperimentalni oddelek. Predstojnica pediatričnega oddelka dr. Ana Meštrovič se je dolga leta trudila, da bi otroci, ki še morajo biti v bolnišnici pod zdravniškim nadzorom, a že okrevajo, lahko imeli pouk, da bi bili na tekočem s snovjo, ki jo pri rednem pouku posredujejo njihovim zdravim sošolcem. Šolski oddelek v bolnišnici zelo uspešno vodi Bojana Kranjc, učiteljica razrednega pouka. Iznajdljiva pedagoginja; za otroke, ki jih poučuje – mamica.

»Starši pouku v bolnišnici najprej niso bili naklonjeni, spraševali so se, zakaj šola, če je otrok bolan. Danes so zadovoljni vsi, starši in otroci. Šola je potrebna in otrokom koristi. Mnogi preživljajo krizo, bolni so pahneni v novo okolje brez staršev in ravno zato jih moramo zmotiti in preusmeriti. Ponudimo jim delček šole, ki ga z veseljem sprejemamo,« je povedala dr. Meštrovičeva in poudarila, da za šolski oddelek v bolnišnici predolgo ni bilo ne posluha ne denarja. Konkretno pomoč in sodelovanje jim je ponudila le 1. osnovna šola. »Namen pouka v bolnišnici je, da otroci ne izgubijo stika s šolo, da pridobijo nekaj znanja na nevsiljiv način. In navsezadnje, da jim čas zdravljenja hitreje mine,« je menil ravnatelj Branko Močilnik.

In kakšna je šola sredi bolnišnice? Na pediatričnem oddelku je učilnica zelo majhna, a svetla in prijazna, oblečena v naraven les. Mizice so visoke in nizke, stoli prav tako – za majhne in velike otroke. Na zidu visi šolska tabla, na drugi strani pa je urejen živahen glasbeni kotiček. Otroci se v šoli menjujejo, nekateri jo obiščejo le za dan ali dva. Vsi pa vanjo radi prihajajo. Veselijo se šole, ki jim prežene misel na svojce,

misel na dom. Dobrodošla je šola, ki potisne domotožje in dolčas, hkrati pa nekaj nauči. Osemletna Biljana Markovič, ki je v bolnišnici teden dni, nam je zaupala, da se je šole razveselila: »Šola je super, ker je naša tovarišica tako prijazna, v pravi šoli pa je tovarišica huda. Všeč mi je, ker se igramo, seveda pa tudi resno računamo.« Desetletna Petra Horvat je bila presenečena, ko je prišla v bolnišnici v šolo, hitro pa je postala z njo zadovoljna, pravi, da zaradi prijazne tovarišice in tega, ker je pri pouku učencev zelo malo.

Trimesečne statistike kažejo, da obišče šolo povprečno 7–8 učencev dnevno. Na pediatričnem oddelku je ležalna doba daljša, na kirurškem pa je več otrok, ki se hitreje menjujejo. Na obeh oddelkih imajo otroci pouk po dve šolski uri, s prilagojenim učnim programom. Bojana Kranjc, priljubljena prijateljica otrok in hkrati njihova učiteljica, je v svojem delu spontana, prilagodljiva in razumevajoča. Različna starostna struktura otrok, njihovi interesi, stopnja znanja in njihovo zdravstveno stanje jo vodi v drugačne načine poučevanja, v metode, ki se v klasičnih šolah šele uveljavljajo – otroci pa imajo do njih zelo pozitiven od-

nos. »Organiziram individualiziran pouk, diferencirano delo po razredih in se na ta način prilagodim zelo različnim učencem. Uporabljam tudi metodo integriranega pouka, zelo rada pa se odločim za posredovanje znanja skozi igro. Z otroki se moram veliko pogovarjati, saj so nekateri vsaj na začetku do šole nezaupljivi. Počasi, da tega niti ne opazijo, jih pridobim in jim vzbudim zanimanje za dogajanje v šoli. Če opazim, da so otroci pri pouku utrujeni ali nestrpni, jih preusmerim v drugo delo. Kritike za te otroke niso primerne. Res je, da tudi ocenjujem, vendar oceno pojmujem kot motivacijsko sredstvo. Enk ne dajem. Otrok mora biti pri pouku najmanj tri tedne, da pošljem oceno v šolo, kjer se enakovredno upošteva,« je razložila Bojana Kranjc.

Večino otrok, tega dne jih je bilo pri pouku na obeh oddelkih enajst, šola razveseljuje. K temu pripomore največ prijazna tovarišica in občutek, da se jim, samo njim, nekdo posveča. Sedemletna Mirjana Baniček hodi rada v to šolo, ker se veliko igrajo. Devetletnemu Goranu Ropasu je v šoli najbolj všeč, ker traja samo dve uri. Leto dni starejšega Mateja Breclja v pravi šoli moti to, da otroci preveč kričijo. Če kričijo tudi tovarišice, je modro zamolčal. Sedemletna Saša Hribšek je vzljubila šolo na oddelku, ker veliko rišejo, osemletna Tina Pečnik pa, ker se ne učijo ves dan in se tudi igrajo. Martina Vodušek, ki je stara deset let, je pohvalila urnik, ki ne zajema toliko predmetov.

Otroci ne marajo biti grajani, raje so pohvaljeni. Radi so

pobudniki, radi sami govorijo in načrtujejo. Drug od drugega so drugačni, zato toliko bolj veseli, če se kdo posveti »le meni šoli zelo rada poučujem. De-Mirjana, pa lahko narišeš risbico,« svetuje tovarišica Bojana.

»Šola pripomore k okrevanju otrok, ima veliko terapevtsko vlogo, kajti v šoli otroci pozabijo, da so bolni. V tovrstni šoli zelo rada poučujem. Delo me bogati, čeprav je včasih obremenjujoče zaradi bolezni, ki jo srečujem. Čutim pa, da ima moje delo smisel. Klasično vlogo učitelja sem že zdavnaj pozabila: sem mamica ali prijatelj,« razmišlja Bojana.

Starejše otroke, od petega do osmega razreda, prihajajo v bolnišnico poučevati predmetni učitelji. Tako kot Bojana Kranjc, tudi njih pošilja 1. osnovna šola, ki daje tudi večino učnih sredstev, didaktične materiale in druge učne pripomočke, sicer pa šolski oddelek financira sekretariat za družbene dejavnosti. Slovenski jezik poučuje Sašo Beccari, angleški jezik Viktorija Plavčak, kemijo Mojca Gajček, matematiko in fiziko pa Breda Kranjc. Poučujejo v popoldanskem času, po končanih obiskih.

Najmlajši otroci, ki jih sprejemba okolja in bolezni najbolj prizadene, velikokrat pahne v neutolažljiv jok, preživljajo dopoldneve v vrtcu – igralnici, kjer jim vzgojiteljice z igro skušajo krajšati osamljene dni. Na pediatričnem oddelku vodi vrtec Helena Matjaž, na oddelku za otroško kirurgijo pa Mara Petek. Bolne otroke, ki se jim v grlih nabirajo trde kepe žalosti, največkrat potolaži le njun topel objem.

Jožica Krivec, 9 let: »Več znaš – več veljaš.«

Mirjana Baniček, 7 let: »Učimo se, da nekaj znamo, da lahko dobimo v šoli same petice.«

Petra Horvat, 10 let: »Učimo se, da znamo drugim kaj povedati in da lahko delamo.«

Matej Breclj, 10 let: »Rad bi postal športnik, najraje pa bi se naučil matematiko.«

Saša Hribšek, 7 let: »Učimo se, da lahko odgovorimo na razna vprašanja.«

Goran Ropas, 9 let: »Znanje bom rabil zato, da bom lahko kaj naučil svoje otroke.«

Tina Pečnik, 8 let: »Znanje je branje, pisanje, risanje.«

Martina Vodušek, 10 let: »Nekaj znaš, ko veš veliko stvari.«

Tanja Grzina, 8 let: »Najraje bi se naučila matematiko.«

OTROK SE JE ZADUŠIL

Malomarna mati

Delavci OZN so ovadili J. D. iz okolice Šmarj zaradi suma povzročitve smrti zaradi malomarnosti. Osumljena J. D. je 15. decembra okoli treh popoldan z zdrobljenimi keksi in mlekom nahranila svojo osem mesečno hčerko, jo položila v posteljico, nato pa odšla k sorodnikom na koline. Ko se je zvečer s kolin vrnila, otroka ni niti pogledala. Naslednje jutro je ugotovila, da je hčerka mrtva. Preiskovalni sodnik je odredil sodno obdukcijo, saj obstaja sum, da se je otrok zadušil z bruhanjem.

PRAKTIČNI ODPUSTKI

En tisoč rešenih

Zaradi predlanske inflacije in lani še nekaj časa veljavnih nizkih kazni za prometne prekrške, so lani na celjskem Sodišču za prekrške dali ad acta kar okoli tisoč spisov. Ugotovili so namreč, da bi državo pisanje sklepov in poštne stali mnogo več, kot bi od prekršiteljev po predpisih lahko izterjala.

ARETACIJA V MOZIRJU

Prečuden Bolgar

V ponedeljek ob tretji uri zjutraj je patrola prometne milice v Mozirju zaustavila tovornjak z napisom Plava laguna – Poreč. Bil je neregistriran in, kot se je kasneje izkazalo, tudi ukraden. Iz njega so potegnili bolgarskega državljan, ki je zatrjeval, da so ga pred nedavnim izpustili iz koprškega zapora. Verjetno je sedel zaradi poskusa ilegalnega prehoda meje z Italijo, potem pa se je odločil preizkusiti budne oči zgornjesavinjskih graničarjev. Ponovno bo moral pred sodnika.

NAKRADENO JE PREPRODAJAL

Tatič za zapahi

Delavci ONZ Celje so ovadili 24 letnega Andreja V. iz Žalca. Osumljen je, da je v času od decembra do januarja izvedel več vlomov na Celjskem-območju. Tako so med drugim kriminalisti najverjetneje pojasnili vlome v Merxovo trgovino v Dramljah, kiosk Dela v Celju, kiosk Dela v Šempetru, kiosk v Topolšici in še vrsto drugih. Andrej V. naj bi bil tisti, ki je kradel večinoma salame, kavo, žgane pijače, cigarete, pa tudi igrače in podobno. Ob aretaciji je izjavil, da je stvari preprodajal zasebnikom po Sloveniji. Po tridnevem priporu so ga izročili preiskovalnemu sodniku.

SMEŠNI EPILOG ZASTRUPITVE

Z drobižem nad krivce

Na celjskem sodišču so razsodili v zadevi »Zastrupitev na Dobrni«, o kateri so časopisi pisali avgusta leta 1988. Po veljavnih predpisih, ki določajo smešno nizke kazni, so obsodili odgovorno osebo, pomočnika šefa kuhinje v Zdravilišču Dobrna na 9 dinarjev kazni, samo zdravilišče pa na 450 dinarjev kazni. Se je izplačalo soditi v imenu ljudstva?

Dolar za umor

V lanskem letu je bilo v newyorški podzemni železnici več kot 100 umorov, v letošnjem novem letu pa že kar dva. Prvi umor je prebivalec New Yorka celo razveselil, kajti žrtev je bil neznan žepar, kakršnih se mota na tisoče po dolgih hodnikih podzemne železnice. Potnik, ki ga je žepar nadlegoval, je potegnil iz žepa pištolo in ga hladnokrvno ubil... in prišotni so mu zaploskali.

Naslednja žrtev pa je bila kitajska priseljenka Grace Cheng, ki ni dovolj hitro dala torbice napadalca, ki jo je hotel okraati. Porinil jo je na vlak, ki je ravno zapuščal podzemno postajo. Grace Cheng je v torbici imela – en dolar.

Obračun v Bologni

Najnovejši val terorizma v Italiji je prinesel tri nove žrtve – mlade karabinjerje, ki so jih neznani morilci pred tem zvabili v spretno nastavljen past. Odgovornost za to dejanje sta prevzeli dve dotlej neznani organizaciji, preiskovalci pa sumijo tudi trgovce z mamili.

Skrivnostna smrt

Kmečka stranka Kosova je zaradi nepojasnjene smrti albanskega vojaka Izeta Bushija zahtevala ustanovitev posebne državne komisije, ki naj bo raziskala okoliščine, v katerih so umrli albanski vojaki v JLA. Trdijo, da je vojska na različne načine delovala proti albanskemu narodu.

LOČE: POHORCI NAGNALI V BEG LOČANE

Obračun pri veseli Zdenki

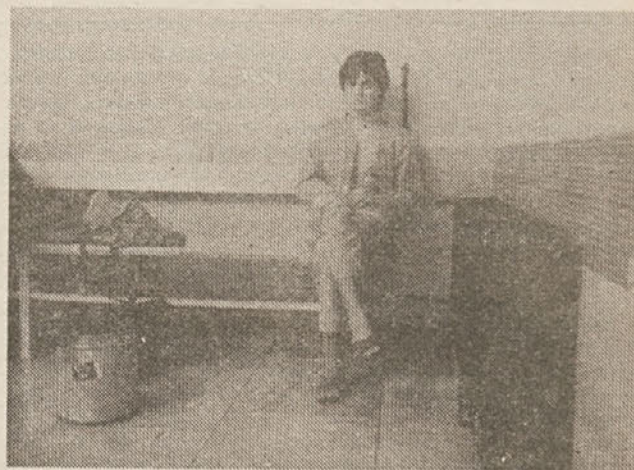
V petek zjutraj okrog druge ure so Loče doživele pravi frontalni napad razgreti glav. V tamkajšnjem baru »Zdenka« bi se naj ob tej uri razčistili nekateri računi fantov iz okolice Oplotnice iz bistrške občine in domačinov z Jerneja.

Fantje izpod Pohorja so se za vsak primer pripeljali v Loče v dveh avtomobilih, podprti s pištolami in lovski-

mi puškami, ki so jih k sreči pustili skrite v avtomobilih.

Zlatko Rečnik, z Zbelovske gore, ki leži porezan in preboden v celjski bolnišnici, pripoveduje: »Moj brat je redar v tem lokalu. Fantje iz Oplotnice so svoje vselje stopnjevali z razbijanjem kozarcev. Brat jih je skušal umiriti in najsrboritejšega vreči iz lokala. Vmešali so se drugi, zdaj razmišljam, kot da so na to samo čakali, ko je brat obkoljen s fanti grešnika izpuštil, je že dobil udarec. In pretep se je začel...«

Zlatko je s svojimi prijatelji in domačini pohitel bratu na pomoč. Domačinov je bilo pet, fantov izpod Pohorja pa šest. V vsesplošnem pretepu nisem niti začutil, ko me je eden izmed Pohorcev z no-

žem porezal po roki. Ko je z nožem zamahnil proti mojim prsom, sem zavpil: »Pazi, nož ima! in že dobil vbod. K sreči se mi je napadalca uspelo rešiti in ga vreči po tleh, da sem lahko zbežal skozi posebno sobo v stranišče in skozi straniščno okno

v noč... Ko sem tekel čez travnik, je nekdo streljal za mano... Fantje so mi pozneje povedali, da se tudi njihovi zdravijo in sicer v mariborski bolnišnici. Na dvorišču so pokale tudi puške. Tekel sem proti Konjicam in naletel na patrolo milice...«

Miličniki so ugotovili

Dežurnega postaje milice Slovenske Konjice je 11. 1. 91 ob 02.10 zmotilo obvestilo, da je prišlo do pretepa in streljanja pred bifejem Kava Bar Zdenka v Ločah pri Poljčanah. Miličniška patrulja je na kraju ugotovila, da je pretep že končan in da so bile odpeljane v bolnišnico v Celje tri osebe. Ena huje poškodovana z nožem, dve pa laže s puškinim kopitom. Osumljeni, okoli 6 oseb, naj bi se s kraja odpeljali z dvema avtomobiloma. Najverjetneje gre za občane iz sosednje, bistrške občine.

Ob tem smo neuradno izvedeli, da naj bi Bistričani imeli s seboj pri Zdenki nož, v avtomobilih pa še dve puški. Obstaja možnost, da so v bife prišli namenoma izzivat, da bi se enemu stalnih gostov maščevali za nek star pretep. Menda sta bila na prizorišču najdena tudi dva tulca za puško na lovške naboje ter ostanki puške, ki se je najverjetneje razletela. So bili nasilniki pred prihodom v bife na krivolovu?

KAKO JE UMRLA MOJCA K.

Deset dni truplo

V Stanetovi ulici v Celju so miličniki in gasilci našli v stanovanju Josipa D. Mojca K. iz Škofje vasi, že deseti dan mrtvo. Po ugotovitvah preiskovalcev se je Mojca 30. decembra zjutraj odpravila na delo v celjsko Lekarno, kjer je bila začasna čistilka, sicer pa je bila Mojca študentka.

Ker se je menda slabo počutila, je od tam odšla v Stanetovo 21, v stanovanje prijatelja Josipa D., ki sicer dela na celjski tržnici. Josip D. je sicer že 29. decembra odšel k sorodnikom na Kosovo. Ko se je 9. januarja vrnil, ni mogel v svoje stanovanje, zato je poklical miličnike in gasilce.

Ti so vlomili v stanovanje in tam našli mrtvo Mojco K. Govori se, da je imela Mojca K. še nekega dobrega prijatelja, vendar se zaenkrat ni oglašil nihče, ki bi o tem kaj več vedel. Po njenem »izjiznotju« ob koncu leta so za njo uradno poizvedovali le njeni starši. Poučeni sicer pravijo,

da je Mojca K. občasno jemala pomirila, v stanovanju pa so ob njej našli tudi načeto steklenico žganice. Menda pa je pri tragični smrti čudno, da je imela Mojca na glavi manjšo udarnino. Morda je prav zato preiskovalni sodnik odredil sodno obdukcijo in tudi toksikološko preiskavo.

Nasilno odstavili direktorja

Oborožena skupina civilistov, menijo, da gre za simpatizerje SDS-a iz Titove Korenice, je prisilila direktorja

Narodnega parka Plitvička jezera, da je dal odpoved. Od njega so zahtevali podpis in žig, pri tem pa so mu grozili z orožjem. Poslovodni odbor je obsodil vandalsko dejanje in podprl predsednika.

V Plitvicah in Titovi Korenici je vedno več skupin, ki sejejo strah, nadlegujejo ljudi, grozijo vodilnim delavcem, posameznikom in novinarjem.

Švercali orožje

Tuzlanska Služba državne varnosti je sporočila, da je v teh dneh odkrila skupino ljudi iz okolice Bosanskega Šamca in Brčkega, ki je iz Avstrije ilegalno prenašala orožje in municijo, nato pa to preprodajala v Sloveniji. Gre za šverc 21 pušk različnih

vrst, največ je vinčesterk, našli pa so tudi več sto nabojev. To verigo švercarjev so presekali vogalčkarji iz Tuzle, Brčkega in Bosanskega Šamca s pomočjo ministrstva za notranje zadeve republike Hrvatske. Glavni organizator je bil kmet Mićo Kojić, 32 let, ki je v več delih puške prenašal iz Avstrije, sodelavci pa so jih potem po ceni od 1700 do 2000 DEM prodajali po Slavoniji.

KDO TAM POJE

Arija za mariborske luleke

Zveni kot kriminalka, ki ji ni verjeti. Od 21 solistov mariborske Opere je še samo pet domačih. Medtem ko gostje dobivajo dobro plačo in stanovanja, domači pevci pridejo na oder samo na vaje. Mar se bo res spet ponovil primer pevke, ki so jo dve leti gostili v Mariboru, da bi se nato »zrušila« na odru že po prvih taktih?

Jurgec in opotekajoča primadona

Primer omenjene pevke je prišel že skorajda v zgodovino našega glasbenega življenja in služi kot anekdota za šolski primer brezveznikom. Ta pevka, primadona, je prišla v Maribor kot največja obogatitev Opere. Prišla je na že ustaljeni način: izredna, edinstvena, nekaj, kar še ni bilo slišati. In res je bilo tako: ni je bilo slišati. Primadono so odeli v ves potreben sijaj in standard, ki takšni pevki pritiče. Čez mesec je primadona začela z vajami. Posebej za njo je bila izbrana opera, da bi s takšno predstavitvijo izničili prestolnico. In da ne okolišimo, naj povemo na kratko: ko je primadona prišla na oder, se je ob prvih taktih – sesedla. Zrušila, telebnila po tleh. Omedlela. Od silnega napora.

Šele potem se je razvedelo, da se je to »primadoni« dogajalo pogosto. Redno, ko bi morala pokazati, kaj zna in zmore. Ne samo v Mariboru, ne, s to igro je uspevala po skoraj vseh provincialnih opernih odrih...

Ali pogledimo primer zasluznega in nekdanjega velikega

solista iz bratske republike, ki je prišel obogatit Opero v Mariboru. Dobil je stanovanje in plačo, da bi si tako dve leti pred upokojitvijo popravil penzijo. In si jo je popravil, penzijo.

V opernem svetu Balkana je znano, da je Maribor najdarežljivejši z umestitvijo najrazličnejših solistov. Vodstvu Opere v Mariboru je to dano, ker je mesto sprejelo poseben odlok prav zato, da bi zaslužnim kulturnim delavcem omogočilo dostojen standard. Toda, kaj je iz tega izvil tovariš Stane Jurgec? Ne smemo biti krivični, gostji Inge Heinl je stanovanje oskrbel tovariš Matija Malešič, ki je bil takrat za krmilom mestne vlade. Inge je dobila dvoinsolno stanovanje.

Ze omenjeni umetnik pred upokojitvijo, baritonist Nikola Matić, se sam vrti v trosobnem stanovanju. Ruskinja Svetlana Čuršina, ki je prišla kot dramski sopran, je zdaj lirski sopran v 150 kvadratnih metrov velikem stanovanju. Vjera Škrbec v garsonjeri, Vinko Pajič v komfortnem stanovanju in Stevan Stojanović, ki je mnogo obetal, je zdaj povsem obupan v prav tako lastnem stanovanju. Pa Natalija Vorobjeva...

Kje je novi Julij Beteto

Hvala tovarišu, zdaj gospodu Stanetu Jurgecu in Blažu Železniku, da tako dobro poskrbita za umetnike, bo nekdo rekel. Ja, če bi z enako darežljivo in široko dlanjo poskrbel za vse enako. Tudi za domače. Kot je to znal in delal nadvse zaslužni in marljivi pedagog Julij Beteto, ki je izgoreval za domače pevce.

Solisti ne rasejo kot hruške na drevesu, bo pridjal nekdo drug. Točno, poglejte Ondino Otta, Ado Sardotovo ali Milevo Bertoto pa Nado Zrimšek, legende mariborske

zom pevk iz Rusije ji je v Mariboru ostalo malo upanja. Edino – plača.

Kje zdaj poje Nika Vipotnik

Med najtragičnejše primere tovrstne ruskoumetniško-sibirsko mrzle politike tovariša Staneta Jurgeca vsekakor sodi tudi grozljiv prime 35 letne lirski sopranistke Nike Vipotnik, doma iz Žalca. Najobetavnejše mlade solistke, ki je zablestela v Mariboru in bila nagrajevana na tekmovanjih mladih pevcev.

Vipotnikova je po šolanju doma nadaljevala študij

Slovenskim solistom sta v mariborski Operi dani dve možnosti: ali so tiho ali pa končajo na Pohorju. Kaj vse bi naj prekrila Traviata? Stanovanje in boljša plača za penzijo. Tovariš Stane Jurgec je od silnega napora po Silvestrovem padel v posteljo.

Opere! Prišle so in – ostale. Ker so mariborsko Opero vzele za svojo, z njo rasle in vzrasle, ker niso hotele biti samo »k« in »g« (kot gostje)!

V čem je torej krivica tovariša Staneta Jurgeca in Blaža Železnika? Kaj naj drugega storita, kot po državi in na drugi strani železne zavese poiščeta bleščeče umetnike?

V odnosu do domačih pevcev. Do umetnikov, ki so že bili tu in do mladih, ki prihajajo. Spomnimo se samo nesrečne Dagmar Bilik. Zrušena bi končala skoraj v invalidskem vozičku in je takšna zapustila Maribor ter odšla za možem v Nemčijo. Tej usodi se je na njegovo srečo izmaknil Janez Lotrič, dramski tenorist, za katerega ni bilo ne stanovanja in ne perspektive v Mariboru. Na vaje se je vozil s Ptuj, za vodstvo brezvreden in danes med najbolj iskanimi solisti v državi in »k« »g« po Evropi.

Ali primer Dragice Kovačič, mezzosopranistke, ki je v operi že 17 let. Začela je v zboru, debitirala z Minko in odpela velike »role«, zdaj pa že tretje leto čaka na nosilno vlogo. Kovačičeva se ni predala razjedajočemu brezdelju in obupu, začela se je spogledovati z Ljubljano in za samostojnimi koncerti. Z uvo-

v Gradcu, pri prof. Hornik v Hochschule für Music na Dunaju, pri prof. Mayo Blacknerjevi v American Institut for Music Studies in doma pri Milevi Bertotovi. Po uspešnem začetku se je zadeva čez noč spremenila in bila utirjena v že omenjene kolesnice, na katerih so poleg navedenih in odrinjenih pevk in pevcev tudi Emil Baronik, Ogner...

V čem je bil greh Vipotnikove? Poznavalci razmer v mariborski operi na glas in ne samo v točilnici znajo povedati, da je osnovna napaka mlade pevke bila v njenem zunanjem videzu. Jurgecu je zapela v oko, ko je tovariš Jurgec zastoj prišel v Griže, da bi videl in slišal njen takšnji koncert, mlada umetnica ni imela za gospoda Jurgeca časa. Čakal jo je mož.

Od tistihmal Nika Vipotnik nima več ustrezne vloge. Pred dnevi ji je bilo po telefonu sporočeno, da se bo »spravila v zbor ali na cesto...«. Sedem let je v ansamblu mariborske Opere, štiri leta je nosila repertoar, tri leta je – odstavljena; v Traviati ji je odmerjena vloga služkinje, ki na odru zapoje tri besede...

V Mariboru imamo torej Opero za upravnika in Ruskinje.

FOTODOKUMENTI

Nika Vipotnik lirski sopranistka iz Žalca

Z Ognerjem v Gorenjskem slavčku

Recital, za klavirjem Andrej Jarc

»Netopir«

SKUPŠČINA MESTA MARIBOR
PREDSEDNIK

Maribor, 10/8-1990

Spoštovana gospa Vipotnik!

Mesec dni je minilo od Vašega pisma in prav toliko časa tudi premišljam, kako sem vam lahko v pomoč pri spremembah, ki si jih za svoje delo gotovo želite in zaslužite. Ker me ob koncu prosite za nasvet, kaj storiti, sem razmišljala, da bi bilo seveda zelo preprosto reči le to, da vztrajate, da se kot pevka "ne daste" - vem pa, da je to veliko premalo. Morda bi bilo lažje, če bi se v septembru lahko dogovorili za osebni pogovor. Oglasite se, prosim!

Do tedaj lepo pozdravljeni!

PREDSEDNICA
SKUPŠČINE OBČINE MARIBOR
Maga. TOVORNIK

Leto Dvořaka in Mozarta

S svečanim koncertom Simfoničnega koncerta češko-slovaškega radia se je začelo leto največjega češkega skladatelja Antonina Dvořaka. Dvořakovo leto je proglašeno v spomin na 150. letnici njegovega rojstva, pokroviteljstvo nad manifestacijami pa je prevzel sam predsednik Václav Havel. Prišel se je tudi niz koncertov Wolfganga Amadeusa Mozarta ob 200. obletnici rojstva in v okviru ciklusa »Mozartava mesta«. Koncerte prenaša 20 postaj evropske radio mreže.

Lepi Redford

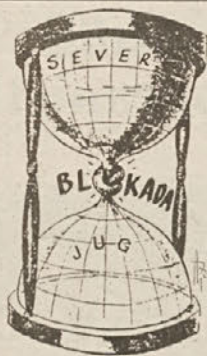
Robert Redford, ki je napolnil 53 let, je spet v filmskem poletu. Ima sicer kakšno gubo več, vendar sledovi časa le dodajajo šarm njegovi lepoti. V ZDA so te dni začeli vrteti najnovejši film »Havana«, ki predstavlja eno najdražjih produkcij, s katerim se je Hollywood pojavil na letošnji božični filmski ponudbi. Proračun filma je znašal 40 milijonov dolarjev.

Nenavaden festival

Ob koncu lanskega leta je bil v Moskvi festival, na katerem so tekmovali dvojniki znamenitih osebnosti. Večjo pozornost kot dvojniki politikov so vzbujale »umetniške osebnosti«, na primer pevca Adriano Celentano in John Lennon ter igralec Arnold Schwarzenegger.

PO SVETU

Varšava: Poljska je dobila novo vlado. Nov poljski premier je Jan Krzysztof Bielecki, ki je sestavil vlado podobno prejšnji.

Moskva: Na sestanku izvršnega sveta SEV so se dogovorili, da bodo na vrhunskem srečanju konec februarja v Budimpešti ustanovili novo organizacijo.

Peking: Izrečene so bile prve kazni udeležencem prodemokratskih demonstracij na Tienanmenu. Sedem visokošolcev so obdodili na zaporno kazen od dveh do štirih let, dva pa so oprostili.

Moskva: S sklepom vrhovnega sovjeta Ruske federacije je bil Božić prvič v zgodovini ZSSR dela prost dan.

Nairobi: Začela se je odločilna ofenziva, s katero nameravajo streti odpor somalskega režima.

Bonn: Nemčija je poslala vojsko v Turčijo, kjer naj bi z drugimi atlantskimi zaveznicami branila mejo pred morebitnim napadom Iraka.

London: Britanska revija Economist piše o »sredobežni« Jugoslaviji, v kateri je vse odvisno od srbske politike.

Port-au-prince: Državni udar na Haitiju je bil v enem dnevu zadušjen.

Havana: Jorge Serano, desni kandidat na volitvah, je z 68. odstotki glasov postal nov gvatemalski predsednik.

Dunaj: Avstrija nudi pomoč ob zaprtju jedrskih elektrarn.

Sofija: V Bolgariji primanjkuje goriva in časopisnega papirja.

Moskva: V Litvo, Letonijo, Estonijo, Gruzijo, Armenijo in nekatere dele Ukrajine je odšlo več divizij sovjetskih oboroženih sil.

Tirana: Albanija dobila drugo, zeleno stranko. Dokumenti so bili v skladu z albansko ustavo, zato je minister za pravosodje dovolil ustanovitev in registracijo že druge opozicijske stranke v državi.

Zeneva: Tako ZDA kot Irak hočejo pokazati, da še dajejo prednost diplomaciji.

New York: Dopisnik Dela in RTV Slovenija iz ZDA Mitja Mersol izvoljen za predsednika uglednega združenja tujih dopisnikov v New Yorku.

Adis Abeba: Ladja Združenih narodov z 10 tisoč tonami živil za lačno prebivalstvo severne Etiopije bo kmalu priplula v Masavo.

Bukarešta: Romunska vlada, katere odstop vztrajno zahteva opozicija, je napovedala stroge ukrepe proti vsem, ki zavirajo reformo.

Peking: Kitajska in Albanija, ki sta pred 15 leti domala povsem pretrgali politične stike, bosta kmalu vzpostavili odnose na višji politični ravni.

Leipzig: Nadaljujejo se protesti več tisoč študentov leipziške univerze, ker nameravajo oblasti zapreti na vzhodnonemških univerzah vse fakultete in katedre za družboslovne vede.

New York: Ameriška letalska prevozniška družba Pan American je vložila prošnjo za prostovoljni bankrot.

Zeneva: Pogovori Baker-Aziz niso prinesli rešitve. Irak ni dal novih predlogov, pot do miru pa je mogoča le, če Bagdad izpolni tisto, kar zahteva resolucija OZN.

Moskva: Odločna litovska premierka Kazimira Prunskienė se je umaknila. V litovski prestolnici je po odstopu vlade zatišje, zvezne okrepitve pa že novačijo vojake.

Saudska Arabija: Med rutinskim treningom je v puščavi strmoglavilo ameriško letalo F-16. V nesrečah je v Zalivu umrlo že 97 pripadnikov ameriških vojaških sil.

London: Londonski primestni poslovni vlak zmečkalo kot harmoniko. 248 potnikov ranjenih, eden je umrl.

Tokio: Dva korejska skušata s stradežem opozoriti na diskriminacijo, ki jo občuti 680 tisoč Korejcev, živečih na Japonskem.

Celovec: Tudi koroški glavar Haider razmišlja o izstopu iz zvezne države in o tem, kako bi se Koroški godilo kot svobodni državi.

Nairobi: V Mogadišu, somalskem glavnem mestu, je izbruhnila epidemija kolere.

Berlin: Bivši obrambni minister NDR Rainer Eppelmann je po smešno nizkih cenah razprodal orožje vzhodnonemške armade.

Zeneva: Generalni sekretar OZN gre v Bagdad, da bi nekaj dni pred iztekom roka preprečil vojaški konflikt.

Moskva: Gruzija zavrača Moskvo in se ne misli pokoriti ukazu Gorbačova, da se mora republiška policija umakniti iz Južne Osetije.

Varšava: Sklenili sovjetsko-poljski sporazum o dolarskem plačevanju pri nakupu in prodaji strateških surovin, blaga in storitev.

Teheran: Iran zahteva vojaško odškodnino od Iraka.

Sofija: Bolgari bodo lahko potovali v tujino brez izstopnih vizumov.

Moskva: Zvezne desantne enote zasedle Vilnius. Novi predsednik litovske vlade je postal ekonomist Albertas Šimenas.

BALKANSKI KRALJI

Kraljevske zanimivosti

Londonski »The Independent« opisuje malo čudaški svet balkanskih kraljev: 1. Romunski kralj Carol I je leta 1866 dopotoval v Bukarešto zakrinkan kot trgovski potnik – prevzel naj bi prestol. Na ladji, s katero je potoval, pa je nosil šaljiva očala modre barve.

Kralj Carol II je bil edini monarh, ki je oženil cigansko

plesalko, Zizi Lambrino.

Grški kralj Aleksander je umrl zaradi ugriza opice, ki je bila ljubljanka njegovega čuvaja lovišč. Pred kraljem je napadla še nemškega ovčarja Fritza.

Kraljica Elizabeta, žena kralja Carola I, je v družbi neke dvorne dame pobegnila v Benetke. Pod imenom Car-

men Silva je pisala ljubezensko poezijo.

Jugoslovanski kralj Aleksander I je imel navado dajati načrte za svoje svečane uniforme. Tista, ki jo je nosil leta 1934 v Marseillu, ko ga je zadel neki makedonski terorist, je bila tako tesna, da je monarh izkrmel do smrti, ko mu je sluga na njej odprl gumbe.

Romunska kraljica Marie je bila prvi monarh, ki je imel redno časopisno rubriko v nekem ameriškem časopisu.

Med hobiji balkanskih kraljev so najbolj znani: zbiranje poštne znamke, vodenje lokomotiv, zbiranje avtomobilskih oldtimerjev, topovskih modelov v naravni velikosti in granat.

Krepitev marke

Ta mesec naj bi bilo spet srečanje najvišjih predstavnikov sedmih najbolj razvitih držav na svetu. Vznemirjajo jih žgoča svetovna vprašanja, osredotočili pa se bodo predvsem na vprašanje denarne stabilnosti v svetu pred možnim izbruhom vojne v Zalivu. Ameriška gospodarska recesija je v ospredju gospodarskih in finančnih gibanj. Vrednost dolarja še vedno rahlo pada, je pa v odnosu do jena še kar trdna, kar je za velik del sveta nadvse pomembno. Nemška marka pa je dosegla najvišjo raven v zadnjih letih. Med drugimi evropskimi valutami pa vlada napetost, kar priznavajo tudi predstavniki Svetovne banke.

Samomor z Eiffelovega stolpa

Pred očmi stotine turistov, ki so si razgledovali to pariško znamenitost, je življenje sklenil še eden tistih, ki so želeli izvesti takoiimenovani samomorilski skok. Samomoric, katerega ime ni znano, je skočil s 120 metrov in je bil v trenutku mrtev. Od 1889. leta, ko je bil Eiffelov stolp zgrajen, je z njega skočilo že 370 ljudi in samo dva sta preživela.

Stalinov dvojnik

Stalin je imel dvojnika, ki je skoraj dvajset let nastopal pred množicami in celo sprejemal delegacije namesto Stalina. Skrivnost je razkrilo mladinsko glasilo Sovjetskega mladjož. Ker se je Stalin panično bal teroristov, so mu poiskali dvojnika – blaginika iz Ukrajine Evseja Lubickega. Kozmetike in frizerje, ki so ga naredili diktatorju še bolj podobnega, je KGB po opravljenem delu likvidiral. Ubili so tudi vse dvojnikove sivoce. Lubickega je dal Stalin leta 1952 zapreti, po njegovi smrti so ga sicer izpustili iz zapore, a je kmalu umrl.

Nova služba za Thatcherjevo

Sunday Telegraph sporoča, da je bivša predsednica britanske vlade Margaret Thatcher pripravljena postati predsednica konservativne skupine Brugge, ki deluje od leta 1989. Ustanovljena je bila, da bi podpirala njeno protifederalistično politiko do Evropske skupnosti. Odločitev Thatcherjeve bo najbrž povzročila nemir med konservativnimi člani britanskega parlamenta.

Atentat na Mihaila Gorbačova

Takšne so napovedi najbolj znanih astrologov za letošnje leto. To mu je napovedal ameriški zvezdoznalec Tony Leggett, ki pravi, da bo poleti svetu za hip zastal dih, kajti na Rdečem trgu v Moskvi ga bo zadelo in življenje mu bo rešil nek ameriški turist. Pariška jasnovidka Indira pa mu je napovedala: »Če bo v januarju ostal v Kremlju živ in zdrav, tedaj bo v novembru slavil svojo najbolj bleščečo zmago. Komu verjeti?

Vrli Nemci

Svet in Evropa sta se spremenila v takšni meri, da tudi Nemci niso več, kar so bili. Bojazni zloglasnih prerokov ob združitvi obeh Nemčij so bile odveč. Nemci sanjajo o vsem, razen o tem, da bi njihova država prevzela vlogo velesile. Anketirani menijo, da je najboljša, če se njihova domovina čim manj vmešava v svetovne konflikte; kot je to počela nekoč idilična in bogata Zahodna Nemčija. Mnogi so prepričani, da je v nemškem človeku prisotna ksenofobija in nacionalni egoizem. Podatek, da želi kar 71 odstotkov anketiranih ustanovitev Zveze evropskih držav, govori drugače. Ko pa teče beseda o notranjih temah, Nemci na prvo mesto postavljajo zaščito okolja, želijo si tudi boljšo zdravstveno zaščito. Med krepitvami pa najbolj cenijo toleranco, pripravljenost za pomoč in spoštovanje starosti.

SP
MIERX

Trgovsko podjetje v družbeni lastnini

JELŠA

Smarje pri Jelšah

NUDIMO VAM BOGATO PONUDBO
VSEH VRST BLAGA V VSEH NAŠIH
POSLOVALNICAH

- Bogat asortiman ŽIVILSKEGA blaga tudi iz UVOZA
- Bogat asortiman TEHNIČNEGA blaga, POHIŠTVO, KERAMIKA, AKUSTIKA, TALNE OBLOGE in drugo, pri čemer pa nudimo ugodno KREDITNO PRODAJO na 3, 4, 5 ali 6 mesecev
- Bogat asortiman TEKSTILA ter IGRAČ in KOZMETIKE z možnostjo KREDITNEGA NAKUPA na 4 mesece
- Med drugim obveščamo svoje potrošnike, da smo s 1. 1. 1991 preselili svojo poslovalnico »TURISTI« v Rogški Slatini v prostore STARE POŠTE, Zdraviliški trg 21.

OBIŠČITE NAS, NE BO VAM ŽAL!

AKCIJA NOVE DOBE

STRAN UGODNIH PONUDB

Iščete blago po ugodnih cenah ali atraktivne izdelke, ki jih ni mogoče povsod kupiti

Prihranite si utrudljivo tekanje po trgovinah. NOVA DOBA je za vas zbrala najbolj ugodne ponudbe trgovin, lokalov in agencij na Celjskem. Preglejte jo in izberite.

Odslej bomo takšno stran, stran ugodnih ponudb pripravljali vsak teden, saj vemo, da ugodni nakupi postajajo nuja. Z NOVO DOBO boste na enem mestu prišli do najboljših informacij o tem, kaj, kje in po čem lahko kupujete.

Z NOVO DOBO najpreprosteje varčujete čas in denar!

MINI
MOTEL
MIJOŠEK

MINI MOTEL MIJOŠEK
Rogaška Slatina, Celjska cesta 36
tel. (063) 813-652

Mini Market in Vinoteka

»ABAKS«

Ozka ulica 4 in Zagata 1/a
(pri Radiu Celje)

VELIKA IZBIRA

IN IZREDNO NIZKE CENE!

Odprto od 9. do 22. ure vsak dan (tudi nedelje in prazniki).

PALMA
Vas turistične opreme

Nudimo vam širok izbor
POTOVANJ, LETO-
VANJ, SMUČARSKIH
PAKETOV, IZLETOV ZA
ZAKLJUČENE SKUPINE
ter nudimo

POSEBNE POPUSTE

za maturante in upoko-
jence.

PC Nama LEVEC
Tel. 063/26-313, 31-209

exclusive
F. Farnšek Celje

Ul. 29. novembra 24
tel. (063) 34-858

Po zelo ugodnih cenah
vam nudimo širok izbor
MATURANTSKIH, BIRMAN-
SKIH in OBHAJILNIH mo-
ških oblek.

Obiščite nas tudi v proda-
jalni BUNNY v Nami Levec!

Inka

NAMA
LEVEC
tel. 26-313
doma 32-521
701-341

Ponujamo vam
širok izbor daril
in igrač
– svilene kitaj-
ske kimone
– kozmetiko
Christian Dior
– PLAYMOBIL
cenejši kot
kjer koli drugje
PRIDITE, NE
BO VAM ŽAL!

BOUTIQUE
ZORA

Titov trg 1
Celje
tel. 33-843

moško, žensko perilo,
bluze, srajce okrasne
sveče, bižuterija,
darila, izdelki iz uvoza

UGODNA PONUDBA
– MOŽNOST PLAČILA
NA 3 OBROKE

bistro

LUČKA

Levec 53

Obiščite nas in se osvežite.
Postrežemo vam vsak dan
od 8. do 22. ure
razen ponedeljka

VABLJENI!

BOUTIQUE ANJA
NAMA LEVEC
☎ 063/26-313

YU BOUTIQUE MONI
ROGLA
☎ 063/751-322 (int. 385)

KOMISIJSKA PRODAJAL-
NA IN PRODAJALNA NA
DROBNO IN DEBELO
MEŠIČ

63301 Petrovče
LEVEC 56
Tel. 063/27-100

MR

Prebold 53/b
63312 PREBOLD
tel. (063) 723-691

SLIKOPLESKARSTVO
MIRAN ROŠER

Po ugodnih, konkurenčnih cenah iz-
vajamo vsa slikopleskarska dela.
Obiščite nas, ne bo vam žal.

Vabimo vas na specialitete

TAJSKE KUHINJE

vsak dan od 18. do 23. ure. Vsako soboto
ples ob živi glasbi.
Informacije po telefonu: (063) 723-311
S tem oglasom, izrežanim iz časopisa, ima-
te 10% popusta za Tajsko kuhinjo

NAQ

TRGOVINA
FRIZERSTVO

Zdenka Podlinšek,
Ul. frankolovskih
žrtv 34, Celje,
tel. 33-266

Za vaš rojstni dan vam uredimo frizuro po polovični ceni
v trgovini pa vam poleg akustike in kozmetike nudimo tudi
kartice expres loterije in 3 x 3

ZLATAR
MARIJA GUČEK

VALVAZORJEV TRG 8 – LAŠKO
TRG 2 – RADEČE

Ugodna prodaja:

– zlatega nakita,
– izdelava poročnih prstanov po
naročilu.

Trgovina ZOYA

Vida Medved
ŠKOFJA VAS

UGODNOSTI:

– krmilna pšenična moka 1 kg – 2,95
din

– sladkor 1 kg – 9,50 din

OBIŠČITE
AVTOODPAD ŠKORJANEC

kjer vam po ugodnih cenah nudimo RAB-
LJENE in NOVE rezervne dele ter odkupu-
jemo poškodovana vozila
ŠENTJUR, tel. 063/
741-008

BIRObit

Cenjenim strankam nudimo kvalitetne in ažurne servisne usluge na sledečih
birotehničnih programih:

FOTOKOPIRNI STROJI:

– Minolta
– Canon
– Olivetti
– PC računalniki – Tiskalniki
– STROJI ZA ŠTETJE DENARJA
– TELEFAX-i
– ELEKTRONSKI PISALNI STROJI

NAŠA TRGOVINA VAM NUDI:

– Vse vrste birotehnične opreme
– Ves potrošni material

IN POSEBNA PONUDBA
ODKUP STARO ZA NOVO!

Vsem poslovnim partnerjem želimo uspešno poslovno leto 1991!

BIROBIT d.o.o.

podjetje za servis in trgovino Celje

Tel. (063) 37-601

Fax (063) 37-501

HRANILNO KREDITNA SLUŽBA

KMETIJSTVA IN GOZDARSTVA

ŽALEC o. sub. o.

– 110-letna tradicija – varno naloženi prihranki
– 35 % letna obrestna mera za avista hranilne vloge
– 43 % letna obrestna mera za enomesečne depozite
– mesečni pripis obresti
– možnost dviga in pologa na 37-ih poslovnih enotah HKS Žalec, poslov-
nih enotah Ljubljanske banke in poštah
– opravljanje plačilnega prometa za občane in obrtnike
– možnost nakazila pokojnin na naše hranilne knjige

Poslovne enote: Kovinotehna – Prodajalna Sree (popoldne), KZ Celje,
Miklošičeva 7 (dopoldne), Vojnik, Žalec (nasproti železniške postaje),
Nama Levec

Pošta: 63310 Žalec, Hmeljarska 3

Telefon: (063) 714-251

Telex: Hmezad 33514

Žiro račun: 50750-601-19275

OPERA

Zvezda v ljubljanski Operi

Ljubljana, sredo 9. 1. 1991

Lucija di Lammermoor Gaetana Donizetti, dirigent Loris Voltolini, režiser Aleš Jan, scenograf Meta Hočvar, kostumograf Alenka Bartl, vodja zbora Andrej Misson, koncertna mojstrica Majda Jamšek, asistent režije Marjan Breznik. Nastopali so: Kathleen Cassello k. g., Boris Trajanov k. g., Ivan Mutačičev k. g., Ivan Urbas k. g., Jure Kušar k. g., Danijela Hrvatin in Jože Kores.

Začnimo s tem, da je tenorist Branko Robinšak sodelovanje v tej predstavi odpovedal in v Delu javno protestiral v imenu vseh slovenskih pevcev, češ, kako malo cenimo

domačega umetnika, saj zanj ne moremo odšteti niti tistih nekaj krajcarjev za reklamo... Res so v časopisih navajali samo ime svetovne zvezde Kathleen Cassello. Slovenska imena pač niso tako zvaneča, posebno za Slovence – saj to se ve.

No, pa kljub temu, popolnoma soglašam z užaloščenim tenoristom, rada priznam, da je bila reklama za K. Cassello več kot upravičena, a kar preskromna. Pevka, ki poje v vseh prestolnicah Evrope, je vsekakor doživetje. In bila je doživetje, saj nam je za razliko od naših pevcev, ki morajo dirigentom na ljubo samo tekrovati, koga se bo bolj slišalo, nudila umetniški užitek. Pevka se za čudo ni prav nič »drla«, glas pa je zvenel mehko in toplo in verjemite mi, slišati ga je bilo... pa še kako! Odlična tehnika, sproščen in naraven način petja sta ji omogočila odlično uglaseno igro in popolno čustveno predajanje vlogi. Višek večera je dosegla v ariji blaznosti, kjer je sinhrono s težkimi koloraturnimi postopki zaigrala prepričljivo in pretresljivo blaznost. Publika je vzklikala in ropotala od navdušenja... Taka opera torej še ni v zatonu...

Boris Trajanov je mlad baritonist z lepo prihodnostjo, seveda, če se bo odločil za lepo in ne za glasno petje, ki mu je delno onemogočalo lepo fraziranje. V vlogi Edgarda je Robinšaka zamenjal tenorist Ivan Mutačičev. Vlogo je odpel dokaj zanesljivo. Moteč je bil meketajoč prizvok v glasu, posledica nesproščene tehnike. Ivan Urbas, bas, je pel Raimonda Bidebenta z lepim glasom, le v višinah s prizvokom in težavo. Kot Alisa se je le z nekaj frazami, a z lepim materialom predstavila Danijela Hrvatin. Lord Arturo Buklaw je bil Jure Kušar. Čeprav mlad in neizkušen, bi se petju moral posvetiti z bolj samokritične plati. Ta je predpogoj za napredek. Normalno, tenorist Jože Kores, je iz svoje male vlovice napravil pravo farso: sladko-grenko smo se mu nasmejali.

Orkester je temperamentno in odločno vodil dirigent Loris Voltolini. Ne moremo pa mu spregledati preglasnosti orkestra, ko naj bi pevce vendar samo spremljal. Režiser Jan in scenografka Hočvarjeva se v predstavo nista poglobila. Nasprotno pa so bili kostumi Alenke Bartl okusni in prava paša za oči.

Ni logično, da je režiser Aleš Jan naložil ženskam takšno breme, kot je nošenje mrliča in dovolil služabniku nezasišano svoboščino, da je sedel z gospodom za mizo in si celo postregel s pijačo. In ne govorimo o sabljaških prizorih, ki so spominjali na burlesko. Osvetljene noge moškega zbora, ki je s hrbotom obrnjen stal v polkrogu, so me spominjale na Clochemerle. Nič več domišljije ni zahtevala scenografija Mete Hočvar. Oder je dajal podobo okrašene dvorane po novoletnem »krokanju«. Za tako modernostjo se velikokrat skriva tudi neznanje!

TEATER

Camera Obscura

Sobota, 5. 1. 1991, SLG Celje

Avtor Vinko Möderndorfer, režiser Vinko Möderndorfer, dramaturg Janez Žmavc, scenograf Roberto Stell, kostumografka Majda Kolenik, skladatelj Jani Golob.

Nastopajo: Ljerka Belak, Marjan Bačko, Drago Kastelic, Primož Ekart, k. g., Bojan Umek, Zoran More, k. g.

Sobota popoldan. Pri gledališki blagajni stoji nekaj ljudi in bojim se že, da vstopnic ni več. Strah je odveč, saj lahko sedeš kamor hočeš... Dvorana ni bolj polna od kina ob treh popoldan, ko se v temi stiskajo štirje parčki, ki iščejo zavetje pred vsiljivimi pogledi in mokrim mrazom. Pa vendarle je razlika med platnom in odrom, kjer se nekaj igralcev trudi, poti in včasih že z zadnjimi brcljaji volje skuša vzpostaviti stik s preprazno dvorano. Kajti stik z gledalci jim vliva poleta, nove energije in občutek, da nekemu dajejo – sebe.

Režiser, sam avtor, Möderndorfer nas pretanjen vodi skozi predstavo, kot odličen poznavalec poti, vedoč kje je cilj: tam, kjer se začne razmišljanje. Ustvaril je napet lok dogajanja, podprl pa ga je z rdečo nitjo problema »resničnost na meji fikcije«, ki jo s konfliktnimi situacijami odpirata Dušan in Valter.

Dušan je intelektualec, pisatelj, ki išče ideje, nove oblike, kratka temo, ki bi jo spravil na papir. Njegov problem je namreč kreativnost. Odlično in s prefinjeno živjetostjo v lik odigra Dušana Marjan Bačko. Obenem s svojo notranjo umetniško močjo kot magnet drži dogajanje v stalni napetosti. Ločeno, nezadovoljno Jano nam predstavi Ljerka Belak. Naslika jo kot ne ravno tankočutno možačo, ki s kar prepogostimi kriki vsake toliko časa prestraši publiko. Vljudni, nič hudega sluteči Erhart Piler zaživi v kreaciji Draga Kastelica. Igralsko manj prepričljiv je bil Primož Ekart kot Valter. Njegovo podajanje je ostalo brez notranje prepričljivosti.

Predstava je zanimiva, predvsem pa angažira gledalčevo razmišljanje še dolgo po tem, ko pade zavesa.

RAZSTAVE

Telo v obleki

Celje, Likovni salon, januar 1991, Razstava fotografij Janeta Štravs

Slovenska fotografija ima zadovoljivo tradicijo in nekaj prav spodbudnih vrhov, ki si jih ne lastita le obe veliki mesti, Ljubljana in Maribor. In v slovenski fotografiji je, kar je morebiti najpomembnejše lepo število mladih, kreativnih ustvarjalcev, ki ob kolorističnih učinkih sodobne fotografske tehnike skoraj praviloma posegajo po temeljnem fotografskem izrazu, po klasični črni – beli fotografiji brez izvenfotografskih trikov in naknadnih montaž.

Razstavlja Jane Štravs ni med najmlajšimi, je pa gotovo mladi, perspektiven fotograf, specializiran za modno fotografijo, izrazito predvsem v barvni izvedbi, ki mu pušča manj maneverskega prostora za osebnostni izraz.

Črna bela fotografija je tista, v kateri se njegovo fotografsko oko čisto drugače razvija. Izbira zanimive kote, posrečijo se mu postavitev v prostor, zna s kretnjami in izrazi obraza pritegniti pogled v srž v objektiv ujetega motiva, izrabiti osvetlitev in sence, uravnovežiti kompozicijo in včasih celo, čeprav gre za poziranje modelov, dodati kanček spontanosti.

Tu pa je Jane Štravs na razpotju. Ga morebiti mika tudi drugačna fotografija, fotografiranje brez modelov in oblačil?

Prostor in oblika

Maribor, Razstavni salon Rotovž, Trg Borisa Kraigherja 3, januar 1991

Razstava slikarskih in grafičnih del Jožefa Muhoviča
Razstavo je posredoval Likovni salon Celje

Prostor in oblika sta neločljiva dela Muhovičevega umetniškega sveta, sta sinteza in raznovesje v organiziranem sistemu, v tektoničnih skladnostih in zakonitostih kot človek v vesolju. Vendar pa pri procesu nastajanja slikovnega prostora ne živi samo čutno-nazorna in prostorsko materialna plat, kot pravi avtor sam, temveč tudi ideja, ki sliki vdahne dušo.

Idejo zaznamujemo kot izhodiščno točko, s pomočjo katere išče avtor skrite pomenne nadaljnje likovne formulacije, je kot rojstvo, ki doživlja usodo življenja od situacij in emocij v dotiku s prostorom. Ideja je hkrati točka zavesti, začetek gibanja, z njo odkrivamo primarno vizualno obzorje, ki na prvi pogled ni vidno, vendar ko vstopimo svobodnih misli vanj, zaznamo njene bistvene notranje strukture: skrivnosti sveta, življenja, ljubezni in smrti v neskončno bivačem svetu in hkrati trenutke intimnih dotikov vsakdanjosti.

Muhovičevo slikarstvo je igra misli in pomenov, oprtih na preverjene likovne formulacije in odlično gradnjo slike.

KONCERTI

Novoletni tradicionalni koncert v Mariboru

Maribor, 1. 1. 1991

Organizacija SNG Maribor, orkester Opere Maribor, dirigent Stane Jurgec, režija Franjo Potočnik.

Slovensko Narodno gledališče iz Maribora nam je že nekaj tednov pred Silvestrovim obljubljalo novoletni koncert po vzorcu Dunajskega novoletnega – tradicionalnega – koncerta. Vsakdo, ki pozna nivo dunajskih filharmonikov, slavo velikih dirigentov, ki jih vodijo, in dolgoletno tradicijo teh koncertov je vedel, da je primerjava smešno neokusna. Ob takih visokoletnih najavah se spomnim otroštva, ko smo se otroci igrali gledališče...

Če bi bili v svojih najavah in željah bolj realni, se pravi samokritični in skromni, bi pripravili svoj, mariborski koncert, po svojih zmožnostih in z malo več posluha za novoletno vzdušje... Tako pa je ob tako visoko-letečih najavah mariborski novoletni koncert izzvenel kot žalostna parodija na bleščeči tradicionalni koncert na Dunaju.

Z odlomki iz svojega opernega repertoarja (izvzemši iz Netopirja), niso pokazali posluha za atmosfero, ki naj bi poslušalce v prvem dnevu leta dvignilo v veselo in svečano, kot šampanjec prekipevajoče vzdušje. Isto velja za ostale točke večera.

Kaže, da Mariborčani v zadnjem času po vsej sili hočejo posnemati Dunaj s svojimi »tradicionalnimi« novoletnimi plesi in koncerti. Za samo malo podobnosti z evropskim središčem kulture pa jim manjka še toliko... Vam to ne diši po bolanem snobizmu (nekaterih), ki nas ne bo pripeljalo niti koraka bliže Dunaju?!

NAPOVEDI

Razstava novembrske katastrofe

V Slovenj Gradcu bo 17. januarja ob 17. uri v Galeriji likovnih umetnosti otvoritev razstave Vodna ujma, Slovenija – november 1990. Razstavo bo odprl Miha Jazbinšek. Po otvoritvi pa bo organizirana okrogla miza o vzrokih in posledicah katastrofalnih poplav.

MUZIKA JE
BIZNIS

Najprej slabe novice. Če nas je 1989. pokvarilo z »velikimi povratki« Van Morrisna, Boba Dylana in ostalih dolgotrajajočih klobasarjev, potem 1990. ni uspelo potrditi kakšnega novega trumfa omenjenih pobov. Predvsem zato, ker so imeli (hvala bogu) starčki krasno konkurenco v mladini, recimo v Pixies ali celo tradicionalnih Waterboys. Mehka stara garda je bila torej lani po vsebini revna, blede in – v Dylanovem primeru – popolnoma pate-tična.

Konec desetletja nam je prinesel Sineadine razgaljene emocije in glasbeno inoviranje z albumom *I Don't Want What I Haven't Got*, James so se vrnili k ponovnemu komercialnemu rojstvu z *Gold Mother*, Chuck D in Lou Reed (z Johnom Caleom) so spet ustoličili BESEDO v vrhu lestvic, *Happy Mondays* pa so se prebili navkljub vsem zaviralnim elementom (droga in nesimpatične izjave) na sam vrh z albumom leta. Od starih muzikantov pa se je le Neilu Youngu uspelo prebiti s povsem solidnim albumom tudi v srca najstnikov.

Trendi? CD industrija je revolucionarizirala kompila-cijske albume iz skromnih k profitu stremječih albumčkov v odlične plastične škatle z vsebino, ki spominja na prave in popolne muzeje odlično izbranih zbirk zakladov. Omenimo le kolekcije *The Byrds* ali *Led Zeppelin*. Toliko je bilo dobrega biznisa v letu 1990.

LESTVE LP

Objavljamo s skrajno ohlapnimi in tolerantnimi merili do vseh vrst in grozot muzike lestvico najboljših albumov leta 1990. Sramotno majhen del jih je izšel tudi pri nas.

1. HAPPY MONDAYS – Pills 'n' Thrills And Bellyaches

2. SINEAD O'CONNOR – I Do Not Want What I Haven't Got
3. PUBLIC ENEMY – Fear Of A Black Planet
4. NEIL YOUNG AND CRAZY HORSE – Ragged Glory
5. JAMES – Gold Mother
6. THE PET SHOP BOYS – Behaviour
7. A TRIBE CALLED QUEST – People's Instinctive Travels And The Paths Of Rhythm
8. JULEE CRUISE – Floating
9. LOU REED AND JOHN CALE – Songs For Drella
10. DEE-LITE – World Clique
11. ANGELO BADALAMENTI AND JULEE CRUISE – Music From Twin Peaks
12. SONIC YOUTH – Goo
13. RIDE – Nowhere
14. WORLD PARTY – Goodbye Jumbo
15. THE FALL – Extricate
16. NICK CAVE AND THE BAD SEEDS – The Good Son
17. THE LA'S – The La's
18. PIXIES – Bossanova
19. THE SUNDAYS – Reading, Writing And Arithmetic
20. MAZZY STAR – She Hangs Brightly
21. THE POGUES – Hell's Ditch
22. INSPIRAL CARPETS – Life
23. PREFAB SPROUT – Jordan: The Comeback
24. VAN MORRISON – Enlightenment
25. THE CHARLATANS – Some Friendly
26. THE BELOVED – Happiness
27. THE HOUSE OF LOVE – Fontana
28. COCTEAU TWINS – Heaven Or Las Vegas
29. CARTER THE UNSTOPPABLE SEX MACHINE – 101 Damnations
30. PRINCE – Music From Graffiti Bridge
31. THE BEAUTIFUL SOUTH – Choke

32. TIM BUCKLEY – Dream Letter
33. THE NEVILLE BROTHERS – My Brother's Keeper
34. MICHAEL PENN – March
35. MEGA CITY FOUR – Who Cares Wins
36. LUSH – Gala
37. BETTY BOO – Bomania
38. THE JUNGLE BROTHERS – Done By The Forces Of Nature
39. WAS (NOT WAS) – Are You Okey?
40. 3RD BASS – The Cactus Album
41. ICE CUBE – Amerik-ka's Most Wanted
42. ANASTASIA SCREAMED – Laughing Down The Limehouse
43. LLOYD COLE – Lloyd Cole
44. THE FATIMA MANSIONS – Viva Dead Ponies
45. PALE SAINTS – The Comforts Of Madness
46. NEWFAST AUTOMATIC DAFFODILS – Pi-geon Hole
47. ELECTRIE – 101 – Electribe Memories
48. CLINT BLACK – Killing Time
49. BOB GELDOF – The Vegetarians Of Love
50. DEPECHE MODE – Violator

Izbor Nove dobe, ta teden:

1. HAPPY MONDAYS – Pills Thrills And Bellyaches
2. RUN DMC – Back From Hell
3. THE STONE ROSES – The Stone Roses
4. PIXIES – Bossanova
5. PETER GABRIEL – Shaking The Tree
6. LED ZEPPELIN – Remasters
7. PAUL MC CARTNEY – Tripping The Live Fantastic
8. CHET ATKINS AND MARK KNOPFLER – Neck And Neck
9. THE CURE – Mixed Up
10. ZZ TOP – Recycler

The Cure: pa smo preživeli

ZA VEDNO
Z NAMI

Bolj z vami kot z nami. Albumi leta minulega desetletja.

1980 JOY	DIVISION
1981 GRACE	JONES
1982 MARVIN	GAYE
1983 ELVIS	COSTELLO
1984 BOBBY WOMACK	Poet II
1985 THE JESUS AND MARY CHAIN	Psychocandy in TOM WAITS – Rain Dogs
1986 PRINCE AND THE REVOLUTION	Parade
1987 PUBLIC ENEMY	Yo! Bum Rush The Show
1988 PUBLIC ENEMY	It Takes A Nation Of Millions To Hold Us Back!
1989 DE LA SOUL	Three Feet High And Rising
- Najboljše kompilacije in ponovne izdaje v 1990:
THE BYRDS – The Byrds

The Byrds: sence iz 65-ega

- LED ZEPPELIN – Led Zep-pelin
THE FALL – 458489
SCOTT WALKER – Boy-child
ROBERT JOHNSON – The Complete Recordings
MORRISSEY – Bona Drag
MADONNA – The Immaculate Collection
KATE BUSH – This Woman's Work
THE BEACH BOYS – Pet Sounds
RAZLIČNI – Hardcore Ragga
VAN MORRISON – The Best Of
PIL – The Best Of – So Far
GANG OF FOUR – A Brief History Of The 20th Century
RAZLIČNI – Biorhythms 2
THE GO-BETWEENS – 1978–1990
RAZLIČNI – The Front Line Series
DAVID BOWIE – Ziggy Stardust
THE STRANGLERS – Greatest Hits 1977–1990
JOHN LENNON – Lennon
RAZLIČNI – Manchester So Much To Answer For

Bowie: je postarani Ziggy še biseksualen?

KONCERTI

Že zdaj je vredno opozoriti na koncert skupine leta 1990 v Veliki Britaniji: HAPPY MONDAYS – Gradec, Orpheum-Haus Der Jugend, 8. 2. 1991

LOKALISTI

Če menite, da bo domače neodvisno izdajateljstvo ostalo tam, kjer je bilo doslej, dokaj nepoznano namreč, se motite. V devetdesetih (če sploh bodo) imajo možnost obstoja prav neodvisni. Prilagodljivost, inventivnost in predvsem minimalna želja po birokratiziranju bodo neodvisne postavile v položaj resnega konkurenta t. i. velikim založbam.

Čeprav je vse skupaj še v povojih, vam lahko že zdaj zaupamo dve imeni, ki že obvladata osnovne plavalne zamahe v kalni vodi domače diskografije: *Blind Dog* in *Search & Enjoy*, obe iz Zagreba.

Prvi imajo v načrtu izdati kompilacijo maxi singlov *Borghesie*, kasneje ponatisniti *Cocktail*, kulni prvenec *Marka Breclja*, oboje seveda na vseh treh formatih (CD, LP, Cass), medtem ko so drugi že izdali in tudi skoraj že razprodali novosadske *Bo-ye*. Obe založbi sta seveda poleg teh izdali še nekaj plošč, o katerih ste lahko brali prav v tej rubriki. O novostih vas bomo sproti obveščali. Zdi se, da jih bo dovolj.

FILM

- Filmi leta 1990:
MARTIN SCORSESE – *Goodfellas*
GUISEPPE TORNATORE – *Cinema Paradiso*
GEORGE SLUIZER – *The Vanishing*
OLIVER STONE – *Born On The Fourth Of July*
WALT STILLMAN – *Metropolitan*
MIKE FIGGIS – *Internal Affairs*
DENYS ARCAND – *Jesus Of Montreal*
MICHAEL MOORE – *Roger And Me*
JOHN MCNAUGHTON – *Henry: Portrait Of A Serial Killer*
JANE CAMPION – *Sweetie*

GLASBENI
VIDEO

- Novosti:
JOHN AND YOKO – *The Bed-In*
PET SHOP BOYS – *High-lights*
RAZLIČNI – *Red Hot And Blue*
GEORGE JONES – *Same Ole Me*
PATSY CLINE – *The Real Patsy Cline*

REKLI SO

Izjave leta:

LOU REED o Andyju Warholu: Življenje se je zanj prehitro končalo.

IGGY POP: »V bistvu postane življenje, ko si enkrat čez 33, ena kurbarija. Po mojem je Kristus zato v teh letih začel izginjati.«

JOHN WATERS: »Ljubim seks. Edino, česar pri njem ne maram, je to, da se ga moraš iti.«

CHRIS LOWE, Pet Shop Boys: »Pri denarju me najbolj skrbi, da bi vsega izgubil.«

PHIL COLLINS: »Enkrat sem bil na letališču skupaj s Clash in njihovim Topperjem Headonom. Potem, ko je preveril, če ni blizu kakšnega novinarja, je stopil k meni in rekel: Človek, tako sem vesel, da te vidim, ti si eden mojih idolov...«

RUN iz RUN DMC: »Ni ga zamorca brez demo posnetka!«

Jerry Garcia: tako star, pa amater

JERRY GARCIA, Grateful Dead: »Mi nismo profesionalci!«

Pekoči feferoni: ste za požirek mleka?

FLEA, Red Hot Chili Peppers: »Jaz sem spil ogromno mleka iz ženinih prsi. Če ga piješ direktno iz prsi ženske, ki jo ljubiš, je to strašno vzpodbuden občutek.«

TREND

V trend:

1. Potiskane majice z dolgimi rokavi
2. Želve
3. Jokati na fuzbal tekamah
4. Izpustiti zlato ribico

Iz trenda:

1. Disco klubi
2. Marširati s tičem naprej
3. Zdrava hrana
4. Plastika

Trend: lahko tudi želve v avtu

Happy Mondays: Happy all the year

JOZAFAT

Dete je na svetu že tri mesece in v tem času je premagal mnoge težave, s katerimi se je srečal po porodu. Tudi naučil se je že marsikaj. Izgnan je bil iz varnega materinega telesa, podobno kot sta bila izgnana Adam in Eva iz raja. Mukoma se je pojavil

Dojenček³

v novem svetu, ki ga je sprejel s svojim hrupom, mrazom, samoto in lakoto. Res je že videl, slišal, duhal, okušal, kričal, a vse to je delal refleksno, nezavedno. A vsi ti refleksi so puščali v njegovih možganih sledove, zapise in nenadoma je prišel trenutek, ko je iz teh vtisov nastala zakrožena slika – materin obraz. In se je nasmehnil. Nasmeh je čudežna lastnost in če primerjamo dojenčka z drugimi predstavniki sesalcev, vidimo, da se lahko nasmehje le človek in s tem nadkriljuje vse na svetu. Nasmeh je odvisen od ljubečega okolja in če tega ne bi bilo, tudi

nasmeha ne bi bilo in ostal bi samo jok. Smehljaj pomeni, da se dojenček dobro počuti pri svojih starših. Če ni ljubezni do otroka, se ta ne more čustveno pravilno razvijati. To z grozljivo jasnostjo pokaže, kaj pomeni za človeka družinska vzgoja. Znani so primeri, ko so divje živali ugrabile otroka in ga redile s svojimi mladiči. V Indiji so nekoč razkopavali nek volčji brlog. Pobili so že pet mladičev, kar skoči ven neko bitje, tako čudno, da so vsi obstali. Takoj za tem pa še eno prav tako čudno bitje. Ko so ju po prvem presenečenju zgrabili, so ugotovili, da sta to dve deklici, ena stara kakih dve leti, druga pet ali šest. Skakali sta po vseh štirih, lajali, grizli...

Hoteli so ju rešiti in so ju oddali sestram na bližnji misi-jonski postaji. Te so skušale storiti vse, da bi ju vzgojile za ljudi. Pa vse zaman. Ostali sta topi za vse človeško, brez-čutni za vsako prijaznost, lepoto, veselje, žalost in nista čutili potrebe po družbi ali igri. Ena je kmalu umrla, druga je živelja še nekaj let. S težavo so jo pripravili do tega, da je znala s čudnimi glasovi pokazati, da je lačna. Nič več. Ni čutila nobene navezanosti na kogarkoli, ne prijateljstva ne užaljenosti ne sreče in ji je manjkalo vsega, kar dela človeka res za človeka.

Zdi se, da so človeški možgani v prvih mesecih in prvih letih življenja kot najmekkejši vosek, ki nadvse rad sprej-

me vse vtise. Če pa je ta čas zamujen, se ta vosek strdi, sposobnost dojemanja se zapre in otrok je duhovno pohabljen za vse življenje, zato je potrebno, da se svojemu otročičku vsak dan posvečamo z vsem srcem. Kakor hitro se dojenček zave svojega okolja, je konec tišine in miru v zibki, postane radoveden in kar naprej skuša dvigniti svojo glavo. Tudi takrat, ko leži med previjanjem na trebuhu, hoče videti, kaj se godi okrog njega. V petem mesecu pa je tako živahen, da se že sam obrača in bi se lahko skotalil tudi na tla, če ne bi bilo zraven ljubeče mame ali očeta. Vse skuša doseči in vsak predmet preiskati. To je zanj najboljša metoda, da spozna stvari po šumu in okusu. Dojenčki, ki jim je bilo tako udeleževanje s silo prepovedano, so v razvoju zaostali. Dojenček kmalu odkrije svoje prste in roke in se jim kar naprej čudi. Kot kakšen pianist se uči obvladati prste in prijem se mu vse bolj posreči. Vztrajno pa vadi tudi svoje noge, ki so v njegovi starosti še kratke. Rasti bodo začele šele, ko bo dojenček znal stati. In to je na kratkih nogah lažje, kot na dolgih nogah in mati narava je modro poskrbela, da noge niso predolge.

Dojenček mora biti tudi primerno oblečen, da se lahko svobodno giblje. Če ima pretesno obleko, le ta neugodno vpliva na razvoj mehkega, prilagodljivega telesa in mu škoduje. Zapete plastične hlače z debelo podlogo so za dojenčka prava groza in se zato toliko dere. Prijetnejše so ohlapnejše oblečke, v katere se lahko vloži plenica in ima zrak vedno dovolj dostoj-

pa da se otrok ne poti in ne dobi odtiskov.

V drugem četrtletju se nekoliko spremeni tudi dojenčkov jedilnik. Poleg materinega mleka dobi tudi drugo primerno hrano. Pri tem pa ni pomembno samo kaj dobi dojenček za hrano, temveč tudi kako ga hranimo. Mati ga mora podpirati, da bo udobno sedel, podpirati mu mora hrbet in glavo. Tudi pozneje, ko bo že večji, bo še vedno potreboval raven prostor za sedenje in oporo za svoj hrbet.

Dojenček še ima izrazit seksualni nagon, ki je tako močan, da traja več kot eno leto. Pri tem pa še ni rečeno, da je tudi lačen. Če sesa, še vedno spozna svet z usti in čut okusa je v njegovih ustih mnogo močnejši kot pri odraslih in zato posreduje možgnom marsikatero spodbudo. S sesanjem je povezan s svojo materjo in tudi če ga mati ne doji, jo dojenček okuša. Vonj in lastnosti njene kože posreduje dojenčku prve vtise. Če bi dojenček že zdaj lahko govoril, bi povedal, da je sesanje najvažnejše pravilo na svetu. Sesanje je normalno do dveh, treh let in če otroku ta užitek s silo preprečimo, bo sesal še kot šoloobvezen otrok.

Sesanje na materinih prsih je trda vaja. Narava je vse to lepo uredila zato, da se ustna votlina pravilno razvije. Predvsem se mora razviti spodnja čeljust, pri porodu je bila pomaknjena nazaj in zato mora priti v tako lego, da se bo dobro ujela z zgornjo, ko bodo zrasli prvi zobki. S sesanjem se okrepi tudi jezik. Zato steklenica nikoli ne more nadomestiti materinih prsi.

S telesnim razvojem se razvija tudi duševni razvoj in čim veselejšje je otrokovo okolje, tem živahnejši je. Če mu mati poje, govori, ji tudi otroček odgovarja na svoj način, spušča svoje glasove in mrmra, golči, tleska, kriči na razne načine. Če mati natančno prisluhne, takoj spozna, ali dete protestira iz dolgega časa ali pa ga resnično nekaj teži. Milo materino božanje ga kmalu umiri in je ves zadovoljen, da se lahko dotakne njene kože. S tem premaga svoj strah in tega sploh ne bi bilo, če bi se lahko stalno dotikal svoje matere.

Vendar je poleg matere zelo pomemben tudi oče, otrok ga mora poznati vsaj po glasu in postavi. Oče se mora potruditi, da mu bo otrok naklonjen. Psihologi pravijo, da otrok potrebuje očeta v najglobljem smislu. Način življenja, ki se pokaže šele v odraslih letih, ima svoje korenine v odnosu dojenčka do očeta. Čim večji je dojenček, tem bolj je zahteven. Zato mu je posvečena vsa skrb in je prav, da si to skrb delita oba, oče in mati. Če tega ni, se lahko pri starših pojavijo neljube posledice. Ker dobro oskrbovan in zdrav otrok potrebuje dnevno vsaj pet ur pozornosti, se ves red pri hišnih opravilih nekako poruši. Pri mladih starših se kmalu pojavi zavest, da sta utesnjena, vezana in neprestano odgovorna. To povzroča izčrpanost in živčnost. Odpovedati se morata marsikomu in pripeti se, da se zakonca oddaljujeta med seboj, postaneta si tuja in se celo ločita. Pri tem pa nič ne pomisli, da s tem zgubi ne- bogljeni otročiček varno zavetje.

DOMAČI ZDRAVNIK

Omotica

Če imamo omotico zvečer, preden ležemo, ali zjutraj, ko vstanemo, je najbolje, da pred spanjem pripravimo kopel za noge: v šest litrov vode vlijemo 6 žlic vinskega kisa, zjutraj pa vzamemo tableto magnezija. Kombinacija obojega krepi krvni obtok.

Potenje pod pazduho

Potenje pod pazduho lahko zdravimo (postopek je dolgotrajen) tako, da pest hrastovega listja in preslice v enakem razmerju skuhamo v litru vode, pustimo mešanico stati 10 minut in jo precedimo, potem pa se s takim čajem redno umivamo pod pazduho. Pomaga tudi, če se pod pazduho namažemo z žajbljem in pijemo žajbljev čaj. Nositi je priporočljivo široke in »zračne« rokave.

Pomaga arnika

Pri vnetju grla pomaga, če zvečer namočimo robec v tinkturo arnike (lekarna), ga zavijemo okrog vratu in čezeno ovijemo topel šal. Ob tem uživamo multivitaminske tablete in pijemo vitaminske čaje.

DEVIZA KOMPAS HERTZA:

Odlično ni dovolj dobro

Star angleški pregovor pravi, da nisi nikoli tako bogat, da bi poceni kupoval. Pregovori temeljijo na izkušnjah, zdravi kmečki logiki, pravimo, zato se na Angleškem tudi držijo tega rekla. Žal se ta pregovor nekoliko tepe z našo, balkansko logiko, vendar pa z »vdorom« tržnega gospodarstva tudi pri nas dobiva vse večjo veljavo.

Pri Kompas Hertz so ta pregovor oziroma nekoliko razširjeno verzijo Johna Ruskina zapisali z velikimi črkami. Niso najcenejši, zato pa nudijo le kakovostne usluge ali, kot je dejal Martin Klančič, vodja celjske poslovalnice: »Odlično za nas ni dovolj dobro.«

Kompas Hertz je s svojimi tri tisoč vozili za naše razmere pravi gigant med rent à car službami. Prav tako izstopa

s kakovostjo vozil, saj jih zamenjajo že po dveh letih.

»Veliki smo za naše razmere, ker se pri nas rent à car pač manj uporablja. Toda, tako kot na Zahodu so mnogi poslovneži pri nas že izračunali, da se ne izplača imeti dragega službenega vozila, ki ga bolj malo uporabljaš, ampak je ceneje vsake toliko časa naročiti rent à car. Poleg tega so naša vozila zanesljivejša, za stranko pa odpadajo

tudi vse nevšečnosti, ki jih ima na primer z registracijo svojega vozila, popraviljem in podobno, »meni Martin Klančič. »Tako se pri nas oglašja vse več poslovnih ljudi iz malih d. o. jev, ki morajo na nujno poslovno pot, pa morajo imeti reprezentančno, predvsem pa zanesljivo vozilo. V poslih pač ni heca, mi pa lahko zagotovimo visoko stopnjo zanesljivosti, saj so naša vozila stalno vzdrževana, predvsem pa imamo poslovalnice, kjer lahko ob morebitni okvari – kaj čemo, avtomobili pač niso 1000 procentni – vozilo hitro zamenjamo.«

Sicer pa ima Kompas Hertz v svojem voznem parku – flota mu pravijo – največ osebnih avtomobilov; od reprezentančnih do »navadnih« katrc.

Med zanimivostmi velja omeniti avtobus za reprezen-

tančne (običajno poslovne) vožnje, ki ima z usnjem prevlečene sedeže, videorekorder in drugo luksuzno opremo.

Zelo iskani so tudi takomenovani carinski kombiji z vgrajeno pregrado, pravi »boom« pa so lansko poletje naredili z avtomobili. Mnogi dopustniki, ki so si z njihovimi avtomobili lani privoščili vandrovske počitnice, so bili tako navdušeni, da bodo ti avtomobili zagotovo tudi letos poleti med najbolj zasledeni v Kompas Hertzovi floti.

V Kompas Hertz priznava, da s svojimi uslugami še niso čisto na zahodnoevropskem nivoju, čeprav se trudijo, da tudi v naših pogojih poslovanja ne bi bili daleč.

»Pravzaprav smo zelo blizu temu nivoju, ker daleč od

njega niti ne smemo biti; že zaradi številnih notranjih kontrol in pa tudi kontrol iz evropskih central Hertz, od katerega smo kupili licenco,« pravi Martin Klančič. »Nas pa motijo nekateri jugoslovanski predpisi, kot na primer ta, da lahko avto brez davka prodaš šele po dveh letih. Če tega predpisa ne bi bilo, bi tudi mi, tako kot na Zahodu, avtomobile prodajali po šestih mesecih. Ravno zaradi takšnih in podobnih predpisov pa se moramo zaposleni še bolj truditi, da so naše usluge na nivoju.«

Hertz je ameriška firma s sedežem v New Yorku, evropska sedeža firme pa sta v Londonu in Frankfurtu. Kompas je od Hertza kupil licenco in s tem prišel v veri-

go več kot 3.600 Hertzovih poslovalnic v svetu.

Velika prednost najema vozila pri Kompas Hertzu je, da lahko vozilo pustite v katerikoli njihovi poslovalnici pri nas ali v svetu (potem, ko sta končali potovanje), veriga Hertzovih poslovalnic pa potem zagotovi, da se vozila čim ceneje vrnejo na izhodiščne položaje.

Martin Klančič: »Odlično za nas ni dovolj dobro.«

Poslovalnica v Celju ima svojo avtomehanično delavnico in pralnico, tako da so vozila vseskozi res odlično vzdrževana. To se potem pozna tudi pri odprodaji vozil – dve leti stari avtomobili gredo za med. Pred časom so na primer odprodali 340 vozil, kupci pa so jih razgrabili v enem tednu.

Konec naše prihodnosti

Biotehnika obljublja, da bo preobrnila ta trend z novimi obrati, ki bodo proizvajali lastni nitrogen in gnojila. Obljubljajo tudi, da bo osvobodila poljedelstvo kemične verige oziroma odvisnosti od velikih nafnih kemičnih podjetij. Potencial je v resnici tako velik, da so biotehnik trumoma navali na poljedelstvo. Močni trg za poljedelsko genetsko tehniko naj bi leta 2000 prinesel 100 milijard dolarjev dohodka, to je desetkrat manj kot področje medicine. Firma Pfizer vlaga milijone dolarjev, da bi vzgojila nove vrste sojinega fižola in koruze, takšne, ki bodo odporne proti boleznim in škodljivcem. Firma Campbell poskuša vzgojiti tako imenovan popoln paradiznik in Frit – Loy popoln krompir.

Ameriška prevlada na področju biotehnike je mogočna. Ko se je največji nemški proizvajalec zdravil Hoechst odločil, da se bo začel ukvarjati s cepitvijo genov, je z univerzo Harvard in Massachussetts General Hospital sklenil posel v vrednosti 50 milijonov dolarjev. Toda v Nemčiji so stvar razumeli kot omalovaževanje nacionalne časti. Njegova poteza pa v resnici ilustrira prodor Evropejcev v biotehniko. Francija je 1982. leta dala za novo tehnologijo milijardo frankov in tri leta kasneje že štirikrat toliko. Ob koncu pravkar končanega desetletja je skušala zavzeti kar desetino svetovnega trga. Rhone Poulenc, ena največjih kemičnih tovarn v državi, dela na hibridnih sortah žita, ki se bodo same oplojevale. Tudi francoski Lafarge Coppee, največji proizvajalec cementa na svetu, se je začel ukvarjati z biotehniko, ko si je zagotovil oblast nad belgijsko družbo Compagnie Coppee. Mnoge družbe so se specializirale za proizvodnjo

aminokislin ali na področju fermentacije delajo nove izdelke, ki so jih sicer razvili ameriški pionirji.

Velika Britanija razvija lastno biotehniko, v Londonu so ustanovili skupino investitorjev, ki je zbrala precej denarja za naložbe v biotehnične firme v tujini. Zanimivo je tudi, da je N. M. Rotschild obnovil Biotechnology Investment in v štiri firme vložil 50 milijonov dolarjev.

Tudi Hoffmann La Roche, velika švicarska firma, ki je podarila naši dobi strah pred čudežnim mamilom (zdravilom), valiumom, deluje na področju cepitve genov in nekaj tega kot licenco prodaja Japoncem. Danska firma Novo, ki prodaja 60 odstotkov evropskega insulina, se je specializirala za proizvodnjo encimov, ki je pomembna za komercialne oblike fermentacije in razrasta bakterij. Toda kljub vsem tem prizadevanjem zaostaja Evropa za ZDA veliko let in jih bo tudi v bodoče težko dohitela.

Edini resnični izziv ameriški prevladi v biotehniko pomeni Japonska. Jasno se je namreč odločila, da bo kirurgija genov ena od njenih tehnologij prihodnosti. Za Japonce je biotehnika povsem smiselna. Zmanjšuje uvoz nafte in zagotavlja razvoj gospodarstvu, ki temelji na nadomestljivih virih. Za otoško prebivalstvo, ki je brez surovin in ima le dovolj talentiranih ljudi, so to čudovite sanje. Še več, številni biotehnični izdelki imajo neznansko vrednost. Majhna količina je zelo draga, kar je idealno za deželo, katere bogastvo temelji na uvoženih surovinah in jih pretvarja v drage končne izdelke.

Biotehnična mirzica se je na Japonskem začela pozno. Ko je leta 1973 uspela revolucija

z metodo cepitve genov, Japonske sploh ni bilo zraven. Toda po nasvetih gospodarskih in vodilnih krogov so se Japonci začeli ukvarjati z biotehniko 1982. leta in »loviti« ZDA, hitrost, s katero se je to zgodilo, pa je osupljiva. Leta 1980 je imela Amerika 5 let naskoka pred Japonsko, zdaj ga skoraj nima več. Japonci seveda niso začeli praznih rok. Da bi komercialno preživel, morajo gojiti na novo pridobljene bakterije v neznanskih količinah – le tako je mogoče pridobiti velike količine proizvodov.

Fermentacijo so stoletja uporabljali za proizvodnjo piva in riževga vina, postopek pa so prenesli tudi na druga področja. Dežela je, na primer, največja proizvajalka aminokislin, osnovnega gradiva beljakovin, kar je prek industrijskih encimov ključ do fermentacije. S tem ko povezujejo novo teh-

nologijo (modifikacije) živih organizmov z njihovim tradicionalnim vodstvom na področju fermentacije, upajo, da bodo ponovili uspehe, ki so jih dosegli v elektroniki, proizvodnji polprevodnikov, avtomobilov in jekla. S tem ko prilagajajo novo tehnologijo (ki je bila razvita v tujini) in jo prilagajajo svoji tehnologiji končnih izdelkov, računajo, da bodo zdaj zdaj obvladali svetovno tržišče. Ministry of International Trade and Industry (MITI) je pripravil in začel uresničevati desetletni razvojni program, ki bo veljal 110 milijonov dolarjev. Denar bodo prispevale štiri velike japonske firme, ki bodo podpirale raziskovanje na treh področjih: metode cepitve genov, gojenje celic v velikih komercialnih razsežnostih in gradnjo velikih bioreaktorjev, potrebnih za fermentacijo.

(Dalje)

KADAR RAČUNALNIKI PONORIJO

Tudi stroji so nevarni

Danes skoraj nihče več ne more brez računalnika. Stroji nadzirajo nuklearke, železniške in poštne sisteme, bolnišnice, zračni promet, vojne objekte in drug drugega. Naloge opravijo neprimerno hitreje in natančneje kot človek. Toda računalniki niso nezmotljivi, če ponorijo, lahko povzročijo neznanske katastrofe.

Dejstvo je, da se lahko zmotijo in se tudi motijo. Primeri so pogosto podobni znanstveni fantastiki in grozljivki. O njih je mnogo besed v tujem tisku. Šokirala je, denimo, novica, da je prišlo do napake v nezmotljivem kadanskem Candu reaktorju. Pokvaril se je ob čisto rutinski menjavi goriva, ker je zatajilo računalniško vodenje. Poznan je strahovit prometni kaos konec leta 1985 na Japonskem. V času masovnega potovanja je odpovedala podzemna železnica, računalniški sistem, s katerim so usmerjali prihode in odhode vlakov. Na delo je zamudilo več kot deset milijonov ljudi.

Kaj se zgodi, če računalnik, ki 24 ur na dan vzpostavlja

telefonske in telegrafске zveze, odpove poslušnost. V eni velikih ameriških firm je okvara v enem samem popoldnevu stala 60 milijonov dolarjev. Te napake pa terjajo tudi človeška življenja, kot je spet primer z Japonskega, ko je v avtomatizirani avtomobilski tovarni, kjer je montažo nadzoroval centralni kompjuter, moralo umreti več delavcev.

V minulih petih letih so v najbolj razvitih zahodnih državah zabeležili več kot tisoč mini katastrof. Te se množijo na potenco in slaba tolažba je, da računalniki za zdaj napravijo vendarle več koristi kot škode. Toda, do kod jim prepustiti usmerjanje žitja in bitja na zemeljski obli.

Kajti, ena od napak iz zdaj že daljnega leta 1960, bi lahko bila usodna. Spomnimo se napake računalnika, ki je napisal sporočilo »atomski napad« in ga poslal ameriškim vojnim strokovnjakom v tajno bazo na Grönlandiji. Računalniki in radarji so zamešali let divjih gosi z raketami z atomskimi glavami. Se kaj takega more ponoviti?

IZ KNJIGE VETRINJSKA TRAGEDIJA

Transporti iz Pliberka

Poročila o vrnitvi 4. polka, dne 28. maja, si nasprotujejo. So trditve, da je bil ves polk prepeljan v Škofjo Loko, so pa baje tudi priče, da je bila prva polovica predana v Pliberku. To v bistvu stvari prav nič ne spremeni, zato to okolnost prepustimo ljudem, ki bodo z gotovostjo potrdili eno ali drugo, v poročilih pa se bomo oprli na možnost, da sta bili priči vrnjeni v Pliberk ne 28., ampak 29. maja.

Predaja

V Pliberku se je predaja izvršila takole: Pripoveduje domobranec, ki je bil vrnjen v sredo, 30. maja:

»Kamijoni so se ustavili na odprti ravnini. Tu smo morali izstopiti, nakar so nas Angleži v skupinah po 40 vodili na velik travnik, ki je bil v krogu kakšnih 150 m od nas močno zastražen po angleških vojakih. Tu so izvršili osebno preiskavo zaradi orožja. Ko so to opravili, nas je straža po 60 do 80 spremila na železniško postajo, ki je bila skrita za ovinkom, da nismo videli, kaj se tam godi. Kakor hitro smo stopili skozi vrata, so na nas, od obeh strani navalili partizani in zahtevali, da odvržemo vse kovinaste predmete:

nože, vilice, igle itd. Ure so nam še pustili. Vse smo oddali brez najmanjšega oklevanja. Pred postajnim poslopjem sta si prišla nasproti angleški in partizanski oficir ter sta si, smejoč se, vprico nas podala roke. Potem so nas po 60 ali še več natrpali v živinske vagonce, ter jih zapечатili. Vlak je bil takoj ves oblegan od komunistov. Stražarji so stali med posameznimi vozovi tudi med potjo.«

Ta postopek potrjuje tudi domobranec, ki je bil vrnjen z zadnjim transportom, dne 31. maja.

Angleži so vsemu temu rekli: »pot v Italijo«.

Od Pliberka do Celja

Pot iz Pliberka vrnjenih domobrancev je bila do prvih postaj podobna onim, ki so bili predani v Podroščici; potekala je med psovanjem, ropanjem in pretepom. Kakor so bili Škofjovi zavodi v Št. Vidu zadnja postaja pred smrtjo za tiste, ki so šli skozi Podroščico, tako je bilo Teharje cilj za vse, ki so bili vrnjeni skozi Pliberk.

Vmesno taborišče, kjer so posamezne transporte zadrževali in nekatere že tudi razdelili v komunistom odgovarjajoče skupine, je bil v glavnem samo Slovenj Gradec. Poleg tega so nekatere ustavili pri Velenju, zadnji transport pa po daljši poti skozi Dravograd in Maribor pripehljali v Celje. Zaradi vseh teh okoliščin je ob prihodu v Celje in posebno še v teharsko taborišče nemogoče govoriti o posameznih transportih kot celoti, še teže pa je določiti, kdaj so posamezne skupine določenih transportov prišle v teharske ječe.

Takole pripovedujeta dva slovenska vojaka, ki sta bila po vsej verjetnosti vrnjena 29. maja:

»Takoj ob predaji so nam partizani pobrali vse nože. Na poti proti Dravogradu so nam pobrali tudi ure, boljše čevlje in obleko ter razne dragocenosti. Partizani so bili večinoma Slavonci in niso preveč grdo ravnavali z nami.

V Slovenj Gradcu so nas po 100 do 130 natrpali v majhne sobe. Tu smo ostali tri dni. Pobrali so nam domobranske uniforme in nam dali svoje cape. K nam so začeli prihajati slovenski partizani in nas neusmiljeno pretepali. Posameznike so klicali na

hodnike in v druge sobe, kjer so jih tako topli, da so bili vsi marogasti. Takoj so ločili častnike, podčastnike in tiste vojake, ki so bili že dalj časa pri domobranci. Te so takoj prvi dan odgnali v neznano smer in ni znano, kaj se je z njimi zgodilo. Slovenski partizani so nam z vratov trgali svetinjice, se nam posmehovali ter nas spraševali:

»Kje imate zdaj vašega škofa? Kje imate Boga, da bi vas rešil? – Vidite, mi pa imamo svojega Tita.«

Ves čas, kar smo bili v Slovenj Gradcu, nismo dobili nobene hrane. Tretji dan dopoldne so nas z vlakom odpeljali dve postaji proti Velenju. Ker je bil tam most razveden, smo morali izstopiti in hoditi 16 km peš do Velenja. Med potjo je več domobrancev pobegnilo, ker je bila že noč.

V Velenju smo čakali na drug transport, ki je prišel za nami iz Slovenj Gradca. Oba transporta so potem skupaj odpeljali v Celje in od tam v Teharje.

★

2. polk, ki je bil vrnjen v sredo, 30. maja, so prav tako peljali skozi Slovenj Gradec. Eden od rešenih ta-

kole popisuje to pot:

»Ko so nas Angleži na postaji v Pliberku predali komunistom, so nas ti takoj nagnali v živinske vagonce, v vsakega po 60. Nato so vrata zapahnil in zapahe zavezali z žico.

Tedaj smo vedeli vse. Utihi nili smo, kakor da ni nikogar nikjer. Na odbijače med vagoni so lezli partizani, hodili so tudi po strehah.

Kmalu po četrti uri je vlak odpeljal. Začeli smo uničevati legitimacije in razne sezname. Stopali smo na ure in jih spuščali skozi razpoke v podu. Nenadoma pa skozi rezo skoncem vagona zavpije komunist:

»Svinje bele, ne uničujte ur! Pustite jih za nas, saj vi jih ne boste več rabili, ker boste vsi pocrkali!«

V Slovenj Gradcu so nas zaprl v infanterijsko kasarno. Ko smo prišli mi, je bila že polna domobrancev, po hodnikih pa je bilo kakšnih 300 civilistov. Po sobah smo bili nabiti kot žveplenke v škatlji. V sobi, v katero sem prišel jaz, nas je bilo 102, soba pa je bila majhna. Tu so nas držali dva dni in pol brez vsake hrane. Tudi vode nam niso dali. Na stranišče nismo smeli.

Takoj prvo dopoldne so

nas pogнали na dvorišče, kjer so nas popisali. Poleg osebnih podatkov je moral vsakdo povedati tudi vojaško stopnjo in edinico, v kateri je bil. Razumljivo je, da ni bilo nič oficirjev, javilo se je le nekaj podoficirjev. Pred odhodom iz sob, so nam ukazali, naj pustimo vso opremo na svojih mestih, odvreči smo morali tudi opasače. Ko smo se vrnili, o naših stvarih ni bilo nobenega sledu, ker so partizani med tem vse odnesli.

Zunaj so nas začeli slačiti. Ker sem imel dobre škornje, sem se bal, da mi jih bo kdo vzel, zato sem jih po šivu prerezal od vrha do tal. Kmalu pride mimo partizan, nekaj časa ogleduje škornje in reče: »Pa imamo cipelara. Za pola sata biče sve gotovo. Daj mi škornjice!«

Sezul sem se in molčal. Partizan mi je vrgel raztrgane angleške čevlje. Jaz sem bil še vesel, da bom imel tako vsaj mir. Pa sem se motil.

Čez pol ure se je partizan vrnil in pograbil tudi moje hlače, ne da bi mi dal druge. Tedaj sem izkoristil priliko in ga prosil, če smem na stranišče.

»Pa idi« je dejal Srb.

(Dalje prihodnjič)

Plemstvo za 200 dinarjev

Rečani so v teh dneh dobili dopisnice-naročilnice, s katerimi so lahko naročili družinski grb. Zasebno zagrebško podjetje je sporočilo: »Izročili vam bomo dokaz o vašem plemstvu v obliki barvnega mini-posterja, za katerega boste odšteli samo 200 dinarjev plus potne stroške. Seveda nihče ne trdi, da ste »plave krvi«, nudimo vam le grb z vašim primkom.«

Zanimivo je, da so mnogi ljudje grb naročili, tudi po več primerkov, in pri tem pozabili na Tolstojev misel: »Odreči se vsem izdatkom, ki jih narediš zaradi samoljubja.«

V Evropi je trgovina z naslovi in grbi vsakodnevna, za določeno vsoto denarja vas lahko posvoji kakšen markiz, grof ali princ.

Lakota na pohodu

Gospodarstvo Kosova je v razsulu, drobno gospodarstvo je popolnoma uničeno. Kazalci razvoja, ki je bil v zadnjih letih nekontroliran, pričajo, da je bilo leto 1990 najporaznejše v povojnem obdobju. Industrijska proizvodnja je manjša za 27 odstotkov, izvoz pa za 21. Izgube so šestkrat večje od akumulacije. V stečajnem postopku je na stotine kolektivov, stotine pa je nelikvidnih. V več kot 230 kolektivih gospodarskih in negospodarskih dejavnosti so uvedli prisilno upravo, delo je izgubilo več kot 43.000 Albancev. Proizvodnja je zato v več organizacijah popolnoma blokirana. Povprečen osebni dohodek zaposlenih komaj doseže 2000 din, mnogi ne dobijo niti toliko. Je na pomolu lakota, krivec za to pa je srbska politika, ki je posegala po grobih sredstvih prisile, ko je poskušala z eksistencialnim izsiljevanjem Albancev doseči cilj – srbizacijo Kosova?

Izdale so jo rdeče roke

V Parizu so zasačili in zaprli, po obsodbi bo sedela tri leta, pisateljico televizijskih kriminalk. V pretirani gorečnosti je namreč hotela nekatere svoje zamisli preizkusiti v praksi in dokazati, da so kriminalci lahko popolni. Izsiljevala je nekega trgovca. Policija pa ji je nastavila past. Ko je šla po denar na določen kraj in ga vzela, so ji roke trajno pordečele. Policija je namreč denar premazala s posebnim kemičnim sredstvom. Ni je bilo težko ujeti. Da so se v Franciji odločili za rdečo barvo, seveda ni nič posebnega, saj je znano, da francoskim demokratom niso nič kaj pri srcu »rdeči«. Tudi naša policija bi se zagotovo odločila za enako barvo.

KAKO PRITI NAJHITREJE IN NAJCENEJE DO SVOJEGA DOMA?

Včlanite se v stanovanjsko zadrugo

ATRIJ v Celju

SZ ATRIJ vam nudi:

- nabavo gradbenega in ostalega reprodukcijskega materiala za gradnjo vašega doma brez plačila prometnega davka
- možnost obročnega odplačevanja nabavljenega materiala
- izposojevanje opaznih elementov in podpornikov po polovični ceni
- brezplačno strokovno sodelovanje s področja gradbenih in instalacijskih del
- pomoč pri iskanju izvajalcev
- kreditiranje iz sredstev zadruge pod izredno ugodnimi pogoji
- možnost vplačil pri naši blagajni – brez provizije

POSEBNA UGODNOST ZA POPLAVLJENE:

Včlanitev brez plačila pristopnega deleža – do 31. 1. 1991

Potrebno dovoljenje upravnega organa za sanacijo objektov po poplavi za Vas pridobi zadruga

Najdete nas v Celju, Vodnikova 11/II
Tel. (063) 25-612
Fax (063) 29-318

Prva zasebna džamija

Avdo Tučić, prebivalec Kula-grada nedaleč od Zvornika, je pred dvajsetimi leti z lastnim trudom in denarjem začel graditi zasebno džamijo, prvo pri nas, lahko da celo v svetu. Dolga 15 in široka 12 metrov je že končana in že dva meseca sprejema prve vernike. Je bolj prostorna in razkošna od stare džamije. Tučić je zgradil džamijo »za slavo Alahovo in po njegovem ukazu«, zdaj, ko je dokončana, pravi, da vlada v njem popoln mir.

Otroci iz Černobila na Slemenu

Rdeči križ Hrvatske je v okviru mednarodne humanitarne akcije ponudil počitnice v domu na Slemenu 35 otrokom iz Černobila in dvema njihovima voditeljema. Otroci bodo preživeli pri hrvaških gostiteljih 20 dni.

POBEGLI BALONI

Zakonske težave monarha

Angleški zgodovinarji so odkrili nekatere delikate podrobnosti iz življenja Henrika VIII., ki ga filmi in televizijske serije prikazujejo kot razuzdanega ljubimca. Trdijo, da je monarh, znan po svojih šestih ženah, spolno obnemogel vsakokrat, ko je zagledal mlahavo meso svoje četrte žene Ane. Henrik VIII. se je odločil za četrto družico potem, ko je videl portret, ki ga je naslikal slikar Holbein – krivec zakonske polomije, saj je Ano naslikal veliko lepšo. Nesrečnega monarha je tistega daljnega leta 1540 zajel hud obup, ko je prvič zagledal bodočo soprogo.

Svetnica Izabela

Bodo špansko kraljico Izabelo razglasili za svetnico, da bi prihodnje leto lahko dostojno proslavili petstoletnico Kolumbovega odkritja Amerike? Za svoje častilce je bila modra in pobožna vladarica, ki je v Novi svet prinesla katolicizem. Drugi, ki so proti kanonizaciji, ne pozabljajo, da je izgnala žide in muslimane in načelovala inkviziciji. V Vatikanu bodo pač morali pretehtati obe stališči.

Krško nadzorujejo

Avstrija je uradno izrazila željo, da bi v jedrsko elektrarno Krško poslala svoje strokovnjake, ki naj bi ugotovili, ali je njeno delovanje varno. Češkoslovaško jedrsko elektrarno Bohunice so si avstrijski izvedenci pred tem že ogledali in ugotovili, da ni varna.

Še so čudeži...

Čas »grabeža«

Srbija zadržuje levji delež zveznih dajatev. Slovenija in ostale republike pa so njeni konkurenti v kraji denarja, ki ga zakon namenja zveznemu proračunu. Jugoslavija je trenutno podobna ostareli Kazantsakisovi prostitutki iz Grka Zorbe, ki leži na smrtni postelji, sovaščani pa njene stvari hladnokrvno kradejo. Ne bomo se sporazumno razšli, tudi s sporazumom o soživljenju jugoslovanskih narodov ne bo nič. Tisti, ki o njem še govorijo, so naivni in prepošteni, ali pa dovolj zviti, da zavajajo druge, ob tem pa grabijo spotoma vse, kar le morejo.

DARILO NOVE DOBE

Do 1. februarja 1991 MALI OGLASI ZASTONJ

Izpolnjen kupon z vsebino malega oglasa pošljite na naslov: Nova doba, Gubčeva 4, Celje s pripisom: »Za male oglase«

Vsebina oglasa (pišite s tiskanimi črkami in čitljivo)

Naslov oglaševalca

Podpis

MALI OGLASI

INŠTRUIRAM matematiko, fiziko in angleščino, prevajam strokovno angleško literaturo. Informacije na telefon 21-971.

MENJAM enosobno stanovanje na Hudinji - Podjavorškova ul. 13 s centralnim ogrevanjem in telefonom za večje v centru, na Zelenici ali Otoku. Tel. 39-186 (popoldan). Naslov: Milan Hrnčič, Podjavorškova 13, Hudinja, Celje.

PRODAM škodo šport kupa, odlično ohranjeno in registrirano od septembra 1991, za primerno ceno. Prodajam tudi prednjo šipo za Golf x. Ferdo Očepek, Tovsto 2a, 63270 LAŠKO. Informacije: ob delovnikih od 7.30 do 15.00 na tel. 24-336 in vsak dan od 16.00 dalje na domu.

PRODAM gozdarsko vitlo, voz zapravljiček (flajš vagen), samonakladalko Pionir 22 SIP. Vengust Franc, Voduž 5, Sentjur pri Celju. Tel.: 742-454.

KOSILNICO »Gorenje Muta«, z vsemi priključki, prodam. Kovač Anton, Runtole 4, Škofja vas. Tel.: 39-365.

UGODNO PRODAM krojilec za pletilne stroje Brother - nov. Tel. 858-027 (zvečer).

STAREJŠO SPALNICO (smrekov les) z vložki za 4.500,00 din prodam. Ogled možen dopoldan od 10. do 11. ure in popoldan od 17. do 19. ure. Seles Gregor, Ul. Milčinskega 14, stan. 20/II, Celje.

PRODAM SURF Difur - (francoski) komplet. Cena ugodna! Informacije na tel.: (063) 33-723.

PRODAM pancerje št. 37-38 (Alpina). Tel.: (063) 33-723.

KUPIM NASLEDNJE KNJIGE: Grofica beračica, Ciganska sirota, Ciganova osveta. Špes Ivan, Keršova 7, Vojnik.

UGODNO PRODAM uvoženi velur itison na gumi podlagi - nov, zelene barve, širina 4 m, cena m² 150 din. Tel. 731-147.

ZASTAVO 128, letnik 1986, prodam. Informacije na tel.: (063) 35-940 po 16. uri.

PREVOZE z osebnim in tovornim kombijem nudim. Tel.: (063) 37-503.

PRODAM zamrzovalno omaro. Informacije na telefon: (063) 856-139.

ELEKTRONSKE ORGLE Vogel - dvovrstne, prodam. Informacije vsak dan po 19. uri na tel.: (063) 891-100.

IŠČEM kakršnokoli in ob kateremkoli času redno delo ali honorarno zaposlitev pri obrtniku. Ramšak Marjan, Ul. bratov Vošnjakov 4, Celje.

STANOVANJE 32 m² za menjam za dvoinsobno ali večje v Celju. Tel. 21-980.

KADETT 1,3 LS KARAVAN, 7/89, z dodatno opremo, prodam. Tel. 063-831-954 (od 12.-17. ure).

»VESELI MUZIKANT« - po poklicu sem strugar, trenutno sem vratar, v bodoče bom dimnikar. Če bi te motilo, se mi oglasi. Imam tudi stanovanje. Tkavc Marijan, Železno 7, Žalec.

DELO NA DOMU! Lepljenje kuvert (1 kom - 1 DEM). Pošljite kratak življenjepis s kuverto in znamko za odgovor na naslov: Lešnik Miha, Mariborska cesta 163, Celje.

UGODNO PRODAM nerabljeno termoakumulacijsko peč AEG 3. Tel.: (063) 35-822.

AKVARIJ trikotni, z vso opremo in ribami prodam. Cena 1.000,00 din. Ogled po 15. uri - Zorin, Prešernova 7, Celje.

PRODAM dva dobro ohranjena otroška vozička, kombinirana, svetlo modre barve, uvožena. Tel. 711-323 (od 9. ure dalje).

PRODAM PARCELO - večnamensko, veliko 3000 m², oddaljeno iz Celja 24 km. Klicati popoldan na tel. 37-904.

HIŠO prodam ali dam v najem, lahko za trgovino, manjše skladišče ali obrtno dejavnost. V račun vzamem tudi avto. Informacije na tel. 27-731 (po 16. uri).

PRODAM ali menjam za fotomaterial - starejšega, neregistriranega, zaradi manjše napake nevoznega fička. Tel.: 21-304 (zjutraj).

BMW 320, letnik 1987 - delfin metalik barve, prodam za 27.000 DEM. Tel.: (063) 38-123 in (063) 27-277.

PRODAM popolnoma nove originalne odbijače za golfa, od letnika 1980 do 1985. Selič Viktor, Huda jama 3, Laško.

PC/XT RAČUNALNIK - 8 Mhz, 640 Kb, 21 Mb disk, monitor Samsung, miška + nekaj literature + programska oprema, izredno ugodno prodam. Tel.: (063) 36-166.

PRODAM dve omari za predsobo. Tel.: (063) 34-509.

PRODAM nosilec (zadnji) in loputo (novo) na zastavo 750, dve gumi (prevoženo 50 km) za JUGO (radikal steel) trajal 145-13. Žvižaj Albert, C. na Ostrožno 117, Celje.

POLARNO LISICO (sivkasto bele barve), še nerabljeno, prodam po zelo ugodni ceni. Gospe in gospodje - 8. marec bo kmalu!!! Matej Primanšek, Gregorčičeva 22, Velenje. Tel.: 857-148 (od 19.-21. ure).

ZAMENJAM starejšo lastniško hišo z vrtom v Sentjurju (elektrika, voda, asfalt do hiše) za lastniško stanovanje v Celju ali Sentjurju. Informacije: od 19.-21. ure na tel.: 26-073.

ZELO UGODNO PRODAM zaradi selitve komfortno opremljeno hišo na deželi s centralno in telefonom 20 km iz Celja. Poleg hiše je sadovnjak z vrtom in manjšim vinogradom. Informacije dopoldan na tel.: 31-861.

IŠČEM kakršnokoli in ob kateremkoli času redno ali honorarno zaposlitev pri obrtniku ali na domu, kjer imam 20 m² prostorov na razpolago. Informacije na tel.: 37-607.

SNOWBOARD NIDECKER, smuči Rosignol 210 z vezmi Salomon 747, prodam. Tel.: 31-335 (zvečer).

UGODNO PRODAM dvokrilna vhodna vrata 180x190, usnjeno moško jakno št. 50, dva ženska zimska plašča št. 42, žensko belo jakno št. 42, 2 para rabljene smuči Elan in smučarske čevlje št. 42 in št. 39. Informacije na telefon dopoldan od 7.-14. ure, 063-25-721 int. 161, Jakopič.

CANDY pralni stroj, star tri leta, brehiben, prodam. Tel.: 28-951 (popoldne).

HOROSKOP 1991

OVEN 21. 3. - 20. 4.

Ljubezen do življenja vas bo spremljala od konca januarja. Februarja in marca boste posebej srečni, saj se boste uveljavili v službi in si lahko izpolnili nekaj želja. Tudi julija in avgusta bo vse mogoče. Brzdajte svojo trmo, ne zamerite se šefom. Previdnost maja, ko nič ne tvegajte. Avgusta bo počitek obvezen. Srečne številke: 18, 13, 27, 32, 38.

BIK 21. 4. - 20. 5.

Pred vami je leto uspehov. Že zgodaj spomladi lahko računate z napredovanjem v službi in z višjo plačo. Septembrska sklenjena kupčija vam bo prinesla veliko veselja. Ne tvegajte pa v igrah na srečo. Pazite tudi na zdravje, delovni naporji lahko povzročijo želodčne težave. Ne posegajte po alkoholu in nikotinu. Srečne številke: 12, 16, 30, 41, 44, 47.

DVOJČKA 21. 5. - 21. 6.

Letos boste finančno in poklicno uspešni. Že zdaj lahko neko zamisel spremenite v denar. Možnosti bodo za spremembo delovnega mesta. Previdni bodite julija, ko lahko veliko napravite. Septembra nepričakovan zadetek. Hitite počasi naj bo moto, sicer se boste hitro utrudili. Poiščite harmonijo v družini. Srečne številke: 14, 28, 33, 37, 40, 49.

RAK 22. 6. - 22. 7.

Vaše delo bo obrodilo zlate sadove. Februarja boste imeli srečno roko pri sklepanju kupčij. Maja izrabite vsako priložnost, ki vam lahko poveča bančni račun. Septembra se odločite za varčevalni program, kajti nepredviden nakup vas utesne spraviti ob veliko denarja. Jeze ne kuhajte v sebi, da ne bo težav s prebavo. Srečne številke: 5, 12, 23, 36, 41, 47.

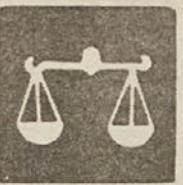
LEV 23. 7. - 23. 8.

Zaupanje je dobro, nadzor še boljši. Ko gre za denar, upoštevajte nasvet strokovnjakov. Tudi v poklicu nič ne tvegajte. Že od maja dalje boste imeli veliko denarja. Avgusta možen nepričakovan zadetek, ki bo prinesel več sreče, če ga boste delili z ljubljeno osebo. Odločite se za obisk pri zdravniku. Srečne številke: 10, 17, 24, 28, 32, 48.

DEVICA 24. 8. - 23. 9.

Dela bo veliko in lotite se ga, marca se vam bo finančno izplačalo. Pogodba v aprilu bo pomemben korak v vašem poklicu. Septembra bodite previdni, ne sprejmite nasvetov od nepravilnih prijateljev. To leto lahko računate s trdnim zdravjem, sicer pa si vsakdanje jeze ne ženite k srcu, izogibajte se tablet. Srečne številke: 2, 9, 18, 19, 31, 37.

TEHTNICA 24. 9. - 23. 10.

Vztrajanje bo vaše največje orožje v bitki za finančni uspeh. Aprila sprejmite ponudbo odprto, kajti prinesla bo precej denarja. Poleti ne dopustite, da bi vas spravili s tira, ostanite v igri, ker si boste zagotovili trden položaj v službi. Oktobra poskušajte z igro na srečo. Važno za zdravje bo dovolj gibanja. Srečne številke: 12, 18, 25, 34, 41, 45.

ŠKORPIJON 21. 10. - 22. 11.

Januarja in februarja boste morali zategniti pas, marca bo dovolj denarja, kajti bleščeča zamisel se bo izplačala. Tudi na delovnem mestu boste priljubljeni. Poleti nepričakovan dobiček, novembra v zasebnem življenju »veliki met«. Vzemite pa si dovolj časa za spanje in si privoščite počitnice daleč od doma. Srečne številke: 15, 19, 30, 34, 39, 44.

STRELEC 31. 11. - 21. 12.

Januarja izdatkov ne boste pokrili z dohodki. Ne razmetavajte, ampak varčujte. Nikakor se ne zadolžite. Šele aprila ne bo denarnih težav. Poleti se odpovejte nepotrebnemu luksuzu. Septembra vas čaka neverjetna sreča, zadetek na loteriji ali dediščina. Pazite na srce, preden se bodo pojavile težave. Srečne številke: 21, 30, 32, 36, 41, 48.

KOZOROG 22. 12. - 20. 1.

Merkur vam kaže bleščečo zmago v poklicu in banki. Februarja zadetek, maja boste prva violina v prijateljskem krogu. V jeseni boste zašli v težave, a jih prebrodili. Ne kupite ničesar, česar niste dobro preskusili. Zdravstveno se boste počutili odlično, koristilo bi vseeno malo športa ali gibanja v naravi. Srečne številke: 7, 13, 25, 29, 41, 46.

VODNAR 21. 1. - 19. 2.

S potrpežljivostjo bo skok v mrzlo vodo prinesel toplo kopel. Odkrili boste nov denarni vir. Ne bo bogat, a zadosten, da boste maja imeli debelo denarnico. Poklicne in zasebne peripetije pričakujte oktobra, ko vas bodo skušali onemogočiti, a se ne dajte. Imeli boste dovolj kondicije. Previdnost v prehrani. Srečne številke: 3, 7, 19, 24, 33, 45.

RIBI 20. 2. - 20. 3.

Plavate tako rekoč na površju uspešnosti. Februarja se odločite za spremembo in sprejmite ponudbo brez zadržkov. Julija bo nekaj manjših finančnih težav, jeseni in pozimi pa vam bo manjša naložba zagotovila popolno varnost. Sicer se skušajte znebiti odvečnih kilogramov. Pozno pomladi začnite s fitness programom. Srečne številke: 11, 16, 29, 37, 47, 49.

DISKOTEKA
CIBI

Petek 18. 1. 1991

EROTIC SHOW

Sobota 19. 1. 1991

JASMIN STAUROS

z ansamblom v živo

Delovni čas od 21. do 3. ure
VLJUDNO VABLJENI!

Razpis
Dobre, pogumne
in drzne novinarje
redno ali pogodbeno zaposlimo.

Uredništvo Nove dobe,
Aškerčeva 15, Celje

Počitek med napornim odcepljanjem, Slovenija, januarja 1991

